

การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ศุภลักษณ์ ตระกูลศรี

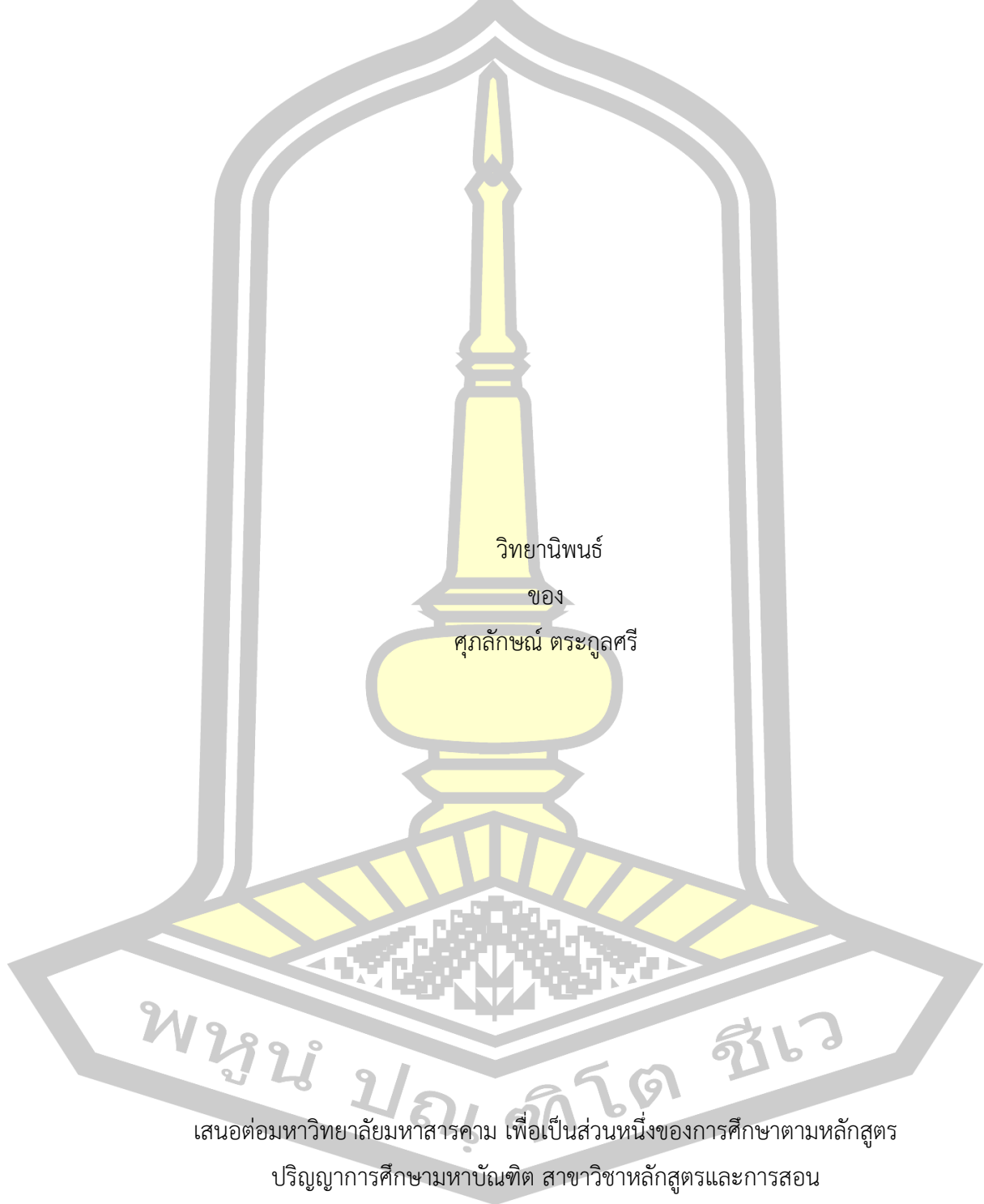
พหุ ประจักษ์ วิเว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

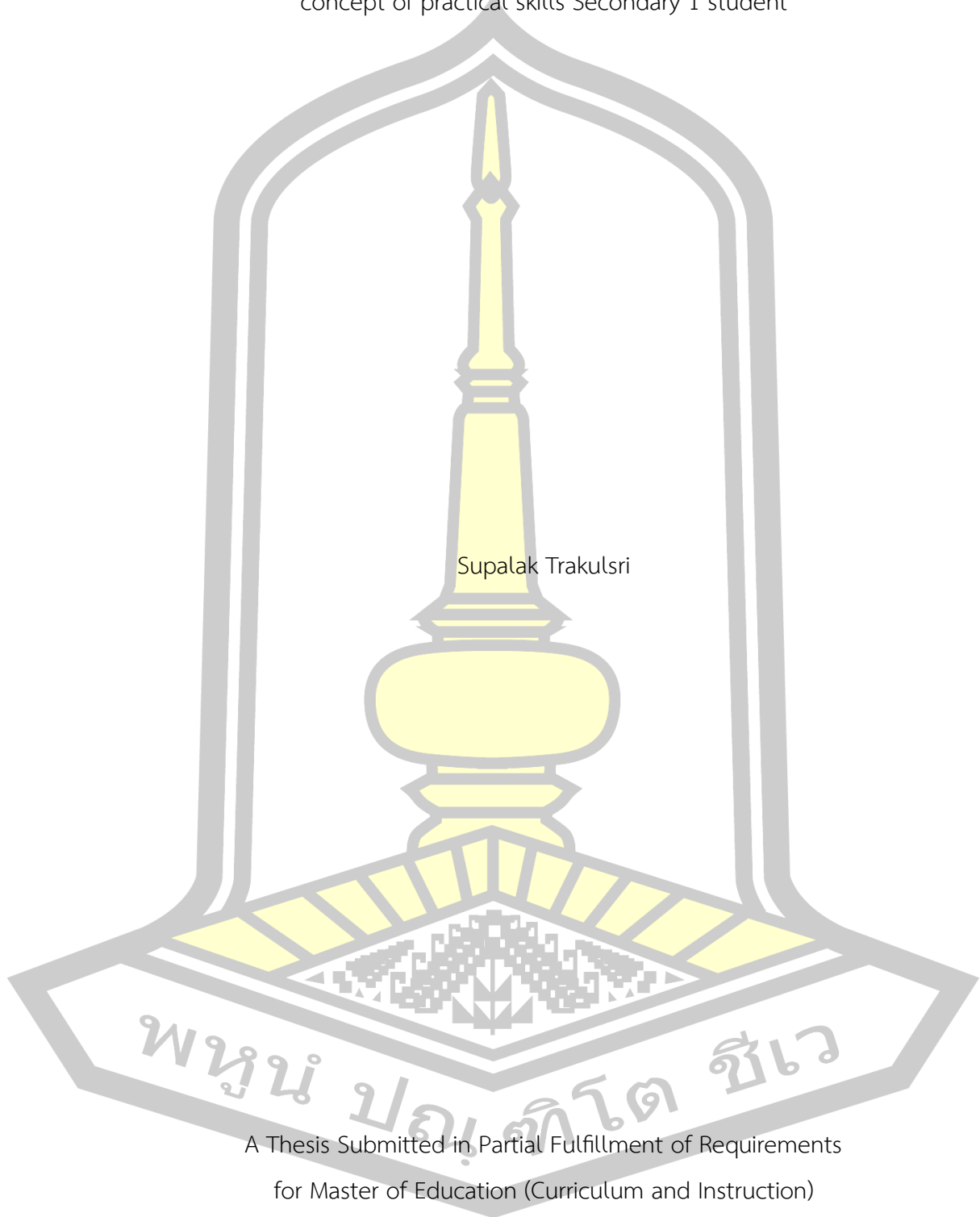

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The development of folk dance learning through video media According to Davies'
concept of practical skills Secondary 1 student

Supalak Trakulsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

May 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายศุภลักษณ์ ตระกูลศรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. วิทยา วรพันธุ์)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. กัญญารัตน์ โคจร)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สมทรง สิทธิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

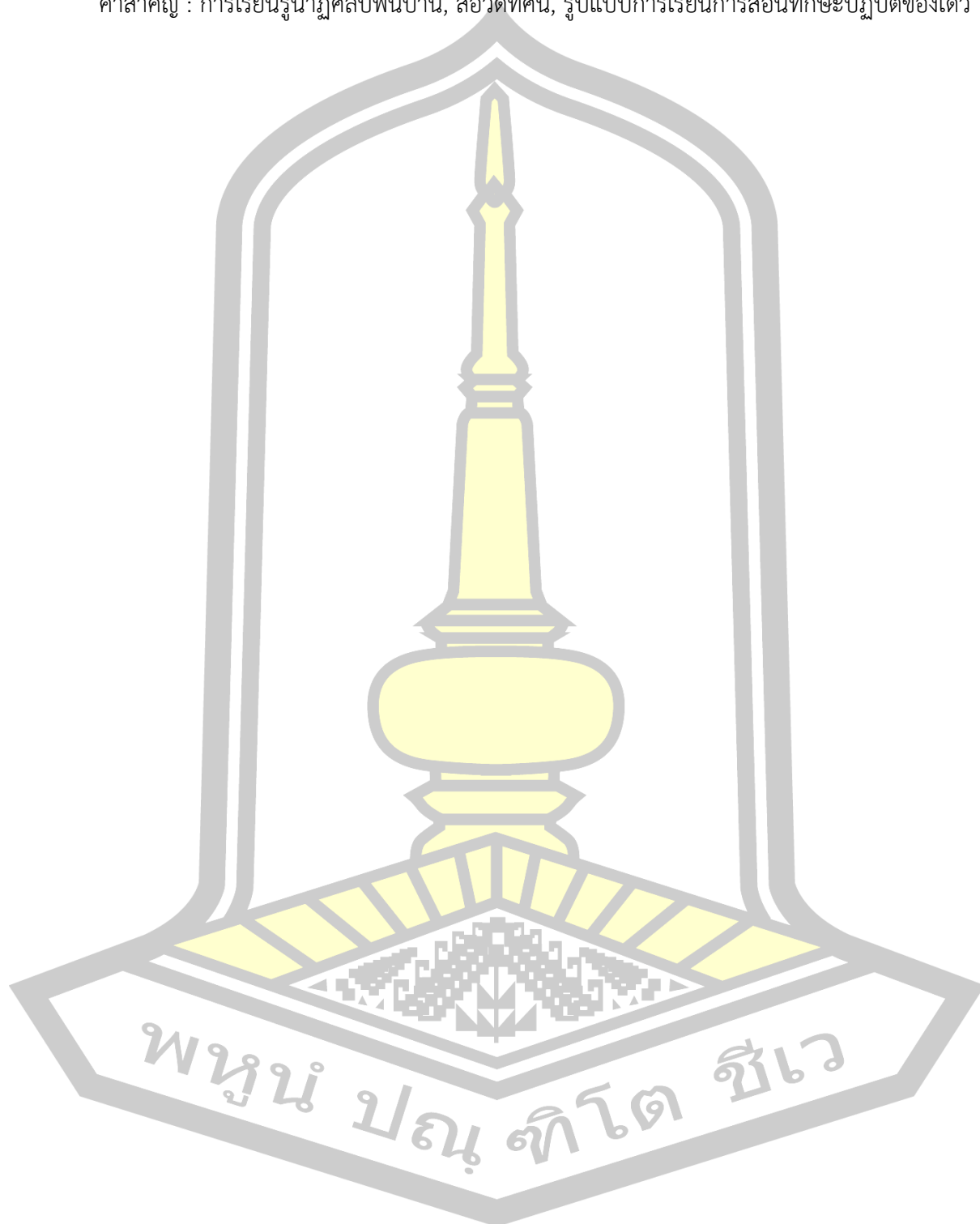
ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
ผู้วิจัย	ศุภลักษณ์ ตระกูลศรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยา วรพันธุ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อศึกษาระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โรงเรียนเพชรวิทยาคาร ตำบลบ้านเพชร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อวีดิทัศน์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินทักษะปฏิบัติและแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 87.34/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 16.41 คิดเป็นร้อยละ 82.07 3) ระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.52$, $S.D. = 0.60$).

คำสำคัญ : การเรียนรู้ทางศิลปะที่บ้าน, สื่อวีดิทัศน์, รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวี

TITLE	The development of folk dance learning through video media According to Davies' concept of practical skills Secondary 1 student		
AUTHOR	Supalak Trakulsri		
ADVISORS	Assistant Professor Wittaya Worapun , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop learning of folk dancing arts through video media. According to Davies' concept of practical skills Mathayomsuksa 1 students with performance (E1/E2) according to the specified criteria 80/80 2) to study the level of practical skills for learning folk dances with video media. of Mathayomsuksa 1 students 3) to compare the pre-school and post-school achievements by learning folk dances through video media. of students in grade 1 4) to study the student's satisfaction towards learning folk dance through video media According to Davies' concept of practical skills Secondary 1 student The population consisted of 30 Mathayomsuksa 1 students, Phet Wittayakarn School, Ban Phet Subdistrict, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province, first semester, academic year 2022. The research tools consisted of a learning management plan. video media Performance evaluation test practical skill assessment form and satisfaction questionnaire Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) the management of folk dance learning through video media; According to Davies' concept of practical skills Mathayomsuksa 1 students' efficiency (E1/E2) was 87.34/82.07, which was higher than the criteria of 80/80. According to Davies' concept of practical skills Grade 1 students

had an average of 16.41, representing 82.07 percent. 3) The level of practical skills for learning folk dances through video media. of Mathayomsuksa 1 students had an average of 16.43, representing 82.17% and 4) the student's satisfaction towards learning folk dances through video media. According to Davies' concept of practical skills Mathayomsuksa 1 students were generally at a high level ($X= 4.52$, $S.D.= 0.60$).

Keyword : Learning of Folk Dancing Arts, Vido Media, Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา วรพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาตลอดจนดูแลอย่างใกล้ชิดจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนิ่งเฉลิม ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญารัตน์ โคจร กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิริธิ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายศราวุธ โพธิ์สิงห์ ครูชำนาญการ โรงเรียนเพชรวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา รองศาสตราจารย์ ดร.อุรารมย์ จันทมาลา ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพุทธา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะทำให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรวิทยาคาร ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และขอบคุณนักเรียนโรงเรียนเพชรวิทยาคาร ที่ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพรคุณทุกท่านที่มีส่วนในความสำเร็จของการวิจัยในครั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป

ศุภลักษณ์ ตระกูลศรี

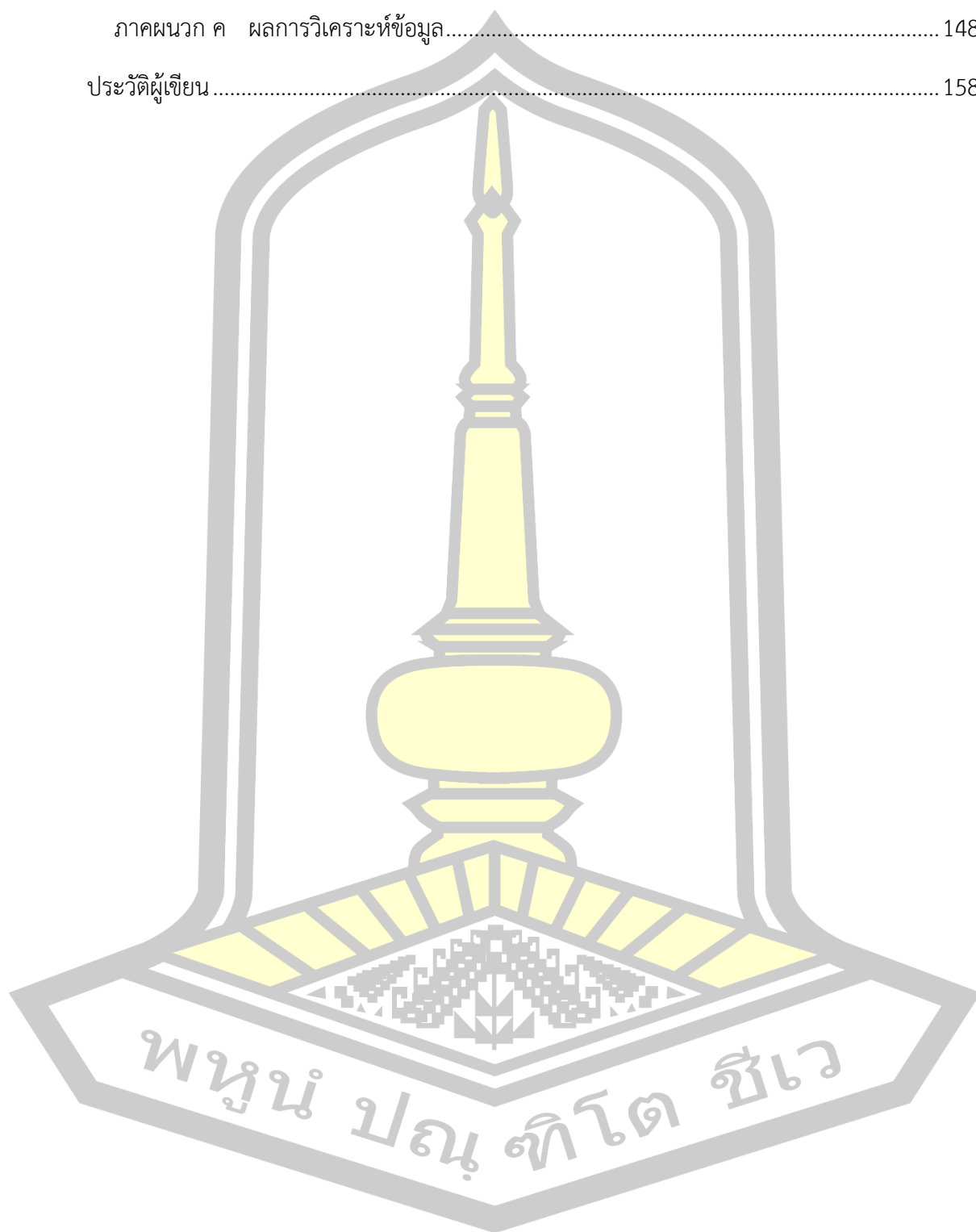
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
3. สมมติฐานการวิจัย.....	4
4. ความสำคัญของการวิจัย.....	5
5. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
6. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	8
2. นาฏศิลป์พื้นบ้าน.....	17
3. ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์.....	26
4. แนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส.....	29
5. แผนการจัดการเรียนรู้.....	31
6. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอน.....	35

7. สื่อวีดิทัศน์.....	39
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	47
9. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	51
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
11. กรอบแนวคิด.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	64
4. การดำเนินการวิจัย.....	75
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
1. สรุปผล.....	84
2. อภิปรายผล.....	85
3. ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97

ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	148
ประวัติผู้เขียน.....	158

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แบบฝึกทักษะปฏิบัติ การการพ้องไทกาฬสินธุ์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	22
ตาราง 2 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้.....	65
ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย Experimental Research.....	75
ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	81
ตาราง 5 คะแนนทักษะปฏิบัติทางการเรียน.....	81
ตาราง 6 คะแนนของนักเรียนหลังเรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	82
ตาราง 7 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	83
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพ้องไท กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้).....	122
ตาราง 9 สรุปความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพ้องไทกาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)	138
ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของสื่อวีดิทัศน์ทักษะปฏิบัติการเรื่อง พ้องไทกาฬสินธุ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	141
ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการพัฒนานาฏศิลป์ที่บ้าน ด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	142
ตาราง 12 แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนานาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	144
ตาราง 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) อำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์.....	146

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ทักษะปฏิบัติการพ่อนภูไทกาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 147

ตาราง 15 คะแนนประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การพัฒนานาฏศิลป์
พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส 149

ตาราง 16 คะแนนการทดสอบปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติ
ของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 153

ตาราง 17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนการเรียนรู้ด้วยทักษะปฏิบัติ การพัฒนา
นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 155

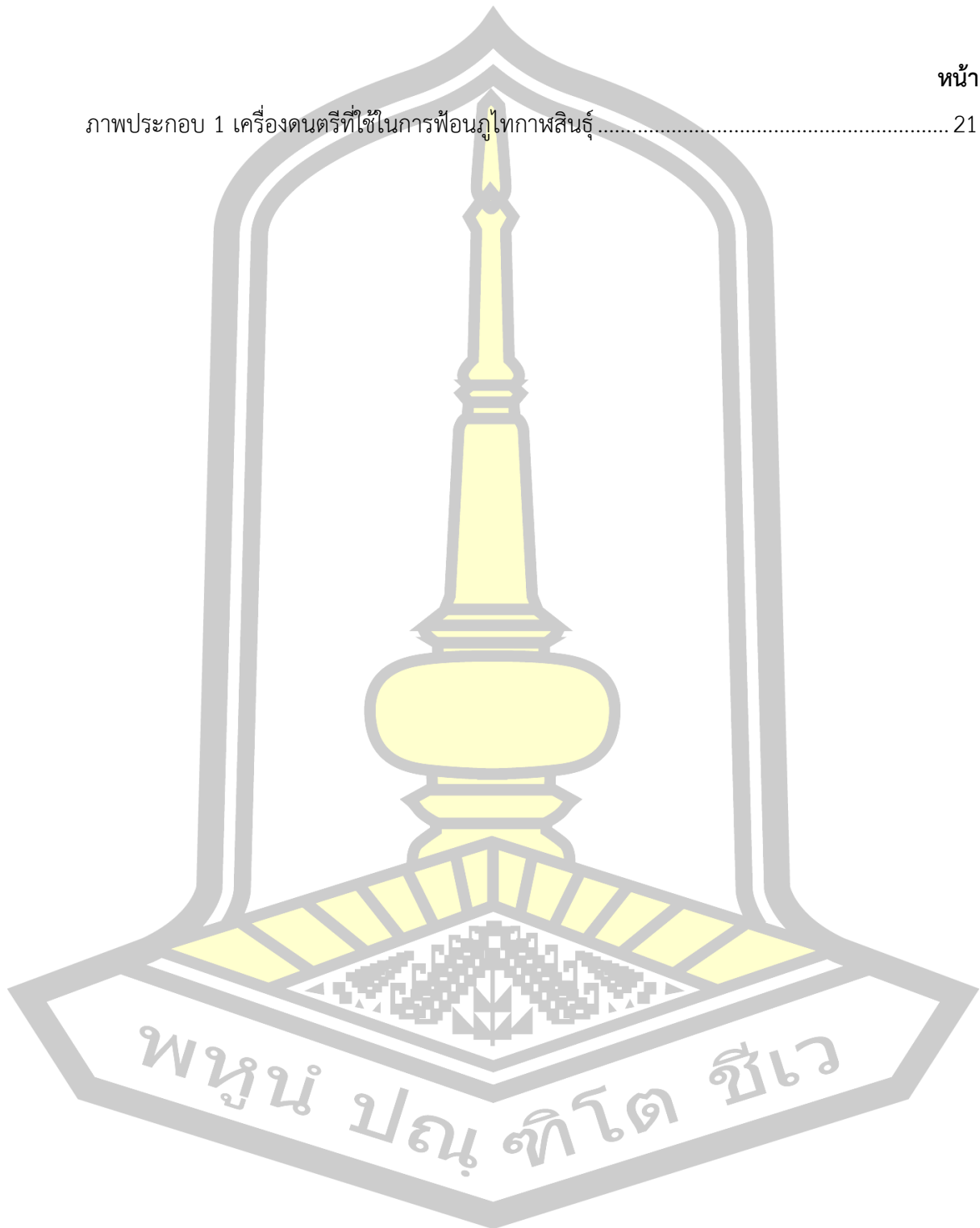
ตาราง 18 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านด้วย
สื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 157

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 เครื่องดนตรีที่ใช้ในการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ 21

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

นาฏศิลป์เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทุกยุคทุกสมัยแสดงถึงเอกลักษณ์และเกียรติภูมิของชาติ นาฏศิลป์ถือว่าเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่งเป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงามบ่งบอกถึงความประณีตรักสวยรักงามแฝงด้วยจิตนาการและศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทยแสดงถึงความเป็นอารยธรรมอันรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาลซึ่งความสำคัญของนาฏศิลป์นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้วนาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้นั้นเป็นเพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์เป็นการใช้วิริยะทุกส่วนของร่างกายเคลื่อนไหวและทำท่าทางต่างๆ จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใสและมีบุคลิกภาพที่ดี (กาญจนา อินทร์สุนานนท์และรุจี ศรีสมบัติ, 2552) นาฏศิลป์นับว่าเป็นศิลปะที่โดดเด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้โดยตัวเองทั้งในลักษณะที่เข้มข้นและอ่อนโยน นาฏศิลป์ไทย จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระแสแห่งการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อวิถีชีวิตของชาวไทย ไม่ใช่เป็นเพียงแค่ความบันเทิงอย่างเดียว แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่สำคัญเกี่ยวข้องกับศาสนา และกลุ่มสังคมหลายกลุ่ม โดยแท้จริงแล้วนาฏศิลป์ของไทยนั้น จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่จะบ่งบอกให้เห็นถึงความเป็นไทย (ราณี ชัยสงคราม, 2544)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนได้พึงรู้และปฏิบัติได้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยมุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (หลักสูตรโรงเรียนเพชรวิทยาคาร, 2561) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ในการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 3 กลุ่มสาระ คือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรีและสาระ

นาฏศิลป์ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์และการเรียนรู้ของผู้เรียนกิจกรรมทางศิลปะ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนมีความกล้าแสดงออก ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอน วิชานาฏศิลป์ ในปัจจุบัน พบว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการบรรยาย ถ่ายทอดและ อธิบายประกอบท่าทางให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในห้องสี่เหลี่ยมที่ล้อมรอบไปด้วยกระจก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือคิดท่าทางและหาความรู้ที่แปลกใหม่ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนจึงควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย และแปลกใหม่โดยใช้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิด ทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มาใช้ในการสอน (อนุวัฒน์ เดชโทสง, 2553) และจากการตรวจสอบข้อมูลด้านการศึกษาจากฝ่ายวิชาการโรงเรียนเพชรวิทยาคารในปีที่ผ่านมาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.59 ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเพชรวิทยาคาร 2563 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้คือไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับครูผู้สอนวิชา นาฏศิลป์ของโรงเรียน

การมีทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ได้นั้น จะต้องได้รับการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ (คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เป็นรูปแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการกระทำลงมือปฏิบัติจริงโดยมีหลักการที่ว่า ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพผู้สอนจึงจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดซึ่งจากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาทักษะพิสัยที่น่าสนใจและสอดคล้องกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์คือทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971 อ้างถึง ทิศนา แจมมณี, 2555) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย จากการศึกษากระบวนการทั้ง 5 ขั้น นอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะปฏิบัติอย่างเต็มศักยภาพแล้วยังสามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้อีกด้วย

จากสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการปฏิบัตินาฏศิลป์ที่ถูกต้องในเรื่องของการใช้ร่างกาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเน้นด้านทักษะการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด

เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญในทักษะที่เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปแสดงออกในทางที่ถูกต้อง เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนปกติยังคงเน้นการสอนโดยการที่ครูบอกกฎเกณฑ์หรือ ให้นักเรียนลอกเลียนแบบท่าทางของครูที่ทำการสาธิต ทำให้นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ จนเกิดความไม่กล้าที่จะปฏิบัติ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปได้ ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงต้องใช้กิจกรรมที่เหมาะสมในการฝึกทักษะปฏิบัติ คือต้องใช้ทุกสัดส่วนของร่างกาย เนื่องจากทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกที่ดีแล้วจะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ (ทิสนา แคมมณี, 2561)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดของ เดวีส์ เพื่อเสริมสร้างกิจกรรมการเรียนรู้สู่การเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้และสถานศึกษา ให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางการแสดงออกที่ดีขึ้น อีกทั้งมีความภูมิใจในศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง สามารถนำความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความ น่าสนใจจึงควรเป็นวิธีที่เน้นการฝึกทักษะปฏิบัติผู้วิจัยได้ศึกษาและเห็นว่าแนวคิดการสอนทักษะปฏิบัติ ของเดวีส์เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะ ย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกัน เป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้นรูปแบบการเรียนการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวีส์ (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) ซึ่งโดยทั้งหมด ต้องเริ่มจากปฏิบัติง่ายๆ ไปยาก โดยปฏิบัติทักษะย่อยๆ ให้ได้ก่อนจึงจะนำทักษะทั้งหมดมาเชื่อมกัน ดังนั้นแนวคิดของเดวีส์จึงเหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมกับอายุ และวัยของผู้เรียน พินิต วัฒนโธ (2524) ได้กล่าวถึง การผลิตรายการวีดิทัศน์การสอนเอาไว้ว่า การผลิตบทเรียนโทรทัศน์ตามหลักสูตรนั้น จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างฝ่ายผลิตหรือฝ่ายเทคนิค กับฝ่ายหลักสูตรหรือฝ่ายวิชาการ ในขั้นต้นการวางแผนซึ่งทางฝ่ายหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์และ

กำหนด ดังนี้ 1. กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้ชัดเจน 2. กำหนดเนื้อหาของบทเรียนว่าครอบคลุมสิ่งใดและจะสนองจุดมุ่งหมายของบทเรียน 3. วิเคราะห์นักเรียนในกลุ่มและวัยที่จะเป็นผู้รับบทเรียนทางโทรทัศน์ 4. การเลือกครูจะต้องทำอย่างพิถีพิถัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสาน การเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติของนักเรียนให้มีความกล้าแสดงออก ปฏิบัติท่ารำตามขั้นตอนได้อย่างสวยงามและรำได้อย่างถูกต้องมีความคล่องแคล่ว อีกทั้งมีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง สามารถนำความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสาน ท่ารำ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนด้วยการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ร้อยละ 80
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อัตนศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้อัตนศึกษาแบบผสมผสานด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ จะมีทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

4. ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติในเนื้อหาอื่น ๆ ต่อไป
2. ผลจากการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการนำบทเรียนวีดิทัศน์ที่เน้นทักษะการฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน ไปใช้ในการเรียนการสอน

5. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 นักเรียนจำนวน 158 คน จำนวน 5 ห้องเรียน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เนื้อหาที่ใช้วิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำสาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล มาจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 8 ชั่วโมง มีท่ารำทั้งหมด 10 ท่าประกอบด้วย ท่าเดิน ท่าดอนตาล ท่าไหว้ครู ท่าช่อม่วง ท่ามโนราห์ ท่าดอกบัวบาน ท่ามยุรี ท่ามาลัยแก้วท่าวาดวงและท่าจีบข้างลำตัว

3. ตัวแปรของการวิจัย ประกอบด้วย

- 3.1 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 3.2.2 ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน
  - 3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อ

วีดิทัศน์

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ หมายถึง สื่อที่ถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนรู้การสอนในรูปแบบ สื่อวีดิทัศน์ และขั้นตอนในการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ครูสาธิตท่าทักษะพื้นฐาน ไปทีละท่าอย่างช้าๆ พร้อมทั้งปฏิบัติประกอบจังหวะเพลงให้นักเรียนดูทั้งหมดพร้อมทั้งอธิบายการปฏิบัติท่าทำให้นักเรียนได้สังเกตและเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ครูให้นักเรียนปฏิบัติประกอบจังหวะเพลงตามครู โดยเริ่มจากการย่อเท้าเข้าจังหวะการยกขา การก้าวเท้า การจับ การม้วนมือ จนกว่าจะทำได้

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทักษะพื้นฐานด้วยตัวเองไปทีละท่าจนกว่าจะทำได้ ถ้าท่าไหนทำไม่ได้หรือไม่เข้าใจให้ครูสาธิตให้ดูอีกครั้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ครูอธิบายเพิ่มเติมและแนะนำเทคนิคการปฏิบัติท่ารำในแต่ละขั้นตอน ให้อ่อนช้อยประณีต สวยงาม และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจนสามารถปฏิบัติได้

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ นักเรียนฝึกปฏิบัติครบทุกท่าเชื่อมโยงกันแต่ละท่าจนสมบูรณ์ โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ประกอบเข้าด้วยจนกว่าจะทำได้ และมีความสวยงาม

2. สื่อวีดิทัศน์ หมายถึง บทเรียนที่ประกอบด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร เสียงในการให้ความรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบโดยรวมสามารถปฏิบัติท่ารำนาฏศิลป์ที่บ้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาการสอน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีจำนวน 8 แผน ใช้ระยะเวลาทั้งหมด 8 ชั่วโมง

4. ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

80 (E₁) หมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งหมดของนักเรียนที่ได้จากการประเมินทักษะย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งได้มาจากคะแนนหลังแผนการเรียนรู้

80 (E₂) หมายถึง ค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งหมดของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งได้มาจากคะแนนหลังเรียน

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ ด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประเมินได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

6. ทักษะปฏิบัติ หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติท่ารำ ตามแนวคิดเดวิสได้อย่างถูกต้อง สวยงาม คล่องแคล่ว อ่อนช้อย กลมกลืนกับจังหวะเพลงและมีความกล้าแสดงออก ซึ่งผู้วิจัยประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติแบบบูรริคส์มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติท่ารำ

10 ท่าถูกต้อง 2) สีสานในการปฏิบัติท่ารำ 3) จังหวะในการปฏิบัติท่ารำ 4) ความมั่นใจกล้าแสดงออก และแบ่งคะแนนทักษะปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อยและ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2 และ 1 เป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ มีจำนวน 15 ข้อ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ที่ดีขึ้นและเห็นคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในด้านการแสดงนาฏศิลป์หรือในวิชาอื่น ๆ
3. เป็นข้อมูลสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ของสถานศึกษา

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โดยกำหนดมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. นาฏศิลป์พื้นบ้าน
3. ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
4. แนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอน (E_1 และ E_2)
7. วิดีทัศน์การศึกษา
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิด

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1.1 ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อ คุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนา นักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนา สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

1.2 ขอบข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทาง ศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนง ต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการโดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

1.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของนาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

1.4 คุณภาพนักเรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงาน ทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น

แต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่างๆ

รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวงโดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ตในบันไดเสียง ที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่างๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสาร ผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ต่างๆ ในการพิจารณาคุณภาพ การแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ร่วมจัด การแสดงนำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ

นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทยและละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของ การแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่างๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย ในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์ และละครในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

1. ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร
2. ใช้ภาษาศัพท์ หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง
3. มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนา รูปแบบการแสดง
4. มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง
5. วิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์
6. ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่างๆ
7. นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและ สากล

ตัวชี้วัด

1. ออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายเพื่อแสดงนาฏศิลป์ และการละครที่มาจากวัฒนธรรมต่างๆ
2. อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน
3. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

1.5 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

หลักสูตรโรงเรียนเพชรวิทยาคาร พุทธศักราช 2551 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ มุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1.5.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรม ในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจา ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อ ตนเองและสังคม

1.5.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การ สร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการน าระบวนการ ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการทำงานร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและ ความ ขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ สภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

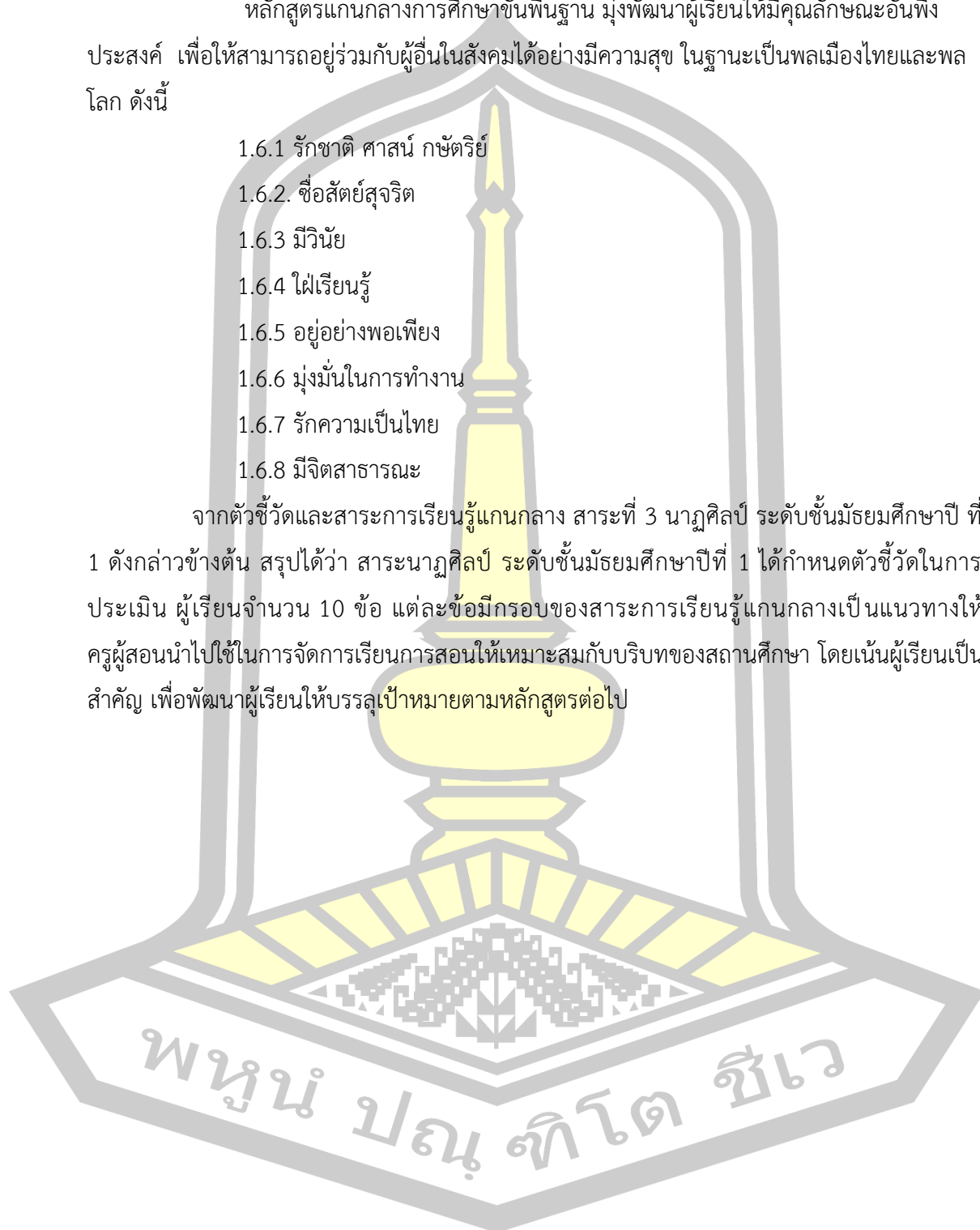
1.5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

1.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 1.6.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 1.6.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 1.6.3 มีวินัย
- 1.6.4 ใฝ่เรียนรู้
- 1.6.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 1.6.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 1.6.7 รักความเป็นไทย
- 1.6.8 มีจิตสาธารณะ

จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน ผู้เรียนจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีกรอบของสาระการเรียนรู้แกนกลางเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรต่อไป

นาฏศิลป์พื้นบ้าน

2.1.7 คำอธิบายรายวิชา

ศ21103 ดนตรี-นาฏศิลป์ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษาและปฏิบัติในเรื่องบทเพลงในการขับร้อง วิธีการขับร้อง และการสร้างสรรค์ทางดนตรี ตลอดจนศึกษาการปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ การพัฒนารูปแบบของการแสดง อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม การจัดกิจกรรมการแสดงละครสร้างสรรค์ โดยยึดหลักการชมการแสดงและรู้จักบทบาท หน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการแสดง โดยใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพ สามารถสื่อสาร ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความชื่นชมเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล นำมโนทัศน์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง

1.8 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (สาระนาฏศิลป์)

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
ดังตาราง ต่อไปนี้

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดเห็นของผู้ชม	1. การปฏิบัติตนของผู้แสดงและผู้ชม 2. ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ 3. การพัฒนารูปแบบของการแสดง 4. อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง	1. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์
	3.แสดงนาฏศิลป์และการละครในรูปแบบง่ายๆ	1. นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง 2. ภาษาท่าและการตีบท
	4. ใช้ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มใน	1. บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ใน

กระบวนการผลิตการแสดง	การจัดการแสดง 2. การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจโดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
5. ใช้เกณฑ์ง่าย ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชมโดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่าและการเคลื่อนไหว	1. หลักในการชมการแสดง

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทยและละครพื้นบ้าน	1. ประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย <ul style="list-style-type: none"> - ละครร่ำแบบดั้งเดิม - ละครร่ำแบบปรับปรุง - ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่
	2. บรรยายประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย	1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ นาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทยและละครพื้นบ้าน <ul style="list-style-type: none"> - อิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติ - พระมหากษัตริย์ - สภาพสังคม - ค่านิยมของคนในชาติ

ตารางการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นปีที่ 1

ชั่วโมง ที่	เนื้อหา	ระยะเวลา	การประเมิน	คะแนนเต็ม
1	ประวัติและความเป็นมา	1 ชั่วโมง	ทดสอบย่อยหลังแผน	5 คะแนน
2	องค์ประกอบการแสดง	1 ชั่วโมง	ทดสอบย่อยหลังแผน	5 คะแนน
3	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ นาฏศิลป์พื้นบ้าน	1 ชั่วโมง	ทดสอบย่อยหลังแผน	5 คะแนน
4	การทักษะปฏิบัติ ท่ารำ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ท่า1-4	1 ชั่วโมง	ประเมินทักษะปฏิบัติ	20 คะแนน
5	การทักษะปฏิบัติ ท่ารำ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ท่า5-7	1 ชั่วโมง	ประเมินทักษะปฏิบัติ	20 คะแนน
6	การทักษะปฏิบัติ ท่ารำ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ท่า8-10	1 ชั่วโมง	ประเมินทักษะปฏิบัติ	20 คะแนน
7	ความงามและคุณค่าของ การแสดงนาฏศิลป์	1 ชั่วโมง	ทดสอบย่อยหลังแผน	5 คะแนน
8	การแสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้าน	1 ชั่วโมง	ประเมินทักษะปฏิบัติ	20 คะแนน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระที่ 3 นาฏศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ ศ.3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ท่วงท่า วิเคราะห์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ.3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมมีปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

2. นาฏศิลป์พื้นบ้าน

ลักษณะของคนไทยที่มีความสนุกสนานรื่นเริง ไม่ว่าจะเหน็ดเหนื่อยจากการประกอบอาชีพก็สามารถหาความบันเทิง เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้ามันได้และการที่คนไทยเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนมีความสามารถตอบโต้ด้วยคารมคมคาย จึงทำให้เกิดการละเล่นพื้นเมืองขึ้น เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเรือ เป็นต้น ในสังคมไทยตั้งแต่เกิดถึงตายก็เกี่ยวข้องกับดนตรีและนาฏศิลป์ นับได้ว่าดนตรีและนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทยในทุกๆภาคของประเทศไทย นาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นการแสดงที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ประเภทของนาฏศิลป์พื้นเมือง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน คำว่า นาฏศิลป์ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้

กรมวิชาการ (2545) กล่าวว่าไว้ว่า การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ในโรงเรียน เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กแสดงออกด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ดัง เห็นได้ว่า ดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาบุคลิกภาพ การได้มีโอกาสแสดงออกด้านความสนุกสนานอย่างร่าเริงแจ่มใส ดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกทางด้านการแสดง การทำจังหวะและร้องเพลงอย่างเสรี แม้ว่าบางครั้งจะมีแบบแผน แต่ถ้าได้ปฏิบัติจนถูกต้องก็สามารถเกิดความเชื่อมั่น ในตนเองและแสดงออก ต่อหน้าสาธารณชนได้อย่างไม่เคอะเขิน จะพบว่าเด็กบางคนเมื่อมีกิริยาเคอะเขินจะมีอาการห่อตัว ก้มหน้า และเดินไม่ตรงทาง ซึ่งถ้าปล่อยจนเป็นนิสัยจะทำให้บุคลิกภาพเสียได้

2. พัฒนาอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำเพลงที่ทำจังหวะอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมและทำโดยสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กเป็นคนร่าเริงและเปิดเผย บางครั้งจะสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกได้ดี ถ้าได้ฝึกการควบคุมจังหวะและลีลาการเดิน กระโดด การใช้เสียงในการร้องเพลง ตลอดจน สามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ในที่สุด

3. พัฒนาสังคม เมื่อได้โอกาสแสดงออกรวมกันกับผู้อื่นในทางดนตรีและนาฏศิลป์ ย่อมจะฝึกให้เด็กรู้ว่าเมื่อใดตนจะเป็นผู้นำกลุ่มและเมื่อใดตนจะเป็นผู้ตาม และควรจะทำตนอย่างไรจึงจะสามารถเข้าร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กรู้จักการยอมรับความสามารถของผู้อื่นและพร้อมที่จะยอมรับผิด

4. พัฒนาเจตคติ ถ้าการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์เป็นไปอย่างถูกต้อง จะสามารถพัฒนาเจตคติความคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของเด็กได้มาก ในสมัยก่อนเคยมีคำกล่าวว่า ร้องเพลงนั้นเป็นเรื่องของการเต้นกินรำกินเท่านั้น แต่ปัจจุบันดนตรีและนาฏศิลป์ช่วยให้รู้จักศิลปวัฒนธรรมของชาติดียิ่งขึ้น

ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ (2552) ได้กล่าวถึง นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความงามดงามมีแบบแผน ให้ความบันเทิงอันโน้มน้าวอารมณ์ และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรี และการขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจทั่วไป คือ ศิลปะของการร้องรำทำเพลงพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2551 (2552) ได้กล่าวถึง ความหมายของนาฏศิลป์ คือ ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

อมรา กล้าเจริญ (2552) ได้กล่าวถึงความหมายของนาฏศิลป์ คือ เป็นการร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจ อันประกอบด้วยความโน้มเอียง และความรู้สึก ส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์ อยู่ที่การละครเป็นเอกหากแต่ศิลปะประเภทนี้จำต้องอาศัยดนตรี และการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรืออารมณ์ต่างกัน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่ใช้ร่างกายในการฟ้อนรำและเคลื่อนไหวในท่ารำต่างๆ และยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาจากธรรมชาติและเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ให้เกิดความสวยงามและมีแบบแผนโดยได้นำเครื่องดนตรีและการขับร้องมาเป็นองค์ประกอบร่วมของการฟ้อนรำเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน

2.1 นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคอีสาน

2.1.1 เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2551 (2552) ได้กล่าวถึง ความหมายของนาฏศิลป์ คือ ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

อมรา กล้าเจริญ (2552) ได้กล่าวถึงความหมายของนาฏศิลป์ คือ เป็นการร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจ อันประกอบด้วยความโน้มเอียง และความรู้สึก ส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์ อยู่ที่การละครเป็นเอกหากแต่ศิลปะประเภทนี้จำต้องอาศัยดนตรี และการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรืออารมณ์ต่างกัน

คมกริช การินทร์ (2557) มีวิวัฒนาการมายาวนานนับพันปี เริ่มจากในระยะต้น มีการใช้วัสดุท้องถิ่นมาทำเลียนเสียงจากธรรมชาติ ป่าเขา เสียงลมพัดใบไม้ไหว เสียงน้ำตก เสียงฝนตก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเสียงสั้นไม่ก้อง ในระยะต่อมาได้ใช้วัสดุพื้นเมืองจากธรรมชาติมาเป่า เช่น ใบไม้ ผิวไม้ ต้นหญ้า ปล้องไม้ไผ่ ทำให้เสียงมีความพลิ้วยาวขึ้น จนในระยะที่ 3 ได้นำหนังสัตว์และเครื่องหนังมาใช้เป็นวัสดุสร้างเครื่องดนตรีที่มีความไพเราะและรูปร่างสวยงามขึ้น เช่น กรับ เกราะ ระนาด ซ้อง กลอง โปง โหวด ปี พิณ โปงกลาง แคน เป็นต้น โดยนำมาผสมผสานเป็นวงดนตรีพื้นบ้านภาคอีสานที่มีลักษณะเฉพาะตามพื้นที่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอีสานเหนือ และอีสานกลางจะนิยมดนตรีหมอลำที่มีการเป่า

แคนและตีดพิณประสานเสียงร่วมกับการขับร้อง ส่วนกลุ่มอีสานใต้จะนิยมดนตรีกันตรึมซึ่งเป็นดนตรีบรรเลงที่ไพเราะของชาวอีสานใต้ที่มีเชื้อสายเขมร นอกจากนี้ยังมีวงพิณพาทย์และวงมโหรีด้วย ชาวบ้านแต่ละกลุ่มก็จะบรรเลงดนตรีเหล่านี้กันเพื่อ ความสนุกสนานครื้นเครง ใช้ประกอบการละเล่น การแสดง และพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ลำผีฟ้า ที่ใช้แคนเป่าในการรักษาโรค และงามศพแบบอีสานที่ใช้วง ตุ่มโหม่งบรรเลง นับเป็นลักษณะเด่นของดนตรีพื้นบ้านอีสานที่แตกต่างจากภาคอื่น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นาฏศิลป์นับว่าเป็นศิลปะประจำชาติ และเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งนาฏศิลป์ยังให้คุณค่าและความสำคัญต่อมนุษย์ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและ อารมณ์ ถูกนำมาเป็นสิ่งที่ใช้โน้มน้าวอารมณ์สามารถกล่อมเกล่าจิตใจของมนุษย์อีกด้วย

2.1.2 ตัวอย่างการแสดงภาคอีสาน

พิลลักษ์ สานคำ (2555) การฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ เป็นการฟ้อนประกอบทำนองหมอลำภูไท ซึ่งเป็นทำนองพื้นเมืองประจำชาติพันธุ์ภูไท ซึ่งปกติแล้วการแสดงหมอลำภูไท มักจะมีการฟ้อนรำประกอบกันไปอยู่แล้ว ซึ่งทำให้การฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ในแต่ละอำเภอหรือหมู่บ้าน จะมีท่าฟ้อนที่แตกต่างกัน การฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ เป็นการฟ้อนที่ได้การปรับปรุงท่ามาจากท่าฟ้อนภูไท ท่าฟ้อนในเชิงบั้งไฟ และท่าฟ้อนดอนตาล ประกอบด้วยท่าฟ้อนไหว้ครู ท่าเดิน ท่าช่อม่วง ท่ามนรธา ท่าดอกบัวบาน ท่ามยุรี ท่ามาลัยแก้ว ฯลฯ ซึ่งผู้ฟ้อนจะเป็นผู้หญิงทั้งหมด ท่าฟ้อนของชาวภูไทได้ถูกรวบรวมโดย นายมณฑา ดุสิต ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านชาวภูไทบ้านโนน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้คิดประดิษฐ์ท่าฟ้อนภูไทให้เป็นระเบียบ 4 ท่าหลัก ส่วนท่าอื่น ๆ นั้น คณะครูหมวดนาฏศิลป์พื้นบ้านวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ เป็นผู้คิดประดิษฐ์โดยได้นำเอาการฟ้อนของชาวภูไทในจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอภูผินารายณ์ และอำเภอคำม่วง รวบรวมเอาไว้ด้วยกัน ซึ่งเมื่อเสร็จเรียบร้อย จึงได้ทำการแสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2537 ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

การแต่งกาย

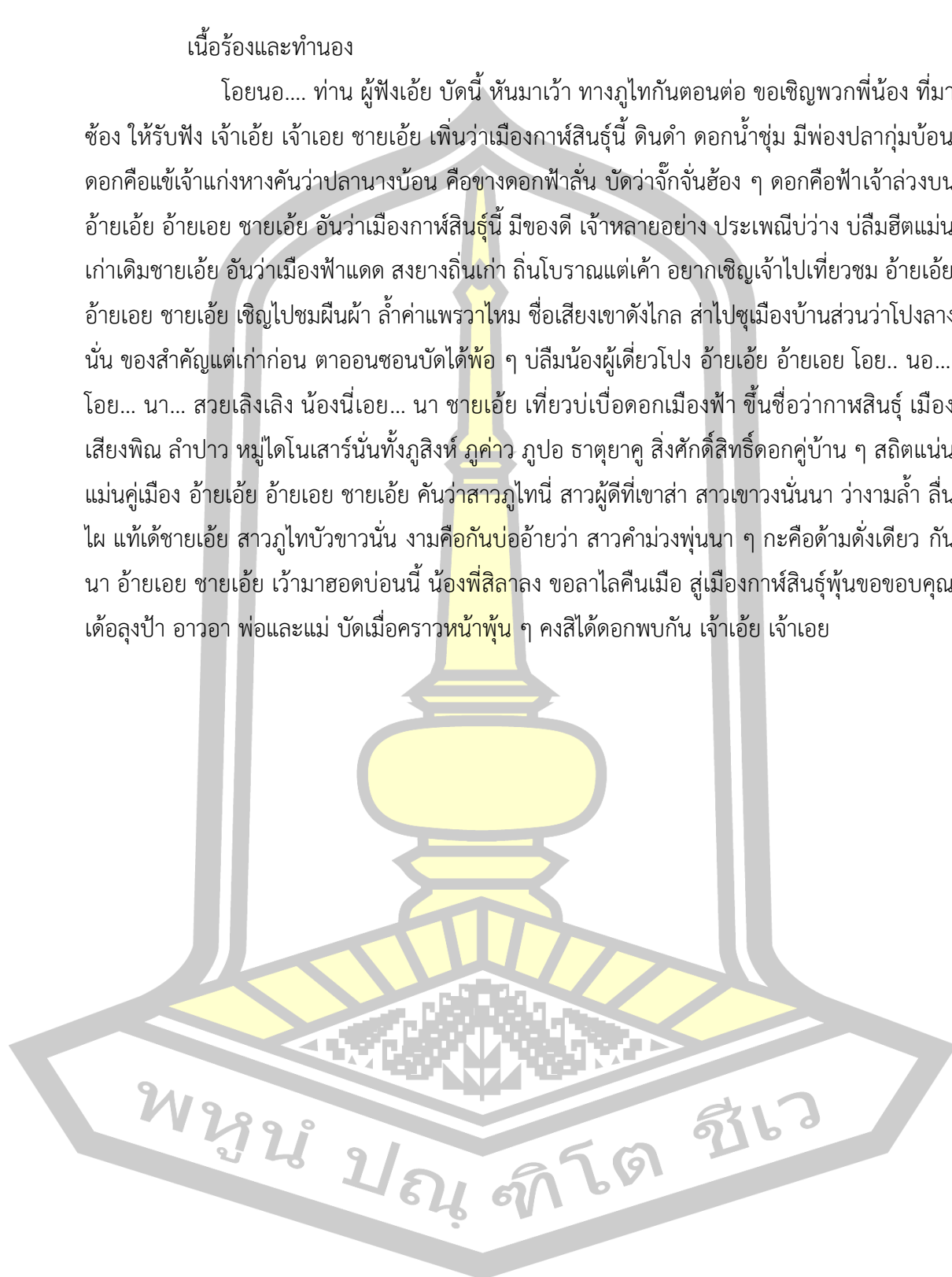
สวมเสื้อแขนกระบอกสีดำ แขนวปกคอเสื้อและแนวกระดุมตกแต่งด้วยผ้าแถบลายแพร วาสีแดง กุ๊นขอบลายผ้าด้วยผ้ากุ๊นสีเหลืองและขาว ประดับด้วยกระดุมเงิน ห่มผ้าสไบไหมแพรวาสีแดง นุ่งผ้าซิ่นมัดหมี่ภูไทมีตีนซิ่นยาวคลุมเข่า ผมนเกล้ามวยมัดมวยผมด้วยผ้าแพรมน หรือผ้าแพรพอย และสวมเครื่องประดับเงิน

เครื่องดนตรี

แบบดั้งเดิม ใช้ แคน กลองกิ่ง กลองตุ้ม กลองตะเตาะ กลองยาว ฆ้องโหม่ง พังฮาด ไม้ก๊ับก๊ับ สำหรับวงโปงลาง ใช้เครื่องดนตรีครบชุดของวงโปงลาง ลายเพลง ใช้ลายภูไทน้อย

เนื้อร้องและทำนอง

โอยนอ.... ท่าน ผู้ฟังเอ๋ย บัดนี้ หันมาเว้า ทางภูไทกันตอนต่อ ขอเชิญพวกพี่น้อง ที่มา
 ซ่อง ให้รับฟัง เจ้าเอ๋ย เจ้าเอ๋ย ชายเอ๋ย เพื่อนำเมืองกาฬสินธุ์นี้ ดินดำ ดอกน้ำชุ่ม มีพองปลาบู่บ่อน
 ดอกคือแซ่เจ้าแก่งทางคันทว่าปลานางบ่อน คือช่างดอกฟ้าล้าน บัดว่าจักจั่นฮ้อง ๆ ดอกคือฟ้าเจ้าลวงบน
 อ้ายเอ๋ย อ้ายเอ๋ย ชายเอ๋ย อันว่าเมืองกาฬสินธุ์นี้ มีของดี เจ้าหลายอย่าง ประเพณีบัว่าง ปลื้มฮืดแมน
 เก่าเดิมชายเอ๋ย อันว่าเมืองฟ้าแดด สงยางถิ่นเก่า ถิ่นโบราณแต่เค้า อยากรักเชิญเจ้าไปเที่ยวชม อ้ายเอ๋ย
 อ้ายเอ๋ย ชายเอ๋ย เชิญไปชมผืนผ้า ล้าค่าแพรว้าไหม ชื่อเสียงเขาตั้งไกล สำไปชูเมืองบ้านส่วนว่าโปงลาง
 นั้น ของสำคัญแต่เก่าก่อน ตาออนซอนบัตได้พ้อ ๆ ปลื้มน้องผู้เที่ยวโปง อ้ายเอ๋ย อ้ายเอ๋ย โอย.. นอ....
 โอย... นา... สวยเลิงเลิง น่องนี้เอย... นา ชายเอ๋ย เทียบบ่เปื้อดอกเมืองฟ้า ขึ้นชื่อว่ากาฬสินธุ์ เมือง
 เสียงพิน ลำปาว หมูไต่โนเสาร์นั้นทั้งภูสิงห์ ภูค่าง ภูพาน ภูผาคู สิ่งศักดิ์สิทธิ์ดอกคู่บ้าน ๆ สถิตแน่น
 แมนคู่เมือง อ้ายเอ๋ย อ้ายเอ๋ย ชายเอ๋ย คันทว่าสาวภูไทนี้ สาวผู้ดีที่เขาสำ สาวเขาวงนันทนา ว่างามล้ำ ลิ่น
 ไผ แท้ได้ชายเอ๋ย สาวภูไทบัวขานัน งามคือกันบ่ออ้ายว่า สาวคำมวงพูนนา ๆ กะคือด้ามตั้งเดียว กัน
 นา อ้ายเอ๋ย ชายเอ๋ย เว้ามาฮอดบ่อนนี้ น่องพีลีลาลง ขอลาโลคินเมื่อ สู่เมืองกาฬสินธุ์พูนขอขอบคุณ
 เต๋อลุงป้า อวอว้า พ่อและแม่ บัดเมื่อคราวหน้าพูน ๆ คงจะได้ดอกพอกัน เจ้าเอ๋ย เจ้าเอ๋ย

	
<p>แคน</p>	<p>กลองยาว</p>
	
<p>กลองตุ้ม</p>	<p>กลองกิ่ง</p>
	
<p>ซ็องโหม่ง</p>	<p>กลองแตง</p>
	
<p>ไม้ก๊ีบแก๊บ</p>	<p>พั้งฮาด</p>

ภาพประกอบ 1 เครื่องดนตรีที่ใช้ในการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

ตาราง 1 แบบฝึกทักษะปฏิบัติ การการพ้องภูไทกาฬสินธุ์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
1	ท่าเดิน		มือ : มือทั้งสองข้างจับแล้ว ค้อมๆ ม้วนออกเป็นตั้งวงบน- ล่าง เท้า : ย่ำ ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ
2	ท่าไหว้ครู		มือ : มือทั้งสองข้างพนมมืออยู่ ข้างลำตัว เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
3	ท่ามโนราห์		มือ : มือทั้งสองข้างเหยียดแขน ไปข้างหน้า เท้า : ย่ำ ลำตัว : ตรง ศีรษะ : ตรง
4	ท่าดอกบัว บาน		มือ : จีบแล้วค่อยๆม้วนออก เท้า : เท้าขวาอยู่หน้าเท้าซ้ายอยู่ หลัง ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ

ตาราง 1 (ต่อ)

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
5	ท่ามยุรี		มือ : จีบแล้วค่อยๆม้วนออก เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงมองมือ
6	ท่ามาลัยแก้ว		มือ : จีบอยู่ระดับไหล่ เท้า : ย่ำเท้า/นั่งลง ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงมองมือ

ตาราง 1 (ต่อ)

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
7	ท่าช่อม่วง		มือ : มือขวาตั้งวงมือซ้ายจับ สลับกันไปมา เท้า : ย่ำเท้า/นั่งลง ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงมองมือ/ก้ม
8	ท่าวาดวง		มือ : จับแล้วค่อยๆ ม้วนออกอยู่ ระดับศีรษะ เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ
9	ท่าตอนตาล		มือ : มือทั้งสองข้างจับแล้ว ค่อยๆ ม้วนออกอยู่ระดับศีรษะ เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ

ตาราง 1 (ต่อ)

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
10	ท่าจับข้าง ลำตัว		มือ : มือทั้งสองข้างจับอยู่ข้าง ลำตัว เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านทักษะปฏิบัติท่ารำ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยท่ารำทั้งหมด 10 ท่า เป็นการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะปฏิบัติ และมีความรู้ความสามารถพื้นฐานของนาฏศิลป์ ความเชื่อของชาวอีสานแต่ละท้องถิ่น

3. ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

3.1 ความหมายของทักษะการปฏิบัติ

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551) ได้กล่าวถึง ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัย การฝึกหัดอย่างเหมาะสมจึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

ทิตินา แคมมณี (2561) ให้ความหมายว่า “ทักษะ” (skill) โดยความหมายของคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการกระทำอย่างชำนาญ ดังนั้นหากเรากระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชำนาญ ก็เรียกได้ว่า เรามีทักษะในการกระทำนั้น ตัวอย่างเช่น ถ้าเราสามารถขับรถได้อย่างคล่องแคล่ว ก็เรียกว่า เรามีทักษะการขับรถ ถ้าเราเขียนหนังสือได้เร็วโดยที่ได้ใจความดี ข้อความสละสลวย ก็เรียกได้ว่าเรามีทักษะการเขียน ถ้าผู้สอนถามคำถามได้ดี คือถามแล้วทำให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบที่ดีได้ ผู้สอนคนนั้นก็มีความรู้ในการถามคำถาม ดังนั้น การที่เราจะมีทักษะในเรื่องใด เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะทำและวิธีที่จะทำให้ได้ดีมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพนั่นเอง

คือเราจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในเรื่องนั้น แต่การ มีความรู้เท่านั้น คงไม่สามารถช่วยให้เกิดทักษะได้ หากไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติและฝึกฝน ทำบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติคือความสามารถความชำนาญของกล้ามเนื้อ ที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานไฟโรจน์

ทิตนา แชมณี (2545) อ้างถึงใน Simpson (1972) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้นทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการและความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

ทิตนา แชมณี (2545) อ้างถึงใน Harrow (1972) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปจนถึงกล้ามเนื้อย่อย ลำดับ ดังกล่าว ได้แก่การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

ทิตนา แชมณี (2545) อ้างถึงใน Davies (1971) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น

Gagne' (1979) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็วความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

Simpson (1972) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางร่างกายของผู้เรียนซึ่งเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง จะต้องมีการสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการฝึกฝน หรือถ้าหากได้รับการฝึกที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ

และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทักษะ พบว่าแนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิสเหมาะสมที่จะนำไปทำการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านทักษะปฏิบัติ การฟ้อนภูไทกาหสนธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงได้เลือกนำแนวคิดของเดวิส ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน มาใช้ในการวิจัย

3.2 กระบวนการการเกิดทักษะ

มาลินี จุฑะรพ (2537) ได้กล่าวไว้ว่า ฟิตท์ (Fittf) กำหนดกระบวนการเกิดทักษะไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Phase) ทักษะในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนทักษะจะ ทำความเข้าใจหรือเรียนรู้ธรรมชาติของทักษะ ปกติทักษะขั้นนี้จะเกิดขึ้นโดยไม่ต้องใช้เวลาฝึกฝนมาก ความรู้ความเข้าใจนั้นอาจเกิดจากการสังเกต จากการสอนหรือการอธิบายจากผู้อื่น การเรียนทักษะในขั้นนี้ ผู้เรียนจะต้องสนใจเป็นพิเศษ แต่จะมีความผิดพลาดได้ อาจจะทำให้ช้า ถ้าการประสานสัมพันธ์ทางกลไกยังไม่ดีหรือถูกระบวนการจากสิ่งแวดล้อม

2. ขั้นของการจัดระเบียบกลไกกล้ามเนื้อ (Organizing Phase) เป็นขั้นที่มีทักษะระดับ กลางในขั้นนี้ผู้เรียนที่รับสัมผัส อวัยวะแสดงออกและการตรวจสอบความถูกต้องจากการกระทำนั้นๆ มีการประสานกันอย่างมีระเบียบ ซึ่งสามารถประกอบกิจกรรมได้ดีจนเกือบจะเป็นอัตโนมัติ เป็นขั้นที่ ใช้กลไกกล้ามเนื้อมากกว่าการใช้ความรู้ความเข้าใจ การเกิดทักษะในขั้นนี้ จะทำได้ดีแม้จะมีความตั้งใจ น้อย สามารถตรวจสอบความถูกต้องหรือรู้ผลในสิ่งที่ทำได้รวดเร็ว และการตอบสนองคงที่สม่ำเสมอ

3. ขั้นที่มีทักษะอย่างสมบูรณ์ (Perfecting Phase) ขั้นนี้ต้องใช้การเรียนรู้มานาน ซึ่งจะ ต้องผ่านมาจากการเรียนขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาก่อนเป็นทักษะระดับที่สามารถทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นไปโดยอัตโนมัติโอกาสที่จะผิดพลาดมีน้อยมาก

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการฝึกทักษะจะเริ่มจากความรู้ความเข้าใจขั้นต้นก่อน จากนั้นจะ เป็นการจัดระเบียบกลไกกล้ามเนื้อและกระบวนการที่มีทักษะอย่างสมบูรณ์

3.3 วิธีสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ

การสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอวิธีการสอนไว้ ดังนี้
 ประสาท อิศรปริดา (2523) ได้เสนอวิธีการสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติ ดังนี้

1. จงวิเคราะห์ทักษะออกเป็นทักษะย่อยๆ แล้วสอนทักษะย่อยๆ นั้นให้สอดคล้องกับความสามารถ และระดับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน
2. จงสาธิตหรือแสดงตัวอย่างการตอบสนองที่ถูกต้องในทักษะนั้นๆ ให้แก่ผู้เรียน
3. จงแนะนำการตอบสนองในระยะแรก เริ่มด้วยการใช้คำพูดหรือกริยาท่าทาง
4. จัดให้มีการฝึกอย่างเหมาะสม ซึ่งต้องพิจารณาถึงการฝึกกับการพักกำหนดช่วงเวลาฝึกและพักให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้น ๆ
5. ให้ผู้เรียนทราบผลการกระทำ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการตอบสนองที่ไม่ถูกต้อง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้สอนต้องวิเคราะห์ เนื้อหาสาระ จากขั้นตอนทักษะย่อยไปหาทักษะใหญ่ ผู้สอนจะต้องให้ความรู้ในการฝึกทักษะในเรื่องนั้นๆ โดยอาจใช้เป็นคำอธิบาย การสาธิต หรือเป็นสื่อประกอบการสอนหลักจากนั้นผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ

4. แนวคิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส

ทิตนา แชมมณี (2545) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ Davies ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้านการปฏิบัติ การกระทำ และการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่ต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยและพุทธิพิสัยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ Davies เป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติ

4.1 แนวคิดตามรูปแบบของ Davies

เดวิส (Davies, 1971) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

4.2 วัตถุประสงค์ตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของ Davies

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติของเดวิส มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติเริ่มจากทักษะปฏิบัติเล็กๆ ไปหาทักษะปฏิบัติใหญ่ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยมีทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก ที่มีกระบวนการเรียนการสอนอยู่ 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ

5. แผนการจัดการเรียนรู้

5.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชา หรือกลุ่มวิชาที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนและการวัดผล ประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือ จุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของ โรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดการ เรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า หรือคือบันทึกการสอนตามปกติ นั่นเอง

สำลี รักสุทธี และคณะ (2546) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า คือการนำ วิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนและการวัดและประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระ และ จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความ พร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการ เตรียมการ สอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลาย ลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากวัตถุประสงค์ว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใด และจะประเมินผล อย่างไร

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การกำหนดรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน ที่ต้องมี สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ใบความรู้ ใบงานต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ในหลักสูตร

5.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ประภาพร สุขพูล (2544) ได้สรุปความสำคัญของแผนการสอน ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้เหมาะสม
2. ครูได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า
3. อำนวยความสะดวกแก่ครูที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการสอน

4. ให้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทน เมื่อติดธุระหรือลา
5. ทำให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
6. เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำหรือนิเทศการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดีที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเองและทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่าจะ สอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนท ใด สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไรและจะวัดผลและ ประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้จะ จัดหา และใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ
7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนมีความสำคัญแก่ครูผู้สอนเป็นอย่างมากทำให้รู้การจัดกิจกรรมการสอนล่วงหน้าด้วยตนเอง และยังสามารรถช่วยให้ครูทราบถึงเนื้อหาสาระต่างๆในชั่วโมงนั้นๆว่ามีใบงาน ใบความรู้อะไรบ้าง และจะวัดผลและประเมินผลอย่างไรแก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

5.3 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549) แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจประกอบด้วยกิจกรรม หลากๆ อย่าง และหลายๆ วิธีการ ก่อนที่จะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ได้ ควรจะมีการประเมินผู้เรียน ก่อนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อผู้เรียนจะได้ ไปสู่พฤติกรรมที่คาดหวัง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีรายละเอียดชัดเจนถึงกิจกรรมนักเรียน บทบาทของครู การใช้สื่อการวัดผล จนผู้อ่านมองเห็นภาพพฤติกรรมจริงๆ ในห้องเรียนได้สมบูรณ์ จึงถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและไม่จำเป็นต้องทำบันทึกการสอนอีกก็ได้ เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ ที่

ชัดเจนใช้แทนบันทึกการสอนได้ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเองโดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

สำลี รักสุทธี และคณะ (2546) ได้กล่าวถึง คำตอบจากที่มีผู้สงสัยว่า จะ ประเมินตัดสินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร ว่าเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ ว่าได้ตัดสินโดย การนำแผนการจัดการเรียนรู้นั้นไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน ว่าสามารถดำเนินการให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ดีเพียงใดและสามารถให้นักเรียนได้เกิดทักษะกระบวนการและเกิดการเรียนรู้ต่างๆ ครบถ้วนตามจุดประสงค์เพียงใด ถ้าครูมีบทบาทมากในการเป็นผู้ให้ความรู้โดยตรง และนักเรียนไม่มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะกระบวนการ ก็จะเป็นเครื่องแสดงความด้อยคุณภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า จะต้องมีการจัดการเรียนรู้ 4 ลักษณะ คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จ ด้วยเน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และนำ กระบวนการไปใช้จริง ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

5.4 การทำแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี และคณะ (2546) กล่าวว่า การทำแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวางและอย่างลึกในวิชาและ รายวิชา ที่สอน เช่น ศึกษาโครงสร้างของวิชา จุดประสงค์ของวิชา สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดใน รายวิชา คำอธิบายรายวิชาและธรรมชาติของวิชา เป็นต้น
2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาและกิจกรรม วิเคราะห์ได้จาก คำอธิบาย รายวิชา โดยให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของวิชาและจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. หากทวิวิธีสอน กลวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ทักษะ กระบวนการและ ทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดทั้งประสมประสานระหว่างประสบการณ์และจินตนาการ ของผู้สอนเอง คงจะไม่มีวิธีสอนใดวิเศษสุดในโลก แต่วิธีการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการ เรียนรู้มากที่สุดจะต้องยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ให้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ให้รู้จักการวางแผน และฝึก ทักษะเป็นกลุ่มและรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นและเห็นช่องทางในการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรม การ เรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้วหรือสื่อที่คิดขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหาด้วย

5. จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือนั้นจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิ พิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียนทั้งจาก สถานการณ์จริง และสถานการณ์จำลองด้วย

6. กำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชา การกำหนดโครงสร้างสำหรับหนึ่ง รายวิชา สามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ โครงสร้างอย่างสังเขปและโครงสร้างอย่างละเอียด เป็นการ วางโครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาเวลากระบวนการ สื่อการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผลให้เห็นภาพรวมตลอดใน 1 รายวิชา ส่วนโครงสร้างอย่างสังเขป เป็นการวาง โครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและเวลา เพื่อให้เห็นภาพรวม ทั้งหมดใน 1 รายวิชา

7. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายจากโครงสร้าง เป็นการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในแต่ละคาบ/ชั่วโมงอย่างละเอียดและปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้โดยมีส่วนประกอบใน แผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุเป้าหมาย ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งมี มากมาย หลากหลายข้อแตกต่างกันไป แต่ส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้จะต้องมีในแผนการจัดการเรียนรู้ คือ

7.1 สารสำคัญ

7.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

7.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

7.4 สื่อการเรียนการสอน

7.5 การวัดผลและประเมินผล

ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอโดยได้แนวคิดจากการดำเนินการ การสอนของ กรมวิชาการก็จะเพิ่มกิจกรรมเสนอแนะเข้าเพิ่มอีกด้วย

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้จะเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาและกิจกรรม หาเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา จัดทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำวิธีการวัดและประเมินผล จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้

6. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอน

6.1 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้

(สำลี รักสุทธี และคณะ. 2546) แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อโดยการบูรณาการของ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 7 หัวข้อเพิ่มเติมของ คณะกรรมการข้าราชการครู 9 หัวข้อ ดังนี้

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่แล้ว
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่แล้ว
3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการเสนอขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้
5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดผลประเมินผลว่า นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามกำหนดในกิจกรรมการเรียนการสอน แยกประเมินผลเป็นประเมินผลก่อนสอน ขณะสอนและหลังการสอน
7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมการบันทึกการสอนก่อนนำไปใช้สอน
8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อ เสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่างๆ ในแผนการเรียนรู้อาจมีความสมบูรณ์ เช่น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดผลประเมินผลให้มีความสอดคล้อง ส่งเสริมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอน
9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน บันทึกหลังจากน าแผนการใช้สื่อ และการวัดผลประเมินผลไปใช้แล้วเพื่อนำแผนไปปรับปรุงและใช้สอนในคราวต่อไป สรุปได้ว่า รูปแบบของ

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และกิจกรรม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 9 หัวข้อ ที่ประกอบไปด้วยดังนี้ สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อและอุปกรณ์ การวัดผลประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา และบันทึกการสอน ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ครบทุกองค์ประกอบ

เผชิญ กิจกรรมการ (2544) อธิบายถึงวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ไว้ว่า วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมายการหา ประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน ระหว่างเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงค่าเป็นตัวเลข 2 ตัวเช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้นเกณฑ์ ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลาย ลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียน ทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนนักเรียน ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียนโดยเทียบกับคะแนนที่ ทำได้ก่อนการเรียน

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำ แบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวน ไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมี ข้อบกพร่อง)

ประสาธต์ เนื่องเฉลิม (2556) การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอนมีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical approach)

6.2 วิธีการประสิทธิภาพเชิงเหตุผล

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาคามเทียบตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร

$$CVR = \frac{2N_e}{N} - 1$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล

N_e แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินนวัตกรรมการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับได้จะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับว่านวัตกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมการเรียนการสอนและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

6.3 วิธีการประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

วิธีการนี้จะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย การประสิทธิภาพของเครื่องมือ เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ ฯลฯ ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากร้อยละของกระบวนการเรียนระหว่าง โดยแสดงค่าเป็นตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80$ $E_1/E_2 = 85/85$ $E_1/E_2 = 90/90$

เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ

ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum x}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มจากแบบทดสอบหลังเรียนโดยเทียบกับคะแนนที่ได้ก่อนการเรียน

เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ข้อใดก็มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่านวัตกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีข้อบกพร่อง)

6.4 การยอมรับประสิทธิภาพ

1. สูงกว่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น ตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้ 90/90 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพพบที่เรียนสำเร็จรูปได้ 95/95
2. เท่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พอดี เช่น ตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้ 90/90 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพพบที่เรียนสำเร็จรูปได้ 90/90
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้แล้วได้ค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน $\pm 2.5 \%$

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอน มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน การหาประสิทธิภาพตามวิธีการประสิทธิภาพเชิงเหตุผล และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ และการยอมรับประสิทธิภาพ กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ สูงกว่าเกณฑ์ เท่าเกณฑ์ และต่ำกว่าเกณฑ์

7. สื่อวีดิทัศน์

7.1 คุณค่าและความสำคัญของสื่อวีดิทัศน์

วีดิทัศน์ทางการศึกษาเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่งประเภทหนึ่ง ซึ่ง เดล (Dale, 1969) ผู้เชี่ยวชาญโสตทัศนศึกษาจัดโทรทัศน์ไว้ในอันดับที่ 7 ของกรวยประสบการณ์ (Cone of Experiences) วีดิทัศน์เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถใช้บันทึกได้ทั้งภาพและเสียงไว้พร้อมกันในรูปแบบแถบแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งสามารถเลือกดูภาพได้ง่าย โดยบังคับให้เลื่อนเดิน หน้าหรือถอยหลัง ดูภาพซ้ำ และหยุดภาพหนึ่งได้ตามต้องการ วีดิทัศน์จึงได้รับความนิยมมากในสถาบัน การศึกษาต่างๆ เนื่องจากความสะดวกในการใช้งานและยังนำมาฉายซ้ำใหม่ได้อีก เช่น ในการสอนจุลภาค (Micro - teaching) ผู้เรียนสามารถบันทึกภาพการสอนของตนเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องได้ (กิตานันท์ มลิทอง, 2535)

แกอร์ดอน (Gordon, 1965 ; อ้างอิงจาก ชัชชัย วัฒนเบญจาโสภา, 2540) ได้กล่าวถึงคุณค่าโทรทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สามารถขยายสิ่งต่างๆ ให้เข้าใจง่าย เช่น ขยายภาพจากกล้องจุลทรรศน์ ถ่ายทอดการสาธิตในห้องเรียนเดียว หรือระหว่างห้องเรียนได้
2. ไม่ต้องถูกควบคุมหรือตรวจสอบจากทางราชการมากเหมือนโทรทัศน์เพื่อการค้า
3. มีความยืดหยุ่นสูง ใช้ได้กว้างขวางทั้งภายในโรงเรียนหรือในกลุ่มเรียน
4. สามารถสนองความต้องการพิเศษอื่นๆ ที่ไม่ใช่การสอนได้ทั้งในโรงเรียนและ โรงเรียน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สื่อวีดิทัศน์เป็นอุปกรณ์ช่วยในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำสื่อหลายอย่าง มาใช้ร่วมกันได้โดยสะดวก ในรูปแบบของสื่อประสมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

7.2 ประเภทของรายการสื่อวีดิทัศน์

วีดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่ให้ประโยชน์ในการเรียนการสอนมาก เพราะผู้เรียนสามารถรับ ประสบการณ์ต่างๆ ได้ด้วยการมองเห็นและการได้ยินไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางของการ เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น วิทยู ภาพยนตร์ สไลด์ เป็นต้น ความสำเร็จในการใช้วีดิทัศน์ทางการเรียน การสอน เป็นการผสมผสานระหว่างการเห็น การได้ยิน และการเคลื่อนไหว (Sight, Sound and motion) มีการนำวีดิทัศน์มาใช้ทางการศึกษามากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งการศึกษาในระบบและ การศึกษานอกระบบ

วสันต์ อดิศักดิ์ (2526) ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์ (2521) ได้แบ่งประเภท ของรายการโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รายการโทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial Television) เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีจุด มุ่งหมายทางธุรกิจ การบันเทิงและการโฆษณาสินค้าเป็นส่วนใหญ่
2. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational Television) เป็นรายการโทรทัศน์ที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชนในด้านต่างๆ เช่น ข่าวสาร ศิลปะ วัฒนธรรม สังคม กฎหมาย อาชีพ โดยไม่จำกัดผู้ชมและไม่คำนึงถึงอายุ เพศ วัย ระดับความรู้หรือเจาะจงเฉพาะกลุ่ม
3. รายการโทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน (Instructional Television) เป็นรายการ โทรทัศน์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรงตามหลักสูตรให้กับผู้ชมรายการ เฉพาะกลุ่ม หรือระดับใดระดับหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2528) กล่าวถึงรายการโทรทัศน์ไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. รายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อการสอน (Teaching formal) เป็นรายการที่ทั้งผู้ผลิต รายการและผู้ชม ต่างก็มีข้อตกลงนัดหมายในการเรียนการสอนตามหลักสูตรรูปแบบจะมีบทบาท ในเชิงการสอนมากกว่าการจูงใจ กลุ่มเป้าหมายเป็นลักษณะแบบปิด (closed) อยู่ในสถานการณ์ บังคับ
2. รายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อการเรียน (Learning formal) เป็นรายการที่มุ่งใช้ในการ เรียนการสอนตามหลักสูตรแบบกลุ่มแรก แต่เป็นรายการที่ต้องสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ชมมากขึ้น โดย ผู้ชมไม่รู้สึกรายการที่ผลิตมุ่งสอนตน แต่กลับรู้สึกว่าเป็นการดีและเต็มใจชมตลอด การผลิตรายการ ต้องการความประณีตและเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพสูง กลุ่มผู้ชมเป้าหมายได้รับการแนะนำ ให้ชม และผู้ชมไม่ได้บังคับ

3. รายการโทรทัศน์ที่ผลิตเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร (Information formal) เป็นรายการที่มุ่ง ใช้ เป็นสื่อแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อสนองความสนใจใคร่รู้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สื่อวีดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่ทำให้มีประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้มาก สามารถ แยกได้หลายรูปแบบเช่น วิทยู สไลด์ โทรทัศน์ เป็นต้น

7.3 การผลิตรายการสื่อวีดิทัศน์

พินิต วัฒนโธ (2520) การผลิตรายการวีดิทัศน์ทางการศึกษาจะมีระบบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อยู่ 2 ระบบคือ

1. ระบบการเรียนการสอน เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การวิเคราะห์ กลุ่ม เป้าหมาย วิเคราะห์เนื้อหา ตั้งวัตถุประสงค์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการ ประเมินผลการเรียนการสอน

2. ระบบผลิตรายการโทรทัศน์ เป็นงานเทคนิคโทรทัศน์ตั้งแต่การเลือกรูปแบบรายการ การ เขียนบท การผลิตรายการและการประเมินผลรายการที่ผลิต

วสันต์ อติศัพท์ (2533) รายการโทรทัศน์ทางการศึกษา แตกต่างจากรายการอื่นๆ ซึ่งจะต้อง คำนึงถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้ชมสิ่งต่าง ๆ ต้องส่งเสริมต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ในการ ผลิตรายการโทรทัศน์ตามหลักสูตรนั้น จะต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างฝ่ายผลิตกับฝ่าย วิชาการ ซึ่งฝ่ายวิชาการต้องดำเนินการต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจน
2. กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมและตอบสนองจุดมุ่งหมาย
3. การเลือกครู ต้องเลือกอย่างพิถีพิถัน บางครั้งครูที่สอนเก่งอาจสอนไม่ดีเท่าการสอน หน้า

ห้องที่มีนักเรียนอยู่เฉพาะหน้าจริงๆ นอกจากนั้นบุคลิกภาพของครูจะต้องเหมาะสมกับธรรมชาติของ วิชาที่สอน

เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และคัดเลือกผู้สอนแล้วจะต้องดำเนินการต่อไปนี้

1. กำหนดขั้นตอนของการสอน
2. จัดเตรียมอุปกรณ์การสอนสำหรับบทเรียน
3. เตรียมเอกสารประกอบการเรียน รวมทั้งคู่มือการใช้ตลอดเวลาของการเตรียมการนี้ จะต้อง

ประสานกับฝ่ายผลิตรายการ เพื่อให้เกิดความ เข้าใจขั้นตอนต่างๆ ตรงกัน ต้องเขียนบทโทรทัศน์และ ทดสอบความเข้าใจให้ตรงกัน ก่อนการถ่ายทำควรจะมีการซ้อมสอนเสียก่อน เมื่อมั่นใจแล้วจึงค่อย บันทึกรายการ หลังบันทึกรายการแล้ว ต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองกับผู้เรียน จริงๆ นำผลมาปรับปรุงและเมื่อใช้ไปนานๆ บทเรียนอาจล้าสมัย ควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

สุรชัย สึกขาบัณฑิต (2528) การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน เป็นการลงทุนสูง ดังนั้นการผลิตจึงต้องมีการ ศึกษาและวางแผนอย่างดี ซึ่ง กล่าวถึงการผลิตรายการที่จะต้องดำเนินการออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนผลิตรายการ เป็นขั้นที่สำคัญต่อผลของรายการที่ผลิตที่ออกมา

1.1 ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมายในการทำรายการเทปวีดิทัศน์ทางการศึกษา ผู้ผลิตรายการจะต้องศึกษาเนื้อหาหลักสูตรวิชานั้นๆ ต้องทราบจดหมายทั่วไปของเนื้อหา แล้วนำเนื้อหา มาวิเคราะห์กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ และควร กำหนดวิธีการนำไปใช้ด้วยว่า จะนำไปใช้ในการสอนในลักษณะใด เช่น นำเข้าสู่บทเรียน อธิบายเนื้อหาในบทเรียนหรือสรุปบทเรียน

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อขัดข้องในการผลิต โดยต้องศึกษาว่ามีแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตอะไรบ้าง มีเพียงพอหรือไม่ ทรัพยากรและข้อขัดข้องที่

1.2.1 เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ต้องศึกษาว่ามีเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด ผู้ผลิตจะต้องเข้าใจขีดความสามารถในการทำงานของเครื่องมือและอุปกรณ์ด้วย อีกครั้งจะต้องเป็นผู้ตรวจสอบด้วยว่าวัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่ และใช้กับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีอยู่ได้หรือไม่

1.2.2 บุคลากร กระบวนการผลิตทำได้หลายแบบ ผู้ผลิตรายการต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคลากรเป็นสำคัญ

1.2.3 ปัญหาสิทธิทางกฎหมาย ผู้ผลิตรายการจะต้องศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการถ่ายทำ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิส่วนบุคคล หรือสิทธิต่อทรัพย์สินของบุคคล เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้องได้

1.3 การเขียนหัวข้อเนื้อหาและการเลือกแบบขนานนำเสนอการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์เพื่อการเรียน จำเป็นต้องอ้างอิงเนื้อหาในหลักสูตรเป็นสำคัญ ผู้ผลิตรายการอาจจะคัดเนื้อหาจากตำรา ซึ่งเมื่อนำมาผลิตรายการวีดิทัศน์จะต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นแบบขนานนำเสนอที่เหมาะสมกับลักษณะสื่อวีดิทัศน์ รูปแบบการนำเสนอทางวีดิทัศน์ที่เป็นที่นิยม เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปรายแบบบรรยาย แบบนาฏการณ์ และแบบบรรยายโดยไม่ให้เห็นตัวผู้บรรยาย (Off - camera narration)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การผลิตสื่อเพื่อการสอน ควรมีการวางแผนก่อน ควรศึกษาวิธีการผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้มาก และเนื้อหาสาระสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. เตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการบทโทรทัศน์ที่ดี ควรเป็นแบบง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ข้อความ รูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรให้การสื่อความหมายได้ชัดเจน คำบรรยายภาพและภาพต้องสัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้ควรให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร ผู้ผลิตรายการจะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆซึ่งได้แก่ ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง ฯลฯ เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในการผลิตรายการ

2.3 การเตรียมงานศิลปะ การเตรียมงานจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้ผลิตรายการและ ผู้กำกับ เพื่อให้งานศิลปะสนองจุดหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับการสื่อ ความหมายทาง ทัศนศิลป์

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบ สำหรับการถ่ายทำสตูดิโอ รวมทั้งนอกสถานที่

2.5 การเตรียมการอื่นๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงที่ใช้ประกอบ

2.6 การซ้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิคและผู้แสดง

3. การดำเนินรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการผลิตรายการโทรทัศน์ ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตาม ขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของรายการที่จะมีในขั้นนี้ก็จะมีน้อย หมายถึง รายการที่ได้จะมีคุณภาพติดตามไปด้วย ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินรายการขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้กำกับรายการและคณะผู้ร่วมงานทุกคน ในขั้นนี้ก็จะมีเริ่มถ่ายทำตามบทที่ได้เขียนไว้จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงภาพให้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงบันทึกเสียง บรรยายเสียง ดนตรีและเสียงประกอบต่าง ๆ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การผลิตสื่อต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจน แล้วกำหนด เนื้อหาให้ครอบคลุมและตอบสนองจุดมุ่งหมาย และต้องมีสีสันความสวยงามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความ สนใจในการจัดการเรียนรู้

7.4 รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา

ทานตวรธรรม เต็กซิ่น (2536) รูปแบบ (Format) หมายถึง วิธีการและลีลาการนำเสนอเนื้อหา สารและสิ่งที่อยู่ในรายการโทรทัศน์ ซึ่งจำแนกได้หลายรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบรายการพูดหรือบรรยายคนเดียว
2. รูปแบบรายการสนทนา
3. รูปแบบรายการอภิปราย
4. รูปแบบรายการสัมภาษณ์
5. รูปแบบรายการเกมหรือการตอบปัญหา

6. รูปแบบรายการสารคดี
7. รูปแบบรายการละคร
8. รูปแบบรายการสารละคร
9. รูปแบบรายการสาริตการทดลอง
10. รูปแบบรายการเพลงและดนตรี
11. รูปแบบรายการนิตยสาร
12. รูปแบบรายการถ่ายทอดสด
13. รูปแบบรายการข่าว
14. รูปแบบรายการสถานการณ์จำลอง
15. รูปแบบรายการสอนแบบจุลภาค
16. รูปแบบรายการสอนตรง

ณัฐกร สงคราม (2554) อธิบายว่า “มีเดีย” หรือ “สื่อ” ในอดีตมักเป็นสื่อรูปแบบเดียว (Single Form) ที่มีการถ่ายทอดเนื้อหาไปยังผู้รับสารเพียงช่องทางเดียวไม่ว่าจะผ่านทาง การมองเห็นทางการฟัง หรือการสัมผัส ซึ่งบ่อยครั้งไม่น่าสนใจ และอาจสร้างความน่าเบื่อหน่ายแก่ผู้ใช้บางเนื้อหาที่ไม่สามารถถ่ายทอดให้ผู้รับสารรับรู้ที่ดีได้ แนวคิดเรื่องการผสมผสานสื่อจึงเกิดขึ้น โดยคำว่า Multimedia ถูกใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1965 ในรูปแบบของการแสดงที่ผสมผสานระหว่างแสง สี ดนตรี และ ศิลปะการแสดงที่เรียกว่า “The Exploding Plastic Inevitable” ต่อมาในช่วงปี ค.ศ.1970 นิยามของมัลติมีเดียได้ถูกนำมาใช้ในลักษณะการนำเครื่องฉายหลายเครื่อง (Multi-projector) มาใช้ร่วมกับ เทปเสียง หรือการนำวัสดุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพโปรเจกไทด์ เครื่องเล่นวีดีทัศน์ เทปเสียง มาใช้งานร่วมกันด้วยวิธีการต่างๆ อาจใช้ทีละอย่างเป็นขั้นตอนไป หรือใช้พร้อมกันทีเดียวก็ได้ ซึ่งในระยะแรกใช้มนุษย์ในการควบคุมการทำงาน ต่อมาจึงนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาเป็นตัวช่วยควบคุมการทำงานของอุปกรณ์แต่ละชิ้น โดยวัตถุประสงค์ของมัลติมีเดียก็เพื่อเราให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้นและช่วยให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ที่หลากหลายทั้งการมองเห็นและได้ยินไปพร้อมๆกัน

ทานตวรธรรม เต็กชิ่ง (2536) กล่าวถึง รูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ที่ควรรู้เพื่อประโยชน์ในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมมาใช้จัดรายการแต่ละประเภทโดยแบ่งออกเป็น 10 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบบทความ (Straight talk) เป็นรายการที่มีลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรมมาก ถ้าผู้จัดรายการไม่มีศิลปะ ในการพูดการจูงใจผู้ชมก็อาจจะล้มเหลวได้ง่าย ในปัจจุบันไม่นิยมจัดรายการแบบบทความยาวๆ แต่จะจัดเป็นรายการสั้นๆ บางทีก็สอดแทรกในรายการอื่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

2. รูปแบบอภิปราย (Panel discussion) เป็นรายการที่นิยมนำมาใช้มากรูปแบบหนึ่ง ถ้ารู้จักเลือกหัวข้ออภิปรายที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมก็จะสามารถดึงดูดใจได้ดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารายการบันเทิง บางรายการ โดยปกติรายการรูปแบบนี้เหมาะที่จะจัดอยู่ในช่วงเวลา 30 นาทีโดยประมาณ จำนวนผู้พูดไม่เกิน 4 คน ผู้พูดควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่พูดจริงๆ และถ้าผู้อภิปรายมีความคิดเห็นในทัศนะที่ต่างกัน จะทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น

3. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรายการที่นิยมใช้กับสื่อสารมวลชนแทบทุกชนิด นิยมใช้วิธีการสัมภาษณ์ผสม สอดแทรกในรายการอื่นๆ เช่น รายการข่าว รายการเพลง รายการสารคดีหรืออาจจัดเป็นรายการเฉพาะรายการสัมภาษณ์อย่างเดียว ถ้าผู้สัมภาษณ์มีความสามารถในการสัมภาษณ์ รู้จักเลือกคำถาม ที่อยู่ในความสนใจและเข้าใจเรื่องที่สัมภาษณ์ ก็ทำให้รายการน่าสนใจก็ได้

4. รูปแบบบันทึกเหตุการณ์จริง (On - the spot) เป็นรายการที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี เพราะผู้ชมมักมีปัญหาที่เกี่ยวกับความชัดเจนของภาพและเสียง เนื่องจากเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมบางอย่างผู้จัดไม่อาจควบคุมได้

5. รูปแบบสาธิต (Demonstration) เป็นรายการที่ต้องมีผู้แสดงการสาธิตให้เห็นจริง ผู้ชมมักให้ความสนใจเนื่องจากได้เห็นจริงจัง มากกว่าวิธีอื่นที่กล่าวมาแล้ว ข้อควรคำนึงก็คือความชัดเจนของภาพ การสาธิต มุมกล้อง ระยะเวลาถ่ายทำและลำดับขั้นของการสาธิต

6. รูปแบบแสดงละคร (Dramatization) รายการประเภทนี้ นิยมทำเพื่อการบันเทิงการนำวิธีนี้มาสอดแทรกเนื้อหาความรู้เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก จึงควรพิถีพิถันนับตั้งแต่การเขียนบทให้กลมกลืนกัน การเลือกผู้แสดงที่เหมาะสม กับบทบาท

7. รูปแบบตอบปัญหาความรู้ (Quiz) เป็นรายการที่มีประโยชน์ต่อผู้ชมมาก ถ้าผู้จัดรู้จักตั้งแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับประสบการณ์ ระดับความรู้ของผู้ตอบ รายการประเภทนี้มักมีการแจกรางวัลแก่ผู้ตอบ เพื่อให้ผู้ตอบเกิดความพึงพอใจและรายการสนุกสนานมักจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก รายการประเภทนี้ไม่ควรมุ่งแต่เนื้อหาวิชาการมากเกินไปจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย

8. รูปแบบโต้วาที (Debate) การจัดรายการประเภทนี้ควรเลือกบัญญัติที่มีประโยชน์ และอยู่ในความสนใจของผู้ชม รายการจะน่าสนใจมาก ถ้าผู้พูดเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีศิลปะในการพูดที่ดี

9. รูปแบบห้องเรียนจำลอง (Classroom mockup) รายการประเภทนี้อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การนำนักเรียนไปสอนในห้องส่งหรือการทำการถ่ายทอดสดในห้องเรียนจริง ไม่ว่าจะแบบใดธรรมชาติของห้องเรียนก็จะผิดไปและวิธี การเรียนก็อาจจะผิดปกติไปจากความเป็นจริง

10. รูปแบบสารคดี (Feature) เป็นรูปแบบรายการที่มีประโยชน์มากในเชิงให้การศึกษา ผู้จัดควรเลือกสารคดีที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมรายการ สารคดีที่น่าสนใจควรให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ตื่นเต้น น่าสนใจ รายการไม่ควรยาวเกินไป โดยประมาณ 15 - 30 นาที นับว่าเหมาะสม ถ้าเป็นรายการยาวควรแบ่งเป็นตอนๆ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบรายการผลิตสื่อวีดิทัศน์ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

การอภิปราย การสาธิต เพลงและดนตรี การพูดหรือบรรยายคนเดียว สารคดี การละคร การสัมภาษณ์ การสนทนา การทดลอง นิตรสาร สถานการณ์จำลอง

7.5 การดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์

พินิต วัฒนโธ (2524) ได้กล่าวถึง การผลิตรายการวีดิทัศน์การสอนเอาไว้ว่า การผลิตบทเรียนโทรทัศน์ตามหลักสูตรนั้น จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างฝ่ายผลิตหรือฝ่ายเทคนิคกับฝ่ายหลักสูตรหรือฝ่ายวิชาการ ในขั้นต้นการวางแผนซึ่งทางฝ่ายหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์และกำหนด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้ชัดเจนว่าเมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนจะได้ทำอะไรหรือทำอะไรได้ตามเป้าหมาย

2. กำหนดเนื้อหาของบทเรียนว่าครอบคลุมสิ่งใดและจะสนองจุดมุ่งหมายของบทเรียนเพียงใด และจะเรียบเรียงเนื้อหาวิชา ในลักษณะอย่างไร จึงพร้อมที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาพและเสียงหรือรายการบนจอโทรทัศน์ได้

3. วิเคราะห์นักเรียนในกลุ่มและวัยที่จะเป็นผู้รับบทเรียนทางโทรทัศน์ เช่น วัย ความ สามารถ ความรู้พิเศษ ความสนใจ พื้นฐานทางวัฒนธรรมและอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการผลิต บทเรียนให้เหมาะสม

4. การเลือกครูจะต้องทำอย่างพิถีพิถัน โดยปกติเรามักเลือกครูที่สอนเก่ง แต่ต้องระวัง ในเรื่องนี้ เพราะครูที่สอนตามปกติเก่ง แต่เมื่อออกหน้ากล้องจะทำอะไรไม่ได้หรือไม่ดีเหมือนอยู่ในชั้นปกติ ครูจะต้องร่วมมือและยอมรับการที่จะต้องฝึกอะไรบางอย่างเพื่อให้เข้ากับเทคนิคการเสนอเรื่องราวตามวิธีการของโทรทัศน์ ดังนั้นการเลือกและกำหนดครูที่จะสอนบทเรียนทางโทรทัศน์ จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการวางแผนผลิตบทเรียนทางโทรทัศน์เมื่อได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา ศึกษา ผู้เรียน และคัดเลือกครูแล้ว จะต้องดำเนินการด้วยวิธีการ ดังนี้

1. กำหนดวิธีสอนและลำดับขั้นตอน

2. ผลิตและจัดอุปกรณ์การสอนสำหรับบทเรียน

3. จัดเอกสารและตำราประกอบบทเรียน รวมทั้งคู่มือครูและนักเรียน ตลอดเวลาของการเตรียมการนี้จะต้องประสานงานกับฝ่ายผลิตรายการเพื่อให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ตรงกัน ต้องเขียนบทโทรทัศน์ (Script) และทดสอบความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อเตรียมลงมือถ่ายทำและเพื่อให้ได้รายการโทรทัศน์ที่ดีมีคุณภาพ ควรจะต้องมีการซ้อมสอนเสียก่อน เมื่อมั่นใจจึงค่อยบันทึกรายการ หลังจากบันทึกรายการแล้วนำมาตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง บทเรียนนี้เมื่อนานไปอาจล้าหลัง เช่นเดียวกับตำรา จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์ มีรูปแบบในการดำเนินการผลิตดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้ชัดเจน กำหนดเนื้อหาของบทเรียนให้ครอบคลุม วิเคราะห์นักเรียนในกลุ่มและวัยที่จะเป็นผู้รับบทเรียนทางโทรทัศน์ และการเลือกครูจะต้องทำอย่างพิถีพิถัน

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

Good (1973) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ คือ การทำให้สำเร็จ(Accomplishment) หรือประสิทธิภาพทางการกระทำในลักษณะที่กำหนดให้หรือด้านความรู้ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) ที่กำหนดให้หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบให้หรือทั้งสองอย่าง

Mehrens (1976) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทักษะและสมรรถภาพมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนต่อการเรียนแต่ละวิชา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปราณี กองจินดา (2549) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือ ผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

มนชิตา เรืองรัมย์ (2556) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทั้งหมดที่เกิดจากการเรียนรู้ เกิดจากระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จึงสรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือความรู้ ทักษะและสมรรถภาพมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนต่อการเรียนแต่ละวิชา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการอธิบายเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2551) ได้กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบดังนี้

1) ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรีเขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของตนเอง

2) ข้อสอบแบบถูก – ผิด (True-False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือกแต่ละตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก – ผิดใช่ – ไม่ใช่จริง – หรือไม่จริงเหมือนกัน – ต่างกัน เป็นต้น

3) ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้นเพื่อให้ได้ใจความและถูกต้อง

4) ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) เป็นข้อสอบคล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำแต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบคำถามที่ต้องการสั้น ๆ และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5) ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบโดยมีคำถามหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุดแล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะจับคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6) ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) จะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวงและคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกันดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

สมนึก ภัททิยธนี (2551) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังต่อไปนี้

1) ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึงลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำความเที่ยงตรงจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการทดสอบ

2) ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึงลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3) ความยุติธรรม (Fair) หมายถึงลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกันและไม่เปิดโอกาสให้ทำข้อสอบได้โดยการเดา

4) ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึงข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำแต่ต้องให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดดัดแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้

5) ความขี้ขลาด (Exemplary) หมายถึงแบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย

6) ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึงข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทางคำถามตอบชัดเจนไม่คลุมเครือไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนงง

7) ความเป็นปรนัย (Objective) โดยมีสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ ตั้งคำถามให้ชัดเจนทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกันแม้ว่าจะตรวจหลายครั้ง และแปลความหมายของคะแนนให้เหมือนกัน

8) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อสอบมากพอประมาณใช้เวลาสอบพอเหมาะประหยัดค่าใช้จ่ายจัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีตตรวจให้คะแนนได้รวดเร็วรวมถึงสิ่งแวดล้อมในการสอบที่ดี

9) อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึงความสามารถในการจำแนกผู้เข้าสอบแบบทดสอบที่ดีจะต้องมีอำนาจจำแนกสูง

10) ความยาก (Difficulty) ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่เป็นหลักยึดเช่นตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปหรือมีความยากพอเหมาะสมส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์นั้นความยากง่ายไม่ใช่สิ่งสำคัญสิ่งสำคัญอยู่ที่ข้อสอบนั้นได้วัดในจุดประสงค์ที่ต้องการวัดได้จริงหรือไม่ถ้าวัดได้จริงก็นับว่าเป็นข้อสอบที่ดีได้แม้ว่าจะเป็นข้อสอบที่ง่ายก็ตาม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แบบทดสอบควรมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง ข้อสอบแบบถูก - ผิด ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ ข้อสอบแบบจับคู่ ข้อสอบแบบเลือกตอบ เพื่อให้แบบทดสอบมีความยากง่ายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบ

Bloom (Bloom.1956 ; อ้างอิงใน วาริ ธีระจิตร.2534) ซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องที่ต้องการรู้ ว่าผู้เรียนระลึกได้จำข้อมูลที่จำเป็นข้อเท็จจริงได้เพราะข้อเท็จจริงบางอย่างมีคุณค่าต่อการเรียนรู้

2. ความเข้าใจ (Comprehension) แสดงถึงระดับความสามารถการแปลความ การตีความ และขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การจับใจความได้ อธิบายความหมายและเนื้อหาได้

3. การนำไปใช้ (Application) ต้องอาศัยความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการช่วยตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างต้องอาศัยความรู้จากเปรียบเทียบแยกแยะ ความแตกต่างพิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูง จะเน้นการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม Bloom ได้แยกจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาหรือการจัดประเภทองค์ประกอบต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นและควรคำนึงถึงหลักการที่ได้รวบรวมไว้แล้ว

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) การนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่แยกแยกกันอยู่มารวมเข้าด้วยกัน ในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย

6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายที่ต้องการ นั้นบรรลุหรือไม่ การที่ให้นักเรียนสามารถประเมินค่าได้ต้องอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นแนวทางในการตัดสินคุณค่าการตัดสินใดๆ ที่ไม่ได้อาศัยเกณฑ์ น่าจะเป็นลักษณะความคิดเห็นมากกว่าการประเมิน

ชวลิต ชูกำแหง (2553) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิยมวัดตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของ Bloom ที่ปรับปรุงใหม่โดย เดวิทแคทวอลท์ จำแนกเป็น 6 ชั้นดังนี้

1. จำ (Remembering) หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงข้อความระบุได้ บอกความรู้ที่ตนได้ศึกษามาด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ เช่น นักเรียนบอกได้ว่าพยัญชนะตัวใดเป็นอักษรกลางอักษรสูงหรืออักษรต่ำ

2. เข้าใจ (Under Standing) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ตีความหมาย หรือขยายความข้อมูล เช่น การอธิบายความหมายของสำนวนสุภาษิตต่าง ๆ

3. ประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่ตนมีไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมได้ เช่น เลือกปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกผักที่บ้านได้เหมาะสม

4. วิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายบอกจุดเด่นจุดด้อย เช่น เรียนบอกความแตกต่างของพีช 2 ชนิดได้

5. ประเมิน (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ตัดสิน เช่น บอกได้ว่าอาหารจานนั้นมีคุณค่าอย่างไร เพราะเหตุใด

6. คิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Desing) วางแผนการผลิต เช่น นักเรียนสร้างชิ้นงานที่แปลกใหม่

จึงสรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้เพื่อ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว เป็นคำถามที่วัดเนื้อหา และพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวการประเมินและสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

9. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (อ้างถึงใน สมหมาย เปียถนอม, 2551) อธิบายว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ คือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน และแน่นอนยิ่งพึงพอใจ อธิบายว่า หมายถึง ทำที่ทั่ว ๆ ไปที่เป็นผลมาจากทำที่ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับกิจกรรม ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคล และ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม Maynard and Shelly (1975) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ และสรุปไว้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความ

พึงพอใจ นอกจากนี้ได้มีผู้ศึกษาและแสดงทัศนะ เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ พอสรุปได้ดังนี้

Vroom (n.d., อ้างถึงใน วสันต์เตชะพอง, 2549) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นผลจากบุคคลนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเข้าไปรับรู้แล้วเกิดความพอใจโดยความหมายของความพึงพอใจสามารถทดแทนความหมายของทัศนคติได้ บางทีเรียกว่าทฤษฎี V.I.E. มีองค์ประกอบทฤษฎีที่สำคัญ คือ ความพึงพอใจ (Valence) เครื่องมือ หรือวิถีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ (Instrumentality) และ ความคาดหวัง (Expectancy) ภายในตัวบุคคลมีความต้องการ และมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนอง ความต้องการ หรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วตามที่ตั้งความหวังหรือที่คาดหวังเอาไว้ บุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจและในขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไป อีกเรื่อย ๆ สรุปเป็นสมการได้ดังนี้ $\text{แรงจูงใจ} = \text{ผลของความพึงพอใจ} + \text{ความพึงพอใจซึ่งหมายถึง แรงจูงใจของบุคคลใด}$ บุคคลหนึ่งต่อการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นแรงจูงใจที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติต่อครูผู้สอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม ตลอดจนความคาดหวังที่ผู้เรียนคาดหวังไว้ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และได้รับการตอบสนองทั้งรูปธรรมและนามธรรมเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพึงพอใจก็จะสูง แต่ในทางกลับกันถ้ามีทัศนคติในเชิงลบต่อการเรียนรู้ กิจกรรมนั้น ๆ และการตอบสนองไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพอใจก็จะต่ำไปด้วย (สมหมาย เปียณอม, 2551)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเป็นระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ และความพึงพอใจนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและสามารถวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

9.1 การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม หรือพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับธรรมชาติเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ หลักการวัดประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย และเครื่องมือวัดรายละเอียดดังนี้

อพันตรี พูลพุทธา (2560) สรุปได้ ธรรมชาติของการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

9.1.1. เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลจึงไม่มีผิดหรือถูก ดังนั้นเทคนิควิธีการที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างแท้จริง

9.1.2 เป็นการวัดทางอ้อม ในทางการวัดผลถือว่าเป็น Typical Performance คือ ให้ผู้ถูก

วัดแสดงความรู้สึกออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบ หรือรู้สึกอย่างไร อยากทำสิ่งนั้นหรือไม่ โดยการใช้สถานการณ์จำลองเป็นเงื่อนไขในการวัดหรือเป็นสิ่งเร้าในการกระตุ้น และอาศัยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกมา เช่นการพูด หรือการเขียน ซึ่งคาดว่าจะเห็นถึงความรู้สึกของบุคคลแล้วจึงสรุปถึงจิตพิสัยหรือคุณลักษณะที่วัดนั้นว่าบุคคลเป็นอย่างไร

9.1.3 เป็นการวัดที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดเกิดขึ้นได้ง่าย เนื่องจากจิตพิสัยเป็นเรื่องของอารมณ์และความรู้สึกของบุคคล ที่มีลักษณะไม่คงที่ หรือไม่คงเส้นคงวาสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ เวลา ภูมิภาคและประสบการณ์ของผู้ถูกวัด บางครั้งผู้ถูกวัดอาจมีการเสแสร้งและบิดเบือนคำตอบ ตอบไม่ตรงความคิดหรือความรู้สึกที่แท้จริง หากทราบว่าคำตอบของตนมีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไรอย่างหนึ่ง

9.1.4 เป็นการวัดที่มักจะได้รับคำตอบของผู้ถูกวัดในลักษณะเป็นไปตามที่สังคมมุ่งหวัง ผู้ตอบทราบว่าสังคมต้องการหรือคาดหวัง หรือยกย่องสิ่งใด ก็มีแนวโน้มในการตอบไปในทิศทางที่พึงประสงค์ทั้งที่จริงแล้วอาจไม่ได้มีแนวโน้มว่าจะปฏิบัติเช่นนั้นนอกจากนี้ยังได้สรุปหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยไว้ว่า ประกอบด้วย หลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. วัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการวัด เนื่องจากบุคคลมีอารมณ์ความรู้สึกเดียวกันแต่อาจแสดงออกไม่เหมือนกัน หรือบุคคลที่แสดงออกเหมือนกันอาจมาจากอารมณ์ความรู้สึกที่ต่างกัน ดังนั้นในการวัดจึงต้องกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมให้ชัดเจน และสร้างเครื่องมือวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมนั้นๆ

2. วัดหลายๆ ครั้ง ด้วยเทคนิคการวัดหลายวิธี เนื่องจากความรู้สึกของบุคคลไม่คงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ จึงไม่ควรวัดเพียงครั้งเดียวหรือสถานการณ์เดียว เนื่องจากบางสถานการณ์อาจเหมาะกับวิธีการวัดอย่างหนึ่ง อีกสถานการณ์เหมาะกับวิธีการวัดอีกอย่างหนึ่ง

3. วัดผลอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลายและวิธีการหรือเทคนิคที่นำมาวัดนั้นจะต้องช่วยให้ผู้ถูกวัดมีความสบายใจ ไม่เครียดและมั่นใจในการให้ข้อมูลว่าไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้ทราบคุณลักษณะที่แท้จริงในด้านจิตใจ อันเป็นลักษณะถาวรของบุคคลนั้น ๆ ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่ถูกวัดเป็นอย่างดี จึงจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง

4. ใช้ผลการวัดให้ถูกต้อง เพราะการวัดด้านจิตพิสัยเป็นการวัดความรู้สึกที่ไม่มีผิดหรือถูกเหมือนด้านพุทธิพิสัย ผลการวัดจึงไม่ได้เน้นที่การตัดสินว่าผ่านหรือไม่ผ่าน แต่ข้อมูลที่ได้จากการวัดนำไปใช้เพื่อการปรับพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หรือเป็นข้อมูลสำหรับการช่วยเหลือผู้เรียน

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2559) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และการศึกษานิยมใช้ เนื่องจากแบบสอบถามสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคคลจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น ข้อมูลที่ได้จาก

แบบสอบถามมักประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อมูลส่วนบุคคล ความคิดเห็น เจตคติความเชื่อคุณลักษณะทางจิตวิทยาต่าง ๆ ขอบบุคคลหรือข้อมูลขององค์กรที่เป็นหน่วยตัวอย่างในการศึกษาแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามหรือชุดคำตอบที่มีรูปแบบทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยมีรายละเอียดแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประเภทของข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามรูปแบบของข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามมีความแตกต่างหลากหลายทั้งที่เป็นแบบปลายปิด และปลายเปิด ตัวอย่างเช่น

1.1 แบบปลายปิด เป็นรูปแบบของข้อคำถามที่ผู้วิจัยต้องกำหนดคำตอบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ทำแบบสอบถามตอบได้โดยไม่ต้องเขียนด้วยตนเอง ดังนั้น การกำหนดคำตอบในแต่ละข้อต้องมีความครอบคลุมความเป็นไปได้ทั้งหมดของการตอบหรือหากมีคำตอบจำนวนมาก ผู้วิจัยควรนำคำตอบที่เป็นที่น่าจะมีความถี่สูงให้เป็นตัวเลือกในคำตอบ หากผู้วิจัยไม่แน่ใจว่าใส่แนวคำตอบที่เป็นไปได้ทั้งหมดได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ผู้วิจัยควรสร้างตัวเลือกเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเขียนระบุด้วยตนเอง เช่น อื่น ๆ โปรดระบุ..... ตัวอย่างของข้อคำถามปลายปิด ได้แก่

1.1.1 แบบตรวจสอบรายการ เป็นแบบเลือกคำตอบที่มีหลายข้อ ซึ่งการตอบอาจเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งเลือกได้หลายข้อแต่จำกัดจำนวนและเลือกได้หลายข้อตามต้องการ

1.1.2 แบบมาตราประมาณค่าเป็นการตอบที่มีให้เลือกหลายข้อที่แสดงระดับความเข้มของความรู้สึกหรือความถี่ของพฤติกรรมที่แบ่งออกเป็นหลายระดับ รูปแบบที่มีความนิยมใช้ได้แก่มาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ตและแบบออสกูดมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ตนิยมใช้ความเข้มของความรู้สึกหรือความถี่ของพฤติกรรมเป็น 5 ระดับ โดยผู้วิจัยจะประยุกต์เป็น 3 4 6 7 หรือ 9 ระดับตามความเหมาะสม

1.1.2.1 เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ตัดสินใจไม่ได้/เห็นด้วยปานกลาง/ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

1.1.2.2 เป็นจริงสำหรับฉันมาก เป็นจริงสำหรับฉันเป็นส่วนใหญ่ เป็นจริงสำหรับฉันบางส่วน ไม่เป็นจริงสำหรับฉัน

1.1.2.3 พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจ พึงพอใจปานกลาง ไม่พึงพอใจไม่พึงพอใจมากที่สุด

1.1.2.4 ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ควรปรับปรุง ต้องปรับปรุงเป็นอย่างยิ่ง

1.1.2.5 จำเป็น สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย ไม่สำคัญ

1.1.2.6 ชอบมากที่สุด ชอบ เฉย ๆ ไม่ชอบ ไม่ชอบมากที่สุด

1.1.2.7 เป็นประจำ บ่อย บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

สำหรับมาตราประมาณค่าแบบออสกูดนิยมใช้ความเข้มของความรู้สึกด้วยคำคุณศัพท์ที่มีขั้วตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ซื่อสัตย์-ไม่ซื่อสัตย์ ยุติธรรม-ไม่ยุติธรรม รุปลัทธิธรรม-นามธรรม ยาก-ง่าย เหมาะสม-ไม่เหมาะสม ถูกต้อง-ไม่ถูกต้อง เป็นไปได้-เป็นไปได้ไม่ได้ ฯลฯ โดยมีตัวเลขบอกระดับความ

แตกต่างของคำคุณศัพท์ดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นตัวเลขค่าบวกทั้งหมดหรือตัวเลขที่มีค่าบวกและลบในคู่คำคุณศัพท์แต่ละคู่ ช่วงของคำตอบอาจมีตั้งแต่ 3 5 7 9 ระดับ

1.1.3 แบบจัดอันดับ เป็นการตอบที่ให้จัดอันดับความสำคัญโดยเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปน้อย ด้วยการกรอกตัวเลข 1, 2, 3 ..... หน้าช่องว่างของสิ่งที่ต้องการให้จัดเรียง

1.1.4 แบบถูก-ผิด/ใช่-ไม่ใช่ เป็นการตอบที่ให้เลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่งจากสองตัวเลือก ถูก/ผิด ใช่/ไม่ใช่ จริง/ไม่จริง เคย/ไม่เคย ชอบ/ไม่ชอบ ได้รับ/ไม่ได้รับ

1.1.5 แบบเลือกตอบ เป็นการตอบที่มีความใกล้เคียงกับการตอบแบบตรวจสอบรายการ มักใช้ในการวัดความรู้ความสามารถ บ่งชี้ความสนใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น โดยทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกทั้งหมด

1.2 แบบปลายเปิด เป็นรูปแบบของข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเขียนตอบคำถามด้วยตนเอง เพื่อให้ข้อมูลที่มากกว่าปรากฏในข้อคำถามปลายปิดที่มีอยู่ รวมถึงการเขียนแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ต้องการให้ข้อมูลกับผู้วิจัย การตอบข้อคำถามปลายเปิดมีข้อดีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการให้ข้อมูลหรือให้แง่คิดที่แตกต่างไปจากคำตอบที่ปรากฏในแบบสอบถาม

1.2.1 แบบเติมคำ เป็นการตอบโดยการเติมคำหรือตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1.2.2 แบบตอบสั้น เป็นการตอบโดยการเติมคำลงในช่องว่างที่เป็นวลีหรือประโยคไม่ยาวนัก

1.2.3 แบบความเรียง เป็นการตอบโดยการเติมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือประเด็นอื่น ๆ ลงในช่องว่างที่กำหนดโดยทั่วไปมักมีการใช้ข้อคำถามแบบความเรียงจำนวนน้อย ข้อคำถามเมื่อเทียบกับข้อคำถามปลายปิดและมักถามข้อมูลที่มีความจำเป็น ผู้วิจัยมีความประสงค์อยากได้ข้อมูลเพิ่มเติม รวมถึงเหตุผล แนวทางที่เปิดอิสระให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่

2. การออกแบบและการสร้างแบบสอบถาม การออกแบบและการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยจะขออธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม การออกแบบข้อคำถาม และการออกแบบรูปลักษณะของแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 การทบทวนเอกสารวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่วัดหรือต้องการศึกษาว่ามีงานวิจัยใดศึกษามาก่อน มีการนิยามและมีตัวอย่างเครื่องมือข้อคำถามแบบในลักษณะใด ซึ่งจะนำมาสู่การกำหนดนิยามให้เหมาะสมกับบริบทและบุคคลที่เป็นตัวอย่าง วิจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา

2.1.2 หากพบว่ามีการศึกษาเอกสารวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่วัดหรือตัวแปรที่ศึกษามาจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยอาจจะใช้การสัมภาษณ์ หรือการใช้ข้อคำถามปลายเปิดสอบถามผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นนั้นๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นข้อคำถามเพิ่มเติม รวมถึงการสัมภาษณ์หรือการใช้ข้อคำถาม

ปลายเปิดกับบุคคลที่อยู่ภายใต้ประชากรที่ศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับสำรวจหาแนวคำตอบที่เป็นไปได้ที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพิ่มเติม

2.1.3 กำหนดนิยามสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งการกำหนดนิยามนี้ควรเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการที่ทำให้เห็นองค์ประกอบของการวัดตัวแปรดังกล่าว รวมถึงระบุวิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งก็คือการใช้แบบสอบถามนั่นเอง

2.1.4 สร้างข้อคำถามให้ตรงกับคำนิยามที่กำหนดไว้ โดยมีหลักการสร้าง คือ ต้องสร้างข้อคำถามให้มากกว่าข้อคำถามที่ต้องการใช้จริง

2.1.5 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้น ไปขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาตรวจสอบว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปวัดกับผู้ที่เป้าหมายของการใช้แบบสอบถามมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องส่งโครงร่างงานวิจัย นิยามตัวแปรที่ต้องการวัดและแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาให้กับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย

2.1.6 นำข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

2.1.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ โดยในขั้นต้นอาจจะสุ่มกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาที่อยู่ภายใต้ประชากรเดียวกันแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 10 คน ทดลองทำเพื่อตรวจสอบความเข้าใจทางภาษาของคำชี้แจงและข้อคำถามแต่ละข้อ การจับเวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบถามและซักถามผู้ทำแบบสอบถามว่าข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถามนั้นหรือไม่

2.1.8 ปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ขั้นต้น เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try Out หรือ Pilot Study) ที่อยู่ภายใต้ประชากรเดียวกันแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยจำนวนประมาณ 30 คนขึ้นไป หากผู้วิจัยมีความประสงค์จะตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงโครงสร้างจะต้องใช้จำนวนกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือมากกว่า 100 คนขึ้นไปในกระบวนการ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ผู้วิจัยควรสอบถามหรือสัมภาษณ์เพิ่มเติมในกลุ่มทดลองใช้เพื่อเก็บข้อมูลมาปรับปรุงแบบสอบถามร่วมด้วย รวมทั้งจับเวลาในการทำแบบสอบถามโดยเฉลี่ยก่อนนำไปใช้จริง

2.1.9 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์อำนาจจำแนก ความเที่ยง ในกรณีที่มีแบบวัดปรากฏในแบบสอบถามนั้น แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

2.1.10 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาข้อมูล

ประสาธต์ เนื่องเฉลิม (2556) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม โดยมีหลักการสร้างดังนี้

1. คำถามต้องมีความชัดเจน ไม่กำกวม เมื่ออ่านแล้วต้องเข้าใจตรงกัน ควรหลีกเลี่ยงคำว่าส่วนมาก ปกติ ค่อนข้าง เพราะการตีความตามความรู้สึกของแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน
2. ควรใช้คำถามสั้น ๆ กระชับ เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการอธิบายรายละเอียดที่เกินความจำเป็น
3. หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคปฏิเสธ
4. ไม่ควรใช้คำถามที่อาจมีแนวคิดต่างกัน แต่ให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว
5. ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคหรือคำที่มีความหมายกว้างมากเกินไป ทำให้ผู้ตอบไม่เข้าใจหรือทำความเข้าใจได้ยาก
6. หลีกเลี่ยงการถามนำ จะทำให้ไม่ได้ข้อมูลตามความเป็นจริง
7. พยายามทำให้แบบสอบถามน่าสนใจ เช่น สีกระดาษ รูปภาพประกอบ เทคนิคการพิมพ์ข้อความ ฯลฯ
8. จัดวางข้อความให้อ่านง่ายและเป็นระบบ
9. ถ้ามีคำถามปลายปิดและปลายเปิด ควรให้ตอบแบบสอบถามปลายปิดก่อน
10. จำนวนข้อความไม่ควรมากเกินไป เพราะผู้ตอบอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายในการตอบได้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการบอก ถึงความชอบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด สามารถวัดได้หลายวิธีซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้วิธีแบบสอบถามความคิดเห็นกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามต้องมีความกระชับ อ่านง่าย เข้าใจง่าย โดยเลือกใช้มาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลางและน้อย เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.1 งานวิจัยในประเทศ

บุสรินทร์ พาระแพน (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติทำรำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 39 คน พบว่าผลพัฒนาชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.51/87.05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน ตามแนวคิดทักษะ ปฏิบัติของซิมพ์ซัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.8143 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.43 บุคลิกภาพการปฏิบัติทำรำของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้าน ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติทำรำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติทำรำของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การแสดง นาฏศิลป์พื้นบ้าน ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์ การปฏิบัติ ทำรำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด

กรรณิการ์ กมลพันธ์ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่องแข่งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 38 คน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเรื่องแข่งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/86.32 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการ ปฏิบัติแข่งกระหย่งได้ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.02 เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.32 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

นฤมล คนว่อง (2561) ได้วิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี้ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า 1) ผลการทดสอบ ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี้ย ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.11/88.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่องฟ้อนเตี้ย มีค่าเท่ากับ 0.77 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 77 3) ทักษะปฏิบัติเรื่องฟ้อนเตี้ยมีค่าเท่ากับ 10.20 คิดเป็นร้อยละ 51.00 และคะแนนสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 17.75 คิดเป็นร้อยละ 88.75 แสดงว่า นักเรียนโดยรวมที่เรียนด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่องฟ้อนเตี้ย มีความก้าวหน้า 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี้ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ =3.83, S.D.=0.77)

วรายุทธ มะปะทั่ง (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอ เขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 8.40, S.D. =0.58) คิดเป็นร้อยละ 84.04

รัศมี ศรีแพงมล (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านเหล่าผักไล่ จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน พบว่า กิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.84/81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน มีทักษะปฏิบัติดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญสถิติ ที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานอยู่ในระดับมากที่สุด

ปนัดดา แสนสิงห์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อ ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davis ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80. 10/81.38 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องรำวงมาตรฐาน มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ

Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.13) มัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อุมารี นาสมตอง (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล (รางวัลของครู) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/85.04 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนน ระหว่างเรียนของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 81.32 ของคะแนนเต็มและคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 85.04 ของคะแนนเต็ม สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ปัญญา ไช้พรมราช (2563) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวทางการพัฒนา ทักษะของซิมพ์ซัน พบว่าจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง วงอังกะลุง ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.60/84.73 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง วงอังกะลุง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซันมี ค่าเท่ากับ 0.7746 คิดเป็นร้อยละ 77.46 นักเรียนที่เรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง วงอังกะลุง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน ที่เปิดโอกาสให้ซักถามร่วมแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักเรียนชอบที่ได้ แสดงความคิดริเริ่ม และนักเรียนชอบที่ได้เรียนผ่าน การพูด ฟัง และปฏิบัติ ตามลำดับ

10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Alison (1995) ได้ศึกษาความแตกต่างกันระหว่างสถาบันการศึกษา โดยใช้ศิลปะ ปฏิบัติ ร่วมกันในการเรียนการสอนเต้นรำ ผลการวิจัยพบว่า การรวมศิลปะปฏิบัติ 2 อย่างเข้าด้วยกัน เป็นการเติมเต็มและเพิ่มความท้าทาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงที่ลึกซึ้งได้มากกว่าการใช้ ศิลปะ ปฏิบัติอย่างเดียว

Chun (2000) ได้ศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนการเต้นรำพื้นเมือง ได้เปลี่ยนไปโดยเพาะ ลักษณะเด่นของผู้เต้น เกิดจากบุคลิกภาพของผู้เต้นผู้ศึกษาต้องการรักษา รูปแบบการเต้นพื้นเมือง และพัฒนาศาสตร์การเต้นรำพื้นเมืองจึงศึกษาการเคลื่อนไหวของมนุษย์ กับการเต้นรำแล้วได้นำ ไปทดลองใช้กับคณะวิชาเต้นรำ ในมหาวิทยาลัย เซของการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาร่างกายมีส่วนกับการฝึกปฏิบัติการเต้นรำ

Burdon (2001) ได้วิจัยทำการสำรวจกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่ เป็นการฝึกฝน ปฏิบัติงานจริงในสตูดิโอของพิพิธภัณฑศิลป์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ ผู้เรียนที่เป็น ผู้ใหญ่ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมในการ วิจัยที่เป็น นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 6 คน หลังจากที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นการฝึกปฏิบัติงานจริง ในสตูดิโอ ห้องแสดงภาพ National Gallery of Canada ประเทศแคนาดา การวิจัยได้ทำการอภิปราย และ วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับ ประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัด กิจกรรม ในพิพิธภัณฑศิลป์และทฤษฎีด้านการจัดการศึกษารวมถึงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ทฤษฎีด้านการ เรียนรู้ แบบเผชิญ ประสบการณ์ตรงและความคงทนในการจำด้วย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของ นักศึกษาผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อได้รับโอกาสให้เข้าไปทำการศึกษาหาความรู้โดยการ สัมผัส จับต้องและฝึกปฏิบัติโดยใช้วัสดุจริงการเชื่อมโยงกับงานศิลปะที่เป็นต้นแบบ โดย ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่เป็นการฝึกปฏิบัติงานจริงในสตูดิโอ คือตัวเร่งให้ นักศึกษามุ่งที่จะทำการสืบเสาะและค้นหาโอกาสในการเรียนรู้ที่มากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไปอีก ยิ่งไป กว่านั้นยัง พบด้วยว่าเมื่อผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำให้มีแนวโน้มที่เป็นได้สูงกว่าผู้เรียนมี ความคงทนใน การจำจากประสบการณ์ ทุกอย่างที่ได้รับ

Denise และ Renzuli (2002) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมฝึกอบรม ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอเนกนัยและความสามารถในการรู้คิดด้วย ตนเองของห้องเรียนที่มี การใช้ภาษา 1 ภาษา และ 2 ภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผล ของการใช้โปรแกรมการ ฝึกอบรมความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีแนะนำสิ่งใหม่ในความคิดสร้างสรรค์เพื่อ พัฒนาความสามารถ ในการคิดอเนกนัยและความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเองกับนักเรียนระดับ ประถมศึกษาที่มีการใช้ 1 ภาษา จำนวน 8 คน และห้องเรียน 2 ภาษา จำนวน 6 คน เป็น นักเรียนชาวบราซิลวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกเพื่อศึกษาความต่างและความสามารถในการ คิดอเนกนัยและ ความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเองระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการฝึกอบรม และ กลุ่มควบคุมมีการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนที่มีส่วนร่วมใน โปรแกรมการ ฝึกอบรมจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่าโปรแกรมฝึกอบรมสามารถพัฒนา ความสามารถในการ คิดอเนกนัยและความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเองของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดย โปรแกรมการ ฝึกอบรมได้ค่อนข้างยากและผลจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่ม ควบคุม พบว่ามี ความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเองลดลงและห้องเรียนที่มีการใช้ภาษา 1 ภาษา และ 2 ภาษา ไม่มี ผลกระทบต่อความสามารถในการคิดอเนกนัยและความสามารถในการรู้คิดด้วย ตนเองและการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้านหลักซึ่งจะช่วยอธิบายโปรแกรม การฝึกอบรม คิดสร้างสรรค์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการคิด อเนกนัยและ

ความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเองอย่างไรเพื่อการนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปใช้ เพื่อ ยกกระดับของนักเรียนบราซิลในการใช้ 2 ภาษา และเพื่อเข้าใจประเด็นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ จะเป็นองค์ความรู้ให้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำไปศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการนาฏศิลป์พื้นบ้าน ตามแนวคิดเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

11. กรอบแนวคิด

จากการศึกษาค้นคว้าตำรา หนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิด การวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้าน
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิด ทักษะปฏิบัติของเดวิส

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 158 คน ทั้งหมด 5 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
- 2.2 สื่อวีดิทัศน์
- 2.3 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ
- 2.4 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
- 2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของ เดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการสร้างแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จากคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของกระทรวงศึกษาธิการ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดเวลาเรียน ระดับการศึกษา มาตรฐานตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการจัดการการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการจัดการการเรียนรู้

3.1.2 ศึกษาการสร้างแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวทักษะปฏิบัติคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากหนังสือเอกสาร และหลักการ สร้างแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้(สมาน เอกพิมพ์, 2560) ซึ่งประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) การจัดการจัดการการเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล 7) กิจกรรมเสนอแนะ 8) บันทึกหลังการสอน 9) ภาคผนวกของแต่ละแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

3.1.3 กำหนดขอบเขตเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวทักษะปฏิบัติคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.1.4 สร้างแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวทักษะปฏิบัติคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขอบเขตเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้แผนการจัดการจัดการการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 8 ชั่วโมง ดังนี้

ตาราง 2 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
1	ความเป็นมาของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายที่มาของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์ได้ 2. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกสามารถนำเสนอที่มาของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์ได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน 	(1 ชั่วโมง)
2	องค์ประกอบของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายองค์ประกอบของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์ได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์จำแนกองค์ประกอบแต่ละประเภทของการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์ได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน 	(1 ชั่วโมง)
3	ทักษะพื้นฐานในการฝึกปฏิบัติการแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาศสินธุ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายที่มาและความหมายของท่ารำที่ฝึกปฏิบัติได้ 2. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติท่ารำพื้นฐานตามท่าที่กำหนดได้และถูกต้อง 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน 	(1 ชั่วโมง)

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนที่	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
4	การปฏิบัติ กระบวนท่ารำใน การแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาฬสินธุ์ ท่าที่ 1-4	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายที่มาและความหมายของท่ารำฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ที่ฝึกปฏิบัติท่าที่ 1-4 ได้ 2. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติร้องเพลงฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติท่ารำฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ท่าที่ 1-4 ได้ถูกต้องและสวยงาม 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน 	(1 ชั่วโมง)
5	การปฏิบัติ กระบวนท่ารำใน การแสดงชุด ฟ้อนภูไท กาฬสินธุ์ ท่าที่ 5-7	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายที่มาและความหมายของท่ารำฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ที่ฝึกปฏิบัติ ท่าที่ 5-7 ได้ 2. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติร้องเพลงฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติท่ารำฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ท่าที่ 5-7 ได้ถูกต้องและสวยงาม 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน 	(1 ชั่วโมง)

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนที่	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
6	การปฏิบัติ กระบวนการทำรำ ในการแสดงชุด ฟ้อน ภูไทกาฬสินธุ์ ท่าที่ 8-10	1 นักเรียนสามารถอธิบายที่มาและความหมาย ของท่ารำฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ที่ฝึกปฏิบัติ ท่าที่ 8-10 ได้ 2 นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติร้องเพลง ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ถูกต้อง 3 นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติท่ารำฟ้อน ภูไทกาฬสินธุ์ ท่าที่ 8-10 ได้ถูกต้องและสวยงาม 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน	(1 ชั่วโมง)
7	ความงามและ คุณค่าของการ แสดงชุดฟ้อน ภูไทกาฬสินธุ์	1. นักเรียนสามารถอธิบายความงามและคุณค่า ของการแสดงชุด ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ 2. นักเรียนสามารถนำเสนอความงามและ คุณค่าของการแสดงชุด ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ด้วย ความมั่นใจและกล้าแสดงออก 3. นักเรียนสามารถนำเสนอแนวทางการ อนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน ด้วยความมั่นใจ และกล้าแสดงออก 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน	(1 ชั่วโมง)
8	การจัดการแสดง ชุดฟ้อน ภูไทกาฬสินธุ์	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการจัดการ แสดงชุด ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ 2. นักเรียนสามารถจัดการแสดงชุด ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ ได้ 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน	(1 ชั่วโมง)

3.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนว ทักษะปฏิบัติคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำและเสนอแนะ ในส่วนของความถูกต้องของเนื้อหา ความ สอดคล้องกับการวัดผลประเมินผล กิจกรรมการเรียนการสอน ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไข ในส่วนของคำและภาษา

3.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนว ทักษะปฏิบัติคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาคูณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา วุฒิการศึกษา อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

2. รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพุทธา วุฒิการศึกษา ปร.ด. (วิจัยและประเมินผล การศึกษา) อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ วุฒิการศึกษา ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดงคณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา

4. รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณมย์ จันทมาลา วุฒิการศึกษา ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์) อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดงคณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องด้านเนื้อหา

5. นายศราวุธ โพธิ์สิงห์ วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (การวิจัย) ครูวิทยฐานะชำนาญการโรงเรียน เพชรวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาการวิจัย

3.3.1.6 วิเคราะห์การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินให้คะแนนคุณภาพและความเหมาะสมของแผนแต่ละแผนด้วย แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการประเมินมาหา ค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2559)

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับความเหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับความเหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับความเหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

4.51 - 5.50	หมายถึง	ความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อย
1.0 - 1.50	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.1.7 นำผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์คุณภาพและความเหมาะสม ซึ่งต้องได้ค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ใช้ได้

ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.02$) สามารถนำไปใช้สอนได้ (ภาคผนวก ข หน้า 150)

3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาก่อนนำไปทดลองใช้

3.1.9 ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จุดประสงค์การเรียนรู้ควรสอดคล้องกัน ควรมีลำดับขั้นสรุปในการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินอย่าไม่ชัดเจน

3.1.10 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ แล้วจัดพิมพ์ในฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

3.2 การประเมินทักษะปฏิบัติการเรียนรู้ฐานภูศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะปฏิบัติการจากหนังสือและประเมินทักษะปฏิบัติ (กมลวรรณ ตั้งวธนกานนท์, 2559) และตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3.2.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเพชรวิทยาคาร และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสร้างออกแบบการวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

3.2.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และเลือกพฤติกรรมปฏิบัติการปฏิบัติที่จะใช้เกณฑ์วัดความสามารถในทักษะปฏิบัติ การเรียนรู้ฐานภูศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนตามกรอบเนื้อหา การออกแบบการวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติ

จะกำหนดทักษะที่ผู้เรียนแสดงความสามารถในการปฏิบัติโดยกำหนดกรอบของการประเมินนี้เป็นการระบุถึงเนื้อหา ทักษะ กระบวนการ องค์ประกอบหรือมิติอื่นๆ ที่ตรงสภาพจริงที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติทักษะ ตามเกณฑ์ประเมินแบบรูบริคส์ซึ่งใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ

3.2.4 วิเคราะห์การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของการประเมินทักษะปฏิบัติการเรียนรู้ทางศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ด้วยแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2559)

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความเหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

4.51 - 5.50	หมายถึง	ความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อย
1.0 - 1.50	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของรายการประเมินกับเกณฑ์หรือเงื่อนไขการให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติทักษะ นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.6 ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาตรวจสอบคุณภาพด้านสอดคล้องตามเนื้อหาของ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ โดยประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระหว่างรายการประเมินกับเกณฑ์หรือเงื่อนไขการให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

3.2.7 นำผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์พื้นบ้านจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.06 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ได้ (ภาคผนวก ข หน้า157)

3.2.8 จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์

แบบทดสอบความรู้ด้านเนื้อหา รายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สำหรับใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน

และตัวชี้วัด

3.3.3 ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

3.3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.3.5 กำหนดจำนวนข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่เขียนทั้งหมดและต้องการใช้จริง แล้วเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อ

3.3.6 นำข้อสอบที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

3.3.7 วิเคราะห์การประเมินคุณภาพด้านความสอดคล้องเนื้อหาของแบบทดสอบโดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.8 นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยหาค่าเฉลี่ยของข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

3.3.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความเที่ยงตรง และตรวจสอบแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนนักเรียน 30 คน ที่เคยเรียนรายวิชานาฏศิลป์

3.3.10 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อตอบผิดหรือไม่ตอบให้คะแนน 0 แล้วทำการวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อใช้จริงจำนวน 20 ข้อและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 (ภาคผนวก ข หน้า 160) โดยใช้สูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3.3.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้

3.4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์การวัดผล และประเมินผลและวิธีการสร้างการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้ววิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ตามวิธี ของ ลีเคอร์ท (ไพศาล วรคำ, 2559) จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดระดับความพึงพอใจ ดังนี้

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำรำให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง					
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำตามสื่อวีดิทัศน์ไปที่ละท่า					
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำด้วยสื่อวีดิทัศน์โดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู					
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำรำแต่ละท่า					
5	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ให้เชื่อมโยงทุกท่ารำและปฏิบัติหลายๆครั้ง					
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำรำง่ายๆและค่อยๆเชื่อมโยงไปทำที่ยาก					
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ					
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการพ้อนภูไทกาฬสินธุ์					
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำรำ					
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน					
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก					

เกณฑ์การให้คะแนน

พึงพอใจมากที่สุด ให้	5	คะแนน
พึงพอใจมาก ให้	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง ให้	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย ให้	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด ให้	1	คะแนน

โดยกำหนดระดับความพึงพอใจเมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ตามเงื่อนไขค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.51 - 5.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความ สอดคล้องแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อใช้สูตร IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและประเมินค่าความ สอดคล้องของข้อคำถาม โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้ (ไพศาล วรคำ,2562)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

3.4.6 นำผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อ คำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อที่ผ่าน คือตั้งแต่ 0.60ขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่ ใช้ได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจ 15 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ได้ (ภาคผนวก ข หน้า 163)

3.4.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมผลการวิจัยกับ กลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง แบบ (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังตาราง 4 (ไพศาล วรคำ, 2562)

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย Experimental Research

การสุ่ม	กลุ่ม	ทดสอบก่อน	สิ่งทดลอง	ทดสอบหลัง
–	E	–	X	O ₂

เมื่อ X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

E แทน กลุ่มทดลอง

O₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

5.1 ติดต่อประสานงานและขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรวิทยาคาร ตำบลบ้านเพชร อำเภอกัญเจียว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อกำหนดวัน เวลาและสถานที่ ในการนำเครื่องมือไปใช้ในการวิจัย

5.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรวิทยาคาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิจัยภาคสนาม

5.3 ชี้แจงให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยจุดประสงค์และความสำคัญ ในการวิจัย

5.4 ดำเนินการสอนการเรียนรู้ทางศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง โดยการจัดเรียนรู้แต่ละแผนจะมีการเก็บคะแนนทักษะปฏิบัติระหว่างการทำการเรียนการสอน

5.5 หลังจากทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินทักษะปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่

มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.6 ตรวจสอบให้คะแนนแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

6. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ค่าต่างๆ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2

6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

6.3 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลังเรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

6.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากนักเรียนทุกคน ที่เป็นคะแนนความพึงพอใจโดยรวมทุกข้อและรายข้อ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

7.1.1 ค่าร้อยละ

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2555)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.1.2 ค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนใช้สูตรดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของตัวอย่าง

7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ปิยะธิดา ปัญญา, 2560)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum$	แทน	ผลรวมของคะแนน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดหรือสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

7.1.4 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบรายข้อ โดยใช้สูตร (Power of Discrimination) โดยใช้สูตร (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562)

$$r = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{s} \cdot \sqrt{pq}$$

เมื่อ r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
s	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
p	แทน	สัดส่วนของจำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูก
q	แทน	สัดส่วนของจำนวนคนที่ตอบข้อนั้นผิด

7.2 สถิติเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

7.2.1 วิเคราะห์หาค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างคำถามกับตัวชี้วัดโดยใช้สูตรดังนี้
(อรัญ ชูยกระเดื่อง, 2557)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

7.2.2 การหาค่าประสิทธิภาพของแผนการการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (E₁/E₂) ตามเกณฑ์ 80/80 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E ₁	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum y}{B} \times 100$$

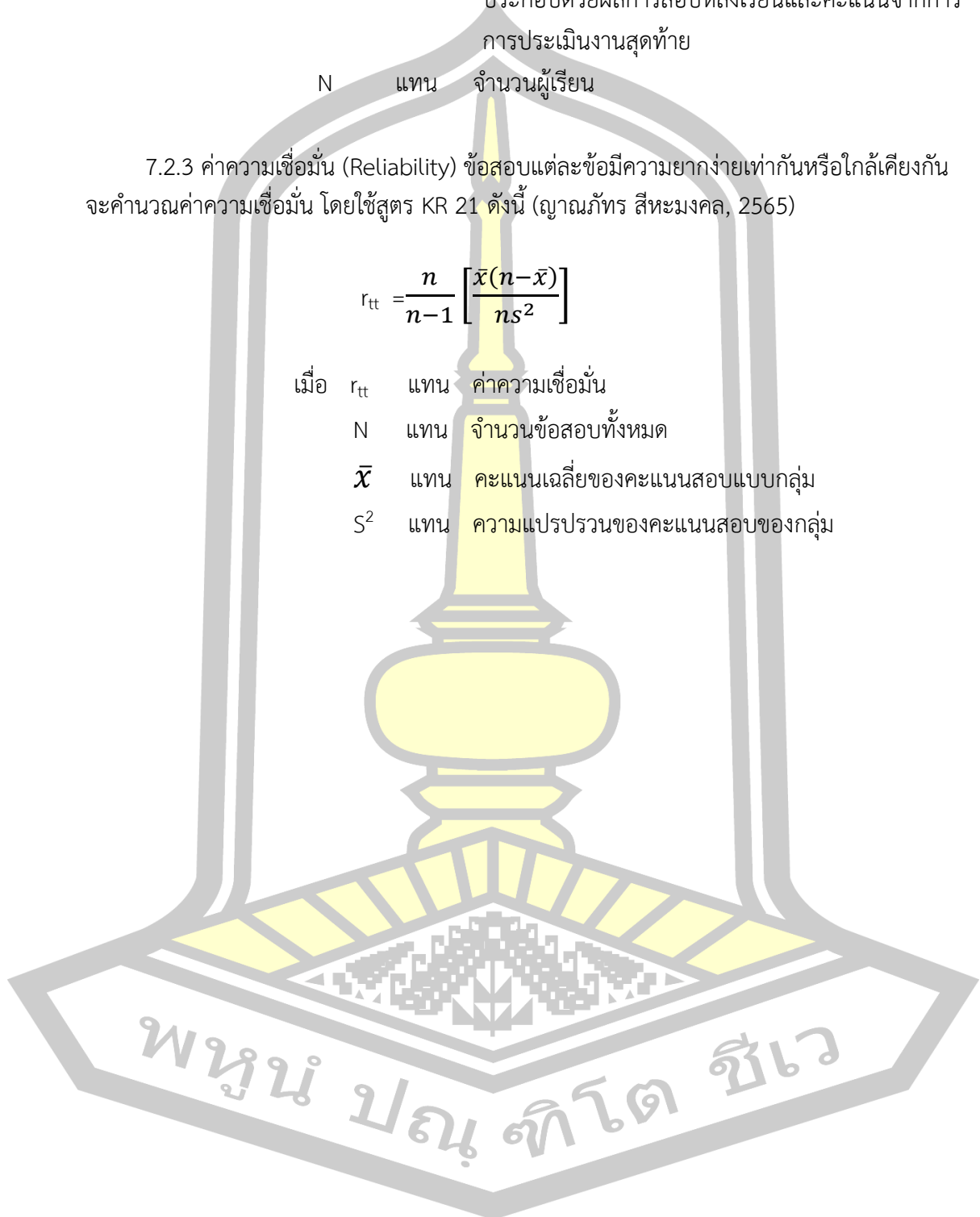
เมื่อ	E ₂	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการ การประเมินงานสุดท้าย
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

7.2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ข้อสอบแต่ละข้อมีความยากง่ายเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน จะคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR 21 ดังนี้ (ญาณภัทร สีหะมงคล, 2565)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนสอบแบบกลุ่ม
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนสอบของกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ฐานศิลปะพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
$\bar{x}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากประสิทธิภาพของกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
E_2	แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ฐานศิลปะพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำเสนอเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ฐานศิลปะพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้ฐานศิลปะพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทำซ้ำ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์

ตอนที่ 3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อ
วีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อ
วีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน นักเรียน	รายการ	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
30	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	100	87.34	2.77	87.34
	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	20	16.41	1.28	82.07
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/82.07					

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ
87.34/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบและระดับ
นัยสำคัญทางสถิติของทักษะปฏิบัติทางการเรียน

ตาราง 5 คะแนนทักษะปฏิบัติทางการเรียน

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	เกณฑ์คะแนนร้อยละ 80
30	20	16.43	82.17

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมี
ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติระดับดีขึ้นไปทุกข้อ โดยเรียงอันดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ ด้านความมั่นใจกล้าแสดงออก นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ

74.00 ด้านลีลาในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.33
 ด้านจังหวะในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.67
 และด้านการปฏิบัติท่ารำถูกต้อง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.67

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 คะแนนของนักเรียนหลังเรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
หลังเรียน	20	16.41	1.28	82.07

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.41 คิดเป็นร้อยละ 82.07 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 (ผนวก ค หน้า 165)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส

ตาราง 7 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำรำให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง	4.76	0.56	มากที่สุด
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า	4.82	0.46	มากที่สุด
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู	4.76	0.50	มากที่สุด
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำรำแต่ละท่า	4.30	0.68	มาก
5	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ให้เชื่อมโยงทุกท่ารำและปฏิบัติหลายๆครั้ง เพื่อให้จำได้จนปฏิบัติได้สวยงามและมีความชำนาญ	4.33	0.06	มาก
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำรำง่ายๆและค่อยๆเชื่อมโยงไปท่าที่ยาก	4.24	0.75	มาก
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ	4.33	0.65	มาก
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์ด้วยสื่อวีดิทัศน์	4.27	0.72	มาก
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำรำ	4.67	0.69	มากที่สุด
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.58	0.62	มากที่สุด
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.82	0.53	มากที่สุด
12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน	4.48	0.83	มาก
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.15	0.83	มาก
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.64	0.60	มากที่สุด
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก	4.61	0.56	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.52	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.15 ถึง 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.83 ซึ่งพิจารณาโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดโดยพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับดังนี้ นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. = 0.46) นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.50) และ นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำรำ ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.69)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ที่มีประสิทธิภาพ ศึกษาระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ หลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

สรุปได้ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/82.07) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80)

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับทักษะปฏิบัติ การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.17 อยู่ในระดับดีมาก

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80

1.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

2.1 จากผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิเคราะห์เท่ากับ 87.34/82.07 หมายความว่า นักเรียนปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.34 และนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากการประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านได้ถูกต้อง เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.07 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสาร หลักการ และทฤษฎี การพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวิส และได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัยอย่างมีระบบและศึกษาวิธีการเขียนแผนที่ดี นอกจากนี้ยังได้ผ่านการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือการวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ แจมมณี (2554) ได้กล่าวว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก ในการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติทักษะตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง และเกิดความชำนาญ นอกจากนี้ยังช่วยกระตุ้นความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา แสนสิงห์ (2562) ได้ทำการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ประกอบสื่อ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/82.17 และสอดคล้องกับวิจัยของ มัญชุสา สุขนิยม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส โรงเรียนดอน บอสโกวิทยา ตำบลหมกแข้ง อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะกับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 85 นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวิส มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 88.04/96.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (85/85) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด กลุ่มสาระศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ กับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 85 และมีนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ มีนักเรียนผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 85 คิดเป็นร้อยละ 88.04 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ทักษะ ปฏิบัติคีย์บอร์ดร้อยละ 80 ทุกคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี คีย์บอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์โดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ผลการศึกษาระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติระดับดีขึ้นไปทุกข้อ โดยเรียงอันดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความมั่นใจกล้าแสดงออก นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.00 ด้านลีลาในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.33 ด้านจังหวะในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.67 และด้านการปฏิบัติท่ารำถูกต้อง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.67 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรายุทธ มะปะทั่ง (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอ เขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 8.40, S.D. = 0.58) คิดเป็นร้อยละ 84.04 และสอดคล้องกับวิจัยของ กรรณิการ์ กมลพันธ์ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่องเซิ้งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 38 คน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติเรื่องเซิ้งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/86.32 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการ ปฏิบัติเซิ้งกระหย่งได้ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.02 เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E₂ มีค่าเฉลี่ย

ร้อยละ 86.32 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5มีความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้ศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ80) มีค่ามีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 จึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้ศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นเป็นผลมาจากการพัฒนาการเรียนรู้ศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มีทักษะปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ขั้นที่1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่2 ขั้นสาธิต และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการกำหนดเนื้อหา ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ และกำหนดระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งการพัฒนาการเรียนรู้ศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน จึงทำให้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและ เมื่อนำไปใช้ในการประเมินแล้ว จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถยุทธ ผันผอง (2555) พบว่า สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์ที่บ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 97.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดโดยพิจารณาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก จำนวน 3 ลำดับดังนี้ 1) นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติท่ารำ 2) นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติท่ารำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู 3) นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติท่ารำตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติท่ารำ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างซ้ำๆ จากทักษะย่อยๆ มีการสาธิตอาจารย์สอน นักเรียนได้ฝึกฝนและสามารถปฏิบัติได้เองและสามารถปฏิบัติเชื่อมโยงเป็นท่ารำที่สมบูรณ์ได้ จนนักเรียนภูมิใจในตัวเอง โดยการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการที่เข้าใจง่าย

เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นมีสื่อรูปภาพที่มีสีสันมีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้น อยากรู้อยากเรียนมากขึ้นมีวีดิทัศน์เพื่อจูงใจความสนใจของนักเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงท่ารำ จังหวะ เพลง เนื้อเพลงและความหมายของการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมความ เชื่อของชาวอีสานซึ่งจากการพิจารณาผลของการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจต่อการได้พัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นนำมาใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล คนว่อง (2561) พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี้ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X}$ =3.83, S.D.=0.77) และสอดคล้องกับวิจัยของ รัศมี ศรีแพงมล (2559) ได้วิจัยเรื่องการ พัฒนากิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้าน เหล่าผักไผ่ จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน พบว่ากิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.84/81.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี นัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน มีทักษะ ปฏิบัติดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญสถิติ ที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี ความพึงพอใจต่อกิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะ ปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

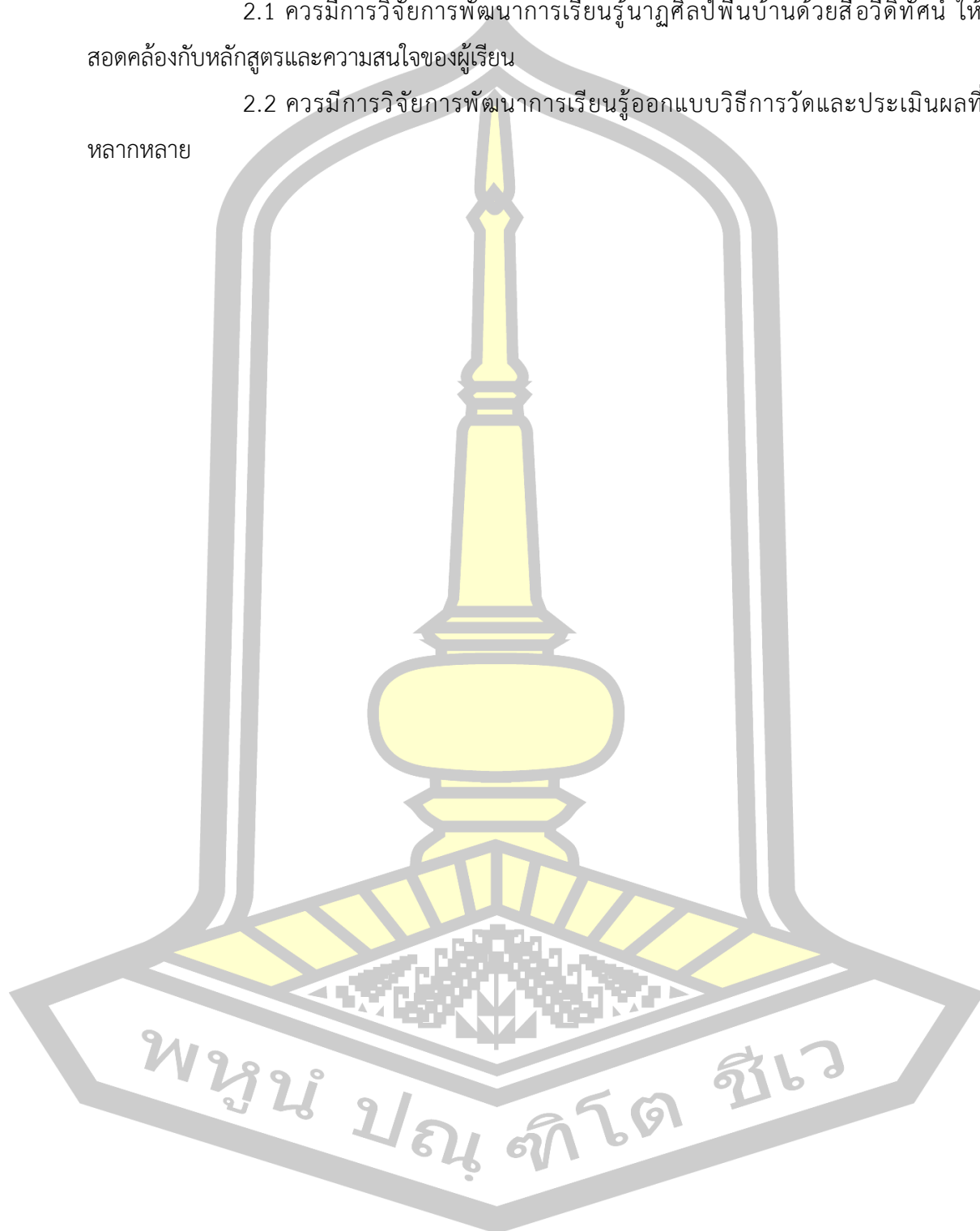
1.1 ควรทำความเข้าใจและศึกษาวิธีการใช้การฝึกทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เป็นอย่างดี เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิดสื่อ วิดีโอ และลำโพงเตรียมไว้ก่อน เพื่อเป็นการจัดความพร้อมของห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความสนใจของผู้เรียน

2.2 ควรมีการวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ.(2545). การประชุมเชิงอบรมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือประเมินการศึกษา
ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- กาญจนา อินทรสุนานนท์ และรุจี ศรีสมบัติ. (2552). รวบรวมมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- กรรณิการ์ กมลพันธ์. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่องเชิงกระหย่ง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คมกริช การิมทร์. (2557). เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ซัชชัย วัฒนเบญจจาโสภา. (2540). คุณค่าและความสำคัญของสื่อวีดิทัศน์
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ซัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. (2552). ศิลปะการฟ้อนภาคอีสาน. มหาสารคาม : ฝ่ายวิชาการสำนัก
วิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ณัฐกร สงคราม. (2554). การออกแบบและพัฒนาวัสดุมีเดียเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). การวัดความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ
อาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน. องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์.
- ทานตวรรณ เต็กชื่น. (2536). รูปแบบรายการวีดิทัศน์ทางการศึกษา

- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. (2526). *แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติ*.
- นฤมล คนว่อง. (2561). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องพ่อนเตี้ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- นิติพล ภูตะโชติ. (2556). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
(การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- .บุสรินทร์ พาระแพน. (2561). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของชมพู่ชั้นที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์การปฏิบัติทำรำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2554). *หลักสูตรการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม).
มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา ไช้พรมราช. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตาม แนวคิดการพัฒนาทักษะของชมพู่ชั้น*. (การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปนัดดา แสนสิงห์. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสประกอบสื่อประสม เรื่องราวมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปราณี กองจินดา. (2549). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พินิต วัฒนโน. (2524). *การผลิตรายการโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เผชิญ กิจระการ. (2545). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา*. วารสาร
การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 8(7), 54-57.
- พรพิมล พรพิรชนม์. (2550). *การจัดกระบวนการเรียนรู้*. สงขลา : เหมการพิมพ์สงขลา.
- พิรพงศ์ เสนไสย. (2547). *สายธารแห่งพื้อนอีสาน*. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- ไพโรจน์ ตีรณธนากุล. (2542). *การสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมวิธีสอนวิชาทฤษฎี*.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พิไลลักษณ์ สานคำ. (2555). *การศึกษาการล้าสมัย หมู่บ้านโพนสว่าง ตำบลกุดลิ้มคุ้มใหม่ อำเภอเขา
วง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- มนชิตา เรื่องรัมย์. (2556). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร
มัญชุสา สุขนิยม. (2560). การพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีบอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- รัศมี ศรีแพงมล. (2559). *การพัฒนากิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ที่บ้านอีสาน สำหรับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.*
- โรงเรียนเพชรวิทยาคาร. (2561). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเพชรวิทยาคาร*. ชัยภูมิ:
โรงเรียนเพชรวิทยาคาร
- เรณู โกศินานนท์. (2544). *หลักการแสดงนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (2554). *ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากร
หมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- วรายุทธ มะปะทัง. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. ภาพลื่นธุ์ : ประสานการพิมพ์.

สมาน เอกพิมพ์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่ปฏิบัติการออกแบบและพัฒนา*. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2557). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมการเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ : สาขาวิชา
เครื่องกล ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2554). *การสร้างแบบฝึก*.

ชัยนาท : จักรवालการพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *กลยุทธ์...การสอนคิดบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

อพันธ์ พูลพุทธา. (2558). *รูปแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.

(วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ลำลี รักสุทธิ. (2546). *แผนการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สมหมาย. (2551). *ความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับบริการจากมหาวิทยาลัย*

ราชภัฏนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบน*

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. (การศึกษาพิเศษบัณฑิต สาขาวิชา

เทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2552). *นาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อพันธ์ พูลพุทธา. (2560). *การพัฒนาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึก*

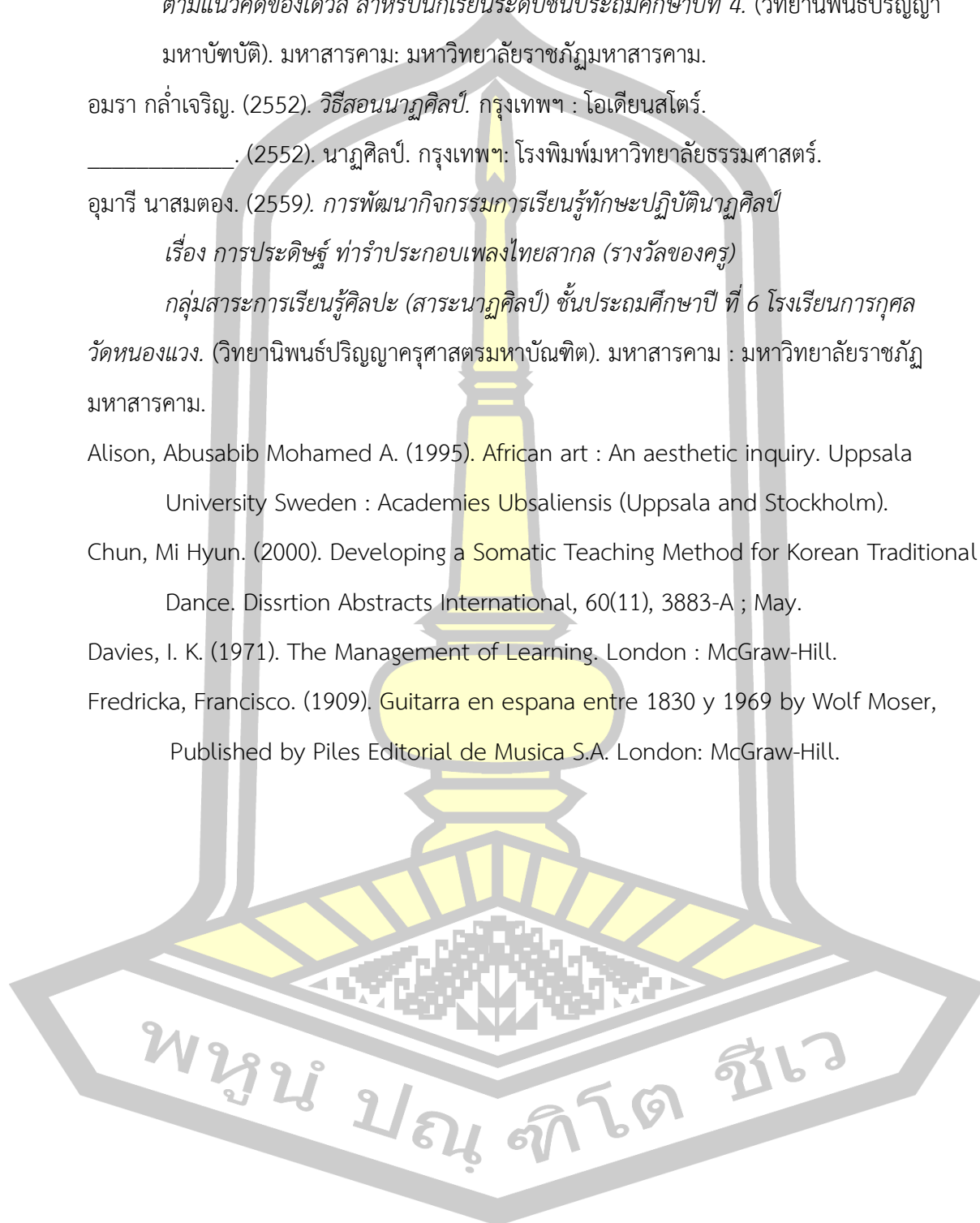
ประสบการณ์วิชาชีพครู กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญา

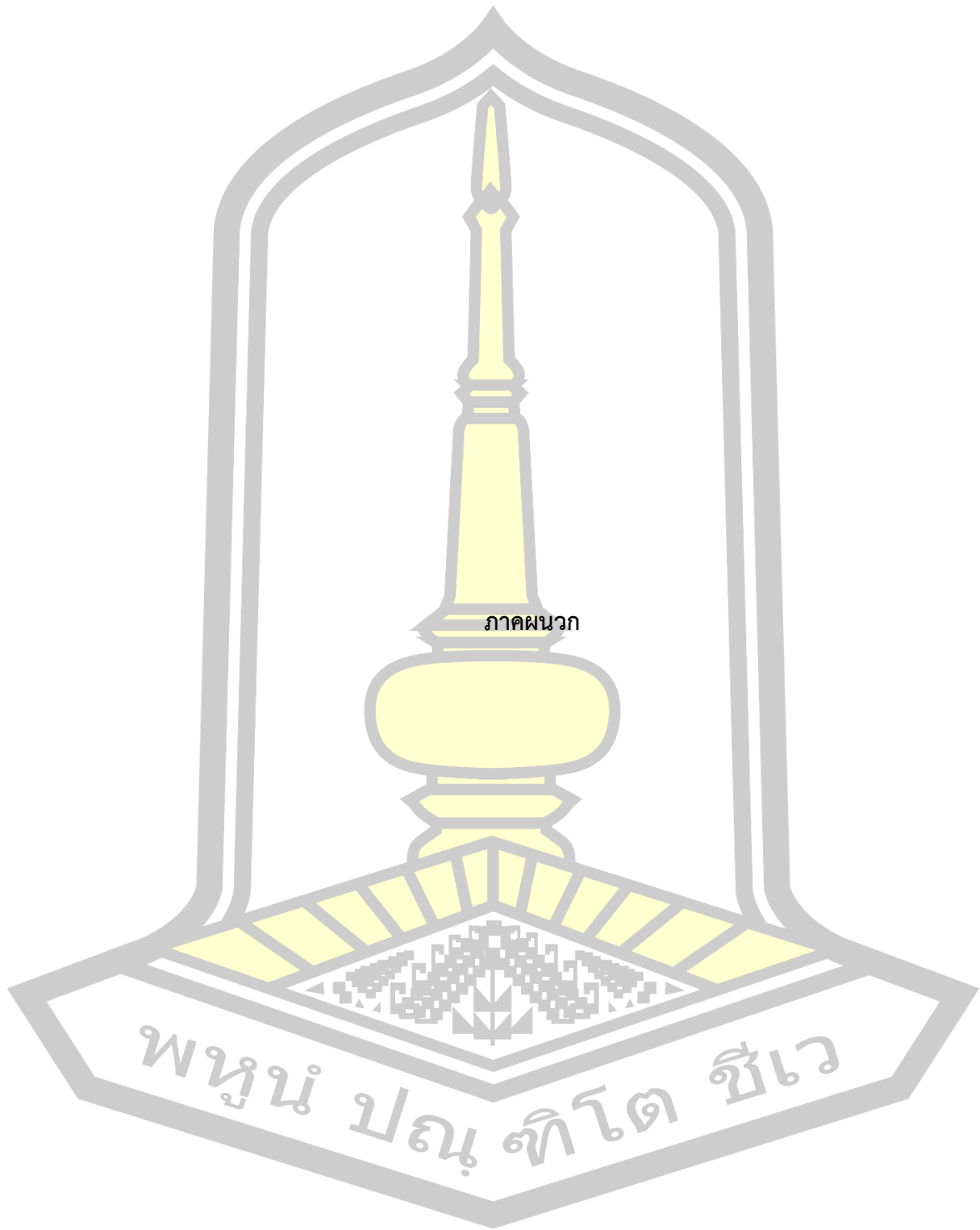
ดุษฎีบัณฑิต). มหาสารคาม: วิทยาลัยมหาสารคาม

อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2557). *หลักการประเมินผล*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

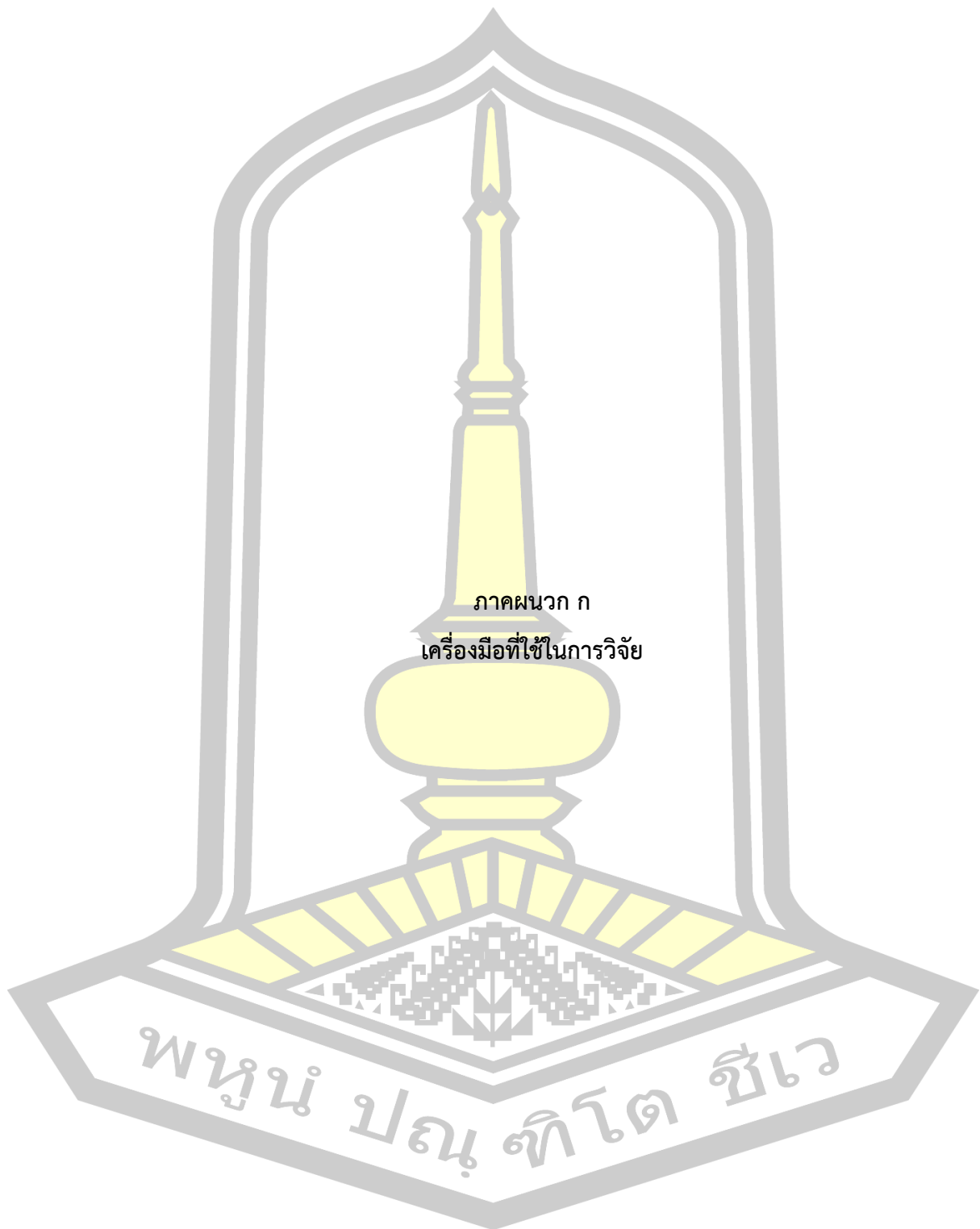
- อินทรา ดีแป้น. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนร้อยเอ็ดเพชรงามตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อมรา กล้าเจริญ. (2552). *วิธีสอนนาฏศิลป์.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2552). *นาฏศิลป์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุมารี นาสมตอง. (2559). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ ทำรำประกอบเพลงไทยสากล (รางวัลของครู) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Alison, Abusabib Mohamed A. (1995). *African art : An aesthetic inquiry.* Uppsala University Sweden : Academies Ubsaliensis (Uppsala and Stockholm).
- Chun, Mi Hyun. (2000). *Developing a Somatic Teaching Method for Korean Traditional Dance.* *Disrtrion Abstracts International*, 60(11), 3883-A ; May.
- Davies, I. K. (1971). *The Management of Learning.* London : McGraw-Hill.
- Fredricka, Francisco. (1909). *Guitarra en espana entre 1830 y 1969 by Wolf Moser,* Published by Piles Editorial de Musica S.A. London: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

พหุ ประจักษ์ วิทยา

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา นาฏศิลป์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานในการฝึกปฏิบัติการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นายศุภลักษณ์ ตระกูลศรี

ปีการศึกษา 2565

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

การฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้ (K)
2. วิเคราะห์และสรุปประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย (P)
3. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)

4. สาระการเรียนรู้

1. ประวัติของชุดการแสดงฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

- ที่มา
- เครื่องแต่งกาย
- ดนตรี

พจนานุกรมศัพท์โต ชีเว

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเปิดวีดิทัศน์ การฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์และใบความรู้ตารางท่ารำทักษะปฏิบัติการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ให้นักเรียนดู
2. ครูอธิบายประวัติของชุดการแสดงฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

3. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแล้วอธิบายเนื้อหาในใบความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเรื่องของประวัติของชุดการแสดงฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์
4. ครูสาธิตท่าทักษะพื้นฐาน (การจับ การตั้งวง การยกขา การย่อเท้า การนั่ง การก้าวเท้า การม้วนมือและการเอียงศีรษะ) ไปทีละท่าอย่างช้าๆ พร้อมทั้งปฏิบัติประกอบจังหวะเพลงให้นักเรียนดูทั้งหมดพร้อมทั้งอธิบายการปฏิบัติท่ารำให้นักเรียนได้สังเกตและเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

5. ครูทำท่าทักษะพื้นฐาน (การจับ การตั้งวง การยกขา การย่อเท้า การนั่ง การก้าวเท้า การม้วนมือและการเอียงศีรษะ) ให้นักเรียนดูและให้นักเรียนปฏิบัติตามครูไปทีละท่า จนกว่าจะได้
6. ครูให้นักเรียนปฏิบัติประกอบจังหวะเพลงตามครู โดยเริ่มจากการย่อเท้าเข้าจังหวะการยกขา การก้าวเท้า การจับ การม้วนมือ จนกว่าจะได้

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

7. นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทักษะพื้นฐานด้วยตัวเองไปทีละท่าจนกว่าจะได้ ถ้าทำไหนทำไม่ได้หรือไม่เข้าใจให้ครูสาธิตให้ดูอีกครั้ง
8. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนครบทุกท่า และสามารถรำเข้าจังหวะเพลงได้ โดยมีครูให้คำแนะนำชี้แนะ และแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ยังปฏิบัติทำไม่ได้

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

9. ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วร่วมกันปฏิบัติท่าทักษะพื้นฐานตามลำดับที่ครูได้สาธิตร่วมกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้เห็นการปฏิบัติท่าของเพื่อนๆ ด้วย
10. ครูอธิบายเพิ่มเติมและแนะนำเทคนิคการปฏิบัติท่ารำในแต่ละขั้นตอน ให้อ่อนช้อย ประณีต สวยงาม และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจนสามารถปฏิบัติได้

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ

11. นักเรียนฝึกปฏิบัติครบทุกท่าเชื่อมโยงกันแต่ละท่าจนสมบูรณ์ โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ประกอบเข้าด้วยจนกว่าจะทำได้และมีความสวยงามตามที่พอใจ

12. ครูแจกแบบประเมินทักษะปฏิบัติย่อย ให้นักเรียนปฏิบัติทำพื้นฐานตามท่ารำในใบประเมินแล้วครูทำการประเมินให้คะแนนนักเรียนรายบุคคล โดยให้นักเรียนมาปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อยตามลำดับเลขที่ กลุ่มย่อยละ 5 คน รวม 4 กลุ่มย่อย

ขั้นสรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปในการปฏิบัติทักษะพื้นฐาน การพ้องนฤททภาพสินธุ์ ร่วมกันวิเคราะห์และช่วยกันประเมินการฝึกทักษะปฏิบัติของนักเรียน

6. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ
3. สื่อวีดิทัศน์
4. เครื่องเล่นเพลง
5. เครื่องบันทึกวีดิโอ
7. การวัดผลและประเมินผล

7. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนอธิบายท่าทักษะพื้นฐานที่ฝึกปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
2. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติท่าทักษะพื้นฐานตามที่กำหนดได้อ่อนช้อยสวยงาม	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
3. นักเรียนสามารถแสดงท่าท่าเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงได้อย่างสอดคล้อง	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80

บันทึกการสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายศุภลักษณ์ ตระกูลศรี)

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูพี่เลี้ยง

(นายพลวัฒน์ พาคำ)

(ตำแหน่งครู)

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

.....

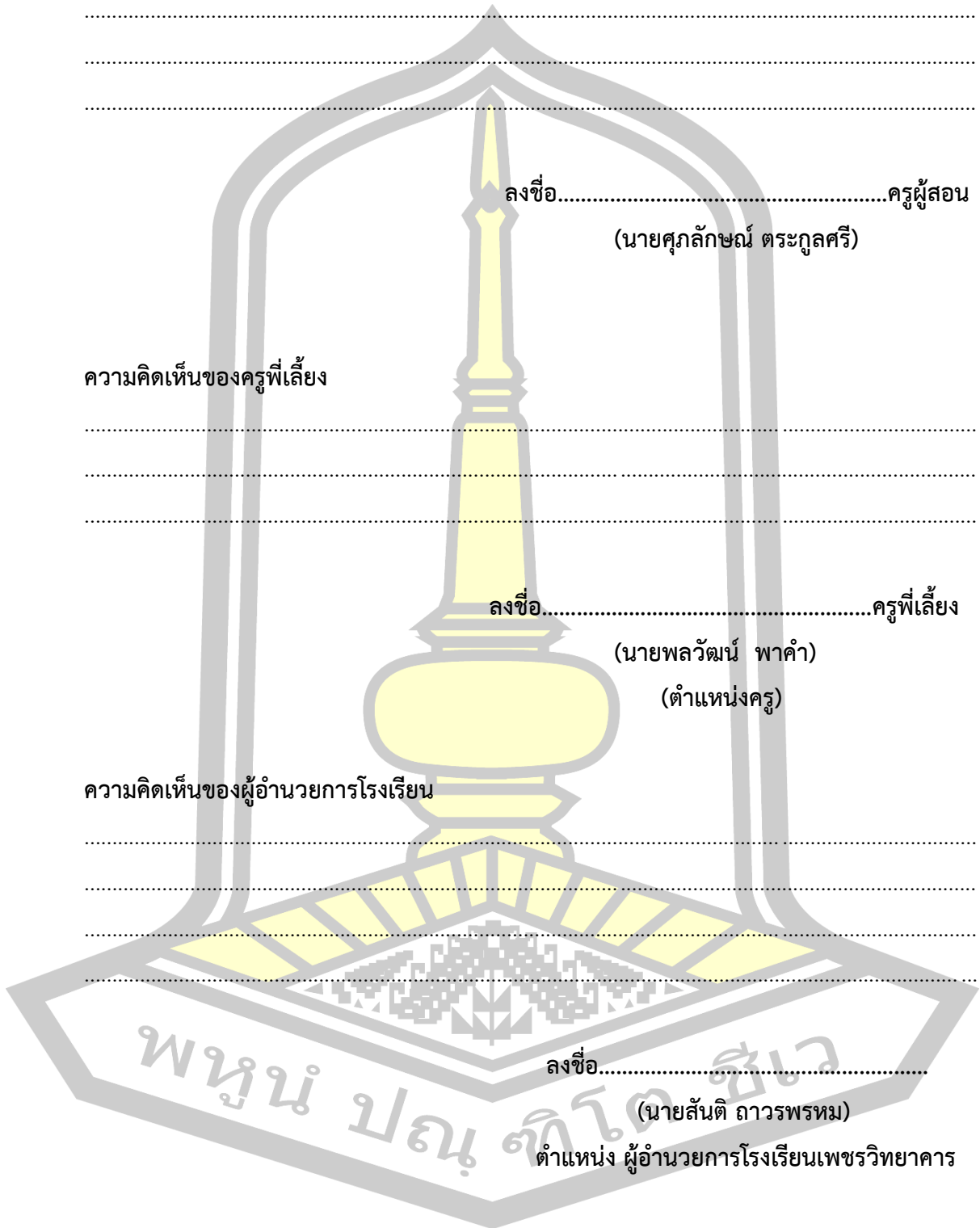
.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายสันติ ถาวรพรหม)

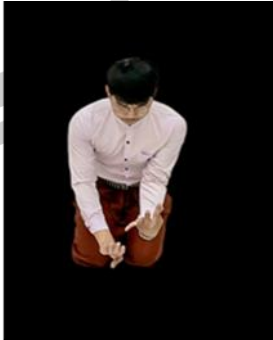

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรวิทยาคาร

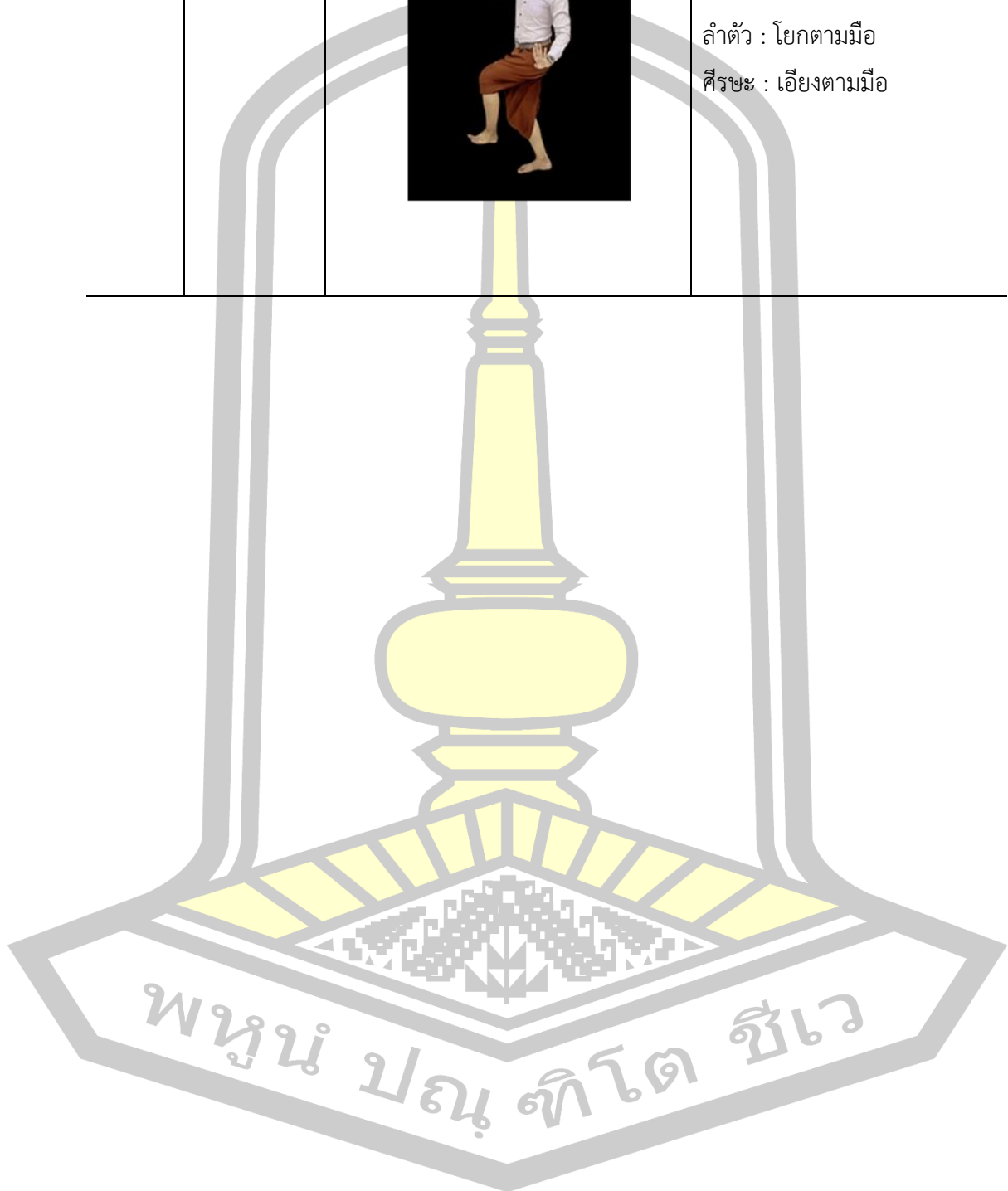
การปฏิบัติท่ารำการแสดงชุด ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
1	ท่าเดิน		มือ : มือทั้งสองข้างจับแล้วค่อยๆ ม้วน ออกเป็นตั้งวงบน-ล่าง เท้า : ย่ำ ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ
2	ท่าไหว้ครู		มือ : มือทั้งสองข้างพนมมืออยู่ข้าง ลำตัว เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ
3	ท่ามโนราห์		มือ : มือทั้งสองข้างเหยียดแขนไป ข้างหน้า เท้า : ย่ำ ลำตัว : ตรง ศีรษะ : ตรง

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
4	ท่าดอกบัว บาน		มือ : จีบแล้วค่อยๆม้วนออก เท้า : เท้าขวาอยู่หน้าเท้าซ้ายอยู่ หลัง ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ
5	ท่ามยุรี		มือ : จีบแล้วค่อยๆม้วนออก เท้า : ย้ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงมองมือ
6	ท่ามาลัยแก้ว		มือ : จีบอยู่ระดับไหล่ เท้า : ย้ำเท้า/นั่งลง ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงมองมือ

ท่าที่	ชื่อท่า	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
7	ท่าช่อม่วง		มือ : มือขวาตั้งวงมือซ้ายจับ สลับกัน ไปมา เท้า : ย่ำเท้า/นั่งลง ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงมองมือ/ก้ม
8	ท่าวาดวง		มือ : จับแล้วค่อยๆ ม้วนออกอยู่ ระดับศีรษะ เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด ลำตัว : ตรง ศีรษะ : เอียงตามมือ
9	ท่าตอนตาล		มือ : มือทั้งสองข้างจับแล้ว ค่อยๆ ม้วนออกอยู่ระดับศีรษะ เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ

10	ท่าจีบข้าง ลำตัว		มือ : มือทั้งสองข้างจีบอยู่ข้าง ลำตัว เท้า : ย่ำ/ก้าวเท้าชิด/ยก ลำตัว : โยกตามมือ ศีรษะ : เอียงตามมือ
----	---------------------	---	---

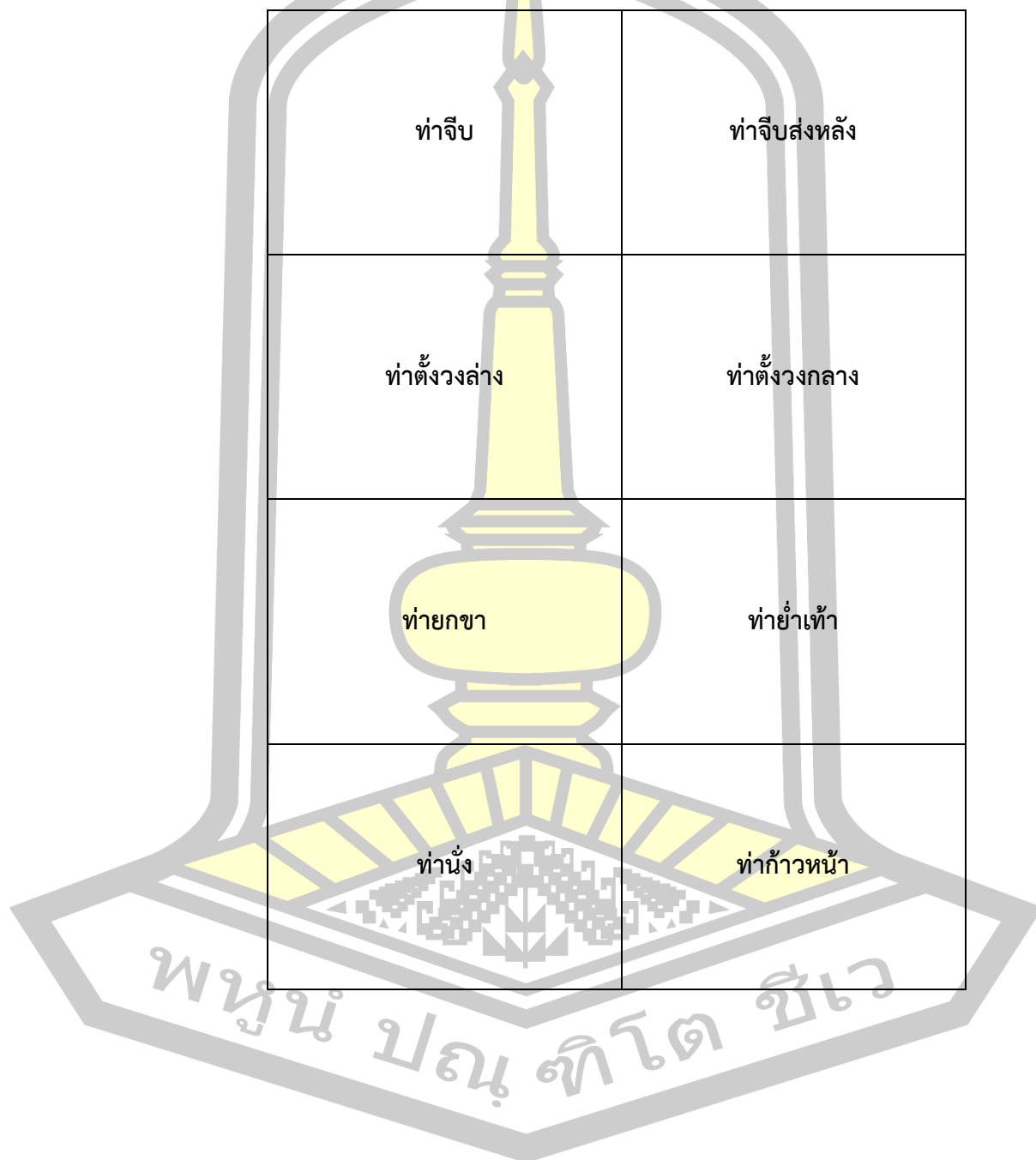
ใบความรู้ที่ 2

ทักษะปฏิบัติการการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

	
<p>ท่าจีบ</p>	<p>ท่าจีบส่งหลัง</p>
	
<p>ท่าตั้งวงล่าง</p>	<p>ท่าตั้งวงกลาง</p>
	
<p>ท่ายกขา</p>	<p>ท่าย่อเท้า</p>
	
<p>ทำนั่ง</p>	<p>ทำก้าวหน้า</p>

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ
ทำนาฏศัพท์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติทำนาฏศัพท์เบื้องต้นตามภาพที่กำหนดให้

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์

ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนการปฏิบัติของนักเรียนที่ปฏิบัติ
ได้ตามสภาพจริง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	การปฏิบัติท่ารำถูกต้อง					
2	ลีลาในการปฏิบัติท่ารำ					
3	จังหวะในการปฏิบัติท่ารำ					
4	ความมั่นใจกล้าแสดงออก					
รวมคะแนนที่ได้ (เต็ม 20 คะแนน)						

ได้คะแนน

.....

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายศุภลักษณ์ ตระกูลศรี)

...../...../.....

ศูนย์ ปณ. ทิวทิศ ชีวะ

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะปฏิบัติการท่อนภูไทกาฬสินธุ์

รายการประเมิน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ปฏิบัติทำ รำถูกต้อง	ปฏิบัติทำรำได้ ถูกต้องครบถ้วนทุก ท่าตามแผนและมีความ ต่อเนื่อง สวยงาม	ปฏิบัติทำรำได้ ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วนทุกท่า และขาดความ ต่อเนื่องสวยงาม	ปฏิบัติทำรำได้ ถูกต้องแต่ไม่ มั่นใจใน กระบวนการทำ	ปฏิบัติทำรำได้ ถูกต้องบางท่า และขาดความ ต่อเนื่อง สวยงาม	ปฏิบัติทำรำได้ ไม่ถูกต้องทุก ท่าและขาด ความต่อเนื่อง สวยงาม
2. สีลาใน การปฏิบัติทำ รำ	ปฏิบัติทำรำด้วย ท่าทางที่สง่างาม และมีความอ่อน ช้อยสวยงามครบ ทุกท่า	ปฏิบัติทำรำด้วย ท่าทางที่สง่างาม แต่ขาดความ อ่อนช้อย สวยงามบางท่า	ปฏิบัติทำรำ ด้วยท่าทางที่ สง่าแต่ยังขาด ความมั่นใจ	ปฏิบัติทำรำ ด้วยท่าทางที่ไม่ สง่างาม และ อ่อนช้อยใน หลายท่า	ปฏิบัติทำรำ ด้วยท่าทางที่ ไม่สง่างาม และอ่อนช้อย สวยงามทุกท่า
3. จังหวะใน การปฏิบัติทำ รำและสื่อ อารมณ์	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องสวยงาม กลมกลืนกับ จังหวะดนตรี ครบทุกท่าทุก จังหวะและมีความ ต่อเนื่อง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้อง กลมกลืนกับ จังหวะดนตรีแต่ ไม่ครบทุกท่า และขาดความ ต่อเนื่อง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้อง สวยงามแต่ยัง ขาดความ มั่นใจในการ สื่ออารมณ์	ปฏิบัติทำรำไม่ สอดคล้อง กลมกลืนกับ จังหวะดนตรี และมีความ ต่อเนื่องหลาย จังหวะ	ปฏิบัติทำรำไม่ สอดคล้อง กลมกลืนกับ จังหวะดนตรี และไม่ต่อเนื่อง ทุกท่า
4. ความ มั่นใจกล้า แสดงออก	ปฏิบัติทำรำได้ และมั่นใจกล้า แสดงออกจน ครบทุกท่าและ จบเพลง	ปฏิบัติทำรำได้ แต่ยังมีเคอะเขิน ไม่มั่นใจในบาง ท่า	ปฏิบัติทำรำได้ แต่ยังความ มั่นใจกล้า แสดงออก	ปฏิบัติทำรำ ไม่ได้ไม่มีความ มั่นใจแต่เริ่มมี ความกล้า แสดงออก	ปฏิบัติทำรำ ไม่ได้และขาด ความมั่นใจ กล้าแสดงออก

ระดับคุณภาพ ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพทักษะปฏิบัติ

17 – 20 มากที่สุด

13 – 16 มาก

9 – 12 ปานกลาง

5 - 8 น้อย

1 - 4 น้อยที่สุด

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

สื่อวีดิทัศน์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์
วิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระศิลปะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สัถยัตติยัตินันการเรียมขรุขรภูไทสยัซันขัขน
ฝัสนภูไทกาฬสินธุ์

กลุ่มสาระการเรียมขรุศิลปปะ
รายวิชานาฏศิลป์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเพชรวิทยาคาร
องค์การบิหารส่วนจังหวัดขัยอุบ
กรมส่งเสริมการปลูกองคองต้น กรมกรวบหาดไทย

นายศุภลัถษณ์ ตรีละลศรี

ฝัอนภูไทกาฬสินธุ์

ฝัอนภูไทกาฬสินธุ์ เป็นการฝัอนของหญิงสาวชาวภูไทอำเภอดำฝัอง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจะมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นคือ จัองหะขัา เน็บบาบ และมีเครื่องแต่งการที่เป็นเอกลักษณ์ ก็คือผ้าแพรวา ซึ่งฝัอนภูไทนี้จะได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี สืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นลูกจนถึงรุ่นหลาน บัจจุบันนี้ ก็ยังมีฝัอนให้เห็ตามงานประเพณีต่าง ๆ ฝัอนภูไทฝัองจะมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ฝัอนภูไทจะกระจายอยู่ตามอำเภอด่าง ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ฝัองว่าจะเป็นอำเภอเขาวง อำเภอดำฝัอง อำเภอดุฉินารายณ์ แต่ว่าทุกที่ที่จะมีความคล้ายคลึงกันมาก เนื่องจากจะเป็นคนชนชาวภูไทที่อพยพมาจากเมืองลาว

ท่าฝัอนภูไทกาฬสินธุ์

ท่าฝัอน ของชาวภูไทได้ถูกรวบรวมโดย นายมณฑา ดุฉณ์ ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านชาวภูไทบ้านโพธิ์ในอำเภอดำฝัอง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้ประดิษฐ์ท่าฝัอนภูไทให้เป็นระเบียบ 4 ท่าหลัก ส่วนท่าอื่นๆ คณะครูหนวดนาฏศิลป์พื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ เป็นผู้ดัดประดิษฐ์โดยได้ นำเอาการฝัอนของชาวภูไทในจังหวัดกาฬสินธุ์ อาทิขอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอดุฉินารายณ์ และ อำเภอดำฝัอง รวบรวมเอาไว้ด้วยกัน ซึ่งเมื่อเสร็จเรียมร้อยจึงได้ ทำการแสดงครั้งแรกปี พ.ศ. 2537 ณ พระตำหนักภูพานราชบิเเวณ จังหวัดสกลนคร

เครื่องแต่งกาย

การแต่งกาย สวมเสื้อแขนกระบอกสีดำ แขนปกคอเสื้อและแนว
กระดุมตกแต่งด้วยผ้าแถบลายแพรวาสีแดง กุ๊นขอบลายผ้าด้วยผ้า
กุ๊นสีเหลืองและขาว ประดับกระดุมเงิน ห่มผ้าสไบไหมแพรวาสีแดง
พุ่งขึ้นมัดหมี่ฤดูโทมีตีนขึ้นยาวคลุมเข่า ผมห่มสไบมัดหมี่ด้วย
ผ้าแพรวมน หรือ ผ้าแพรวพอย และสวมเครื่องประดับเงิน

เครื่องดนตรี

แคน		กลองยาว	
กลองตุ้ม		กลองกิ่ง	
ฆ้องโหม่ง		กลองแตะ	
ไม้กั๊บกั๊บก		พั้งฮาด	

ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์

ท่าที่ ๑

ศีรษะ : เอียงตามมือ

มือ : จับเข้าแล้วมือออกทั้งสองข้างสลับกันไป-มา

เท้า : เท้าข้างขวาก้าวไปด้านหน้า

ฝึบนฏไทกาพหิณฐ์

ท่าที่ 2

ศีรปะ : เอียงตามมือ

มือ : พนมมืออยู่ข้างลำตัว

เท้า : ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง
แล้วยกขึ้น

ฝึบนฏไทกาพหิณฐ์

ท่าที่ 3

ศีรปะ : ตรง

มือ : แห่ยกมือไปข้างหน้าอยู่ระดับ
อกแล้วสลับกันขึ้นลงเล็กน้อย

เท้า : ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง

ฝึบนฏไทกาพหิณฐ์

ท่าที่ 4

ศีรปะ : เอียงตามมือ

มือ : จับแล้วมือบออก สลับกับขึ้นลง

เท้า : ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง

ฝึคนฤไทยกาฬสินธุ์ **ท่าที่ 5**

คีระชะ : เวียงมองมือ

มือ : จับแล้วมือบออก มือซ้ายอยู่ระดับคีระชะ มือขวาอยู่ใต้ศอก

เท้า : ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง

ฝึคนฤไทยกาฬสินธุ์ **ท่าที่ 6**

คีระชะ : ตรง

มือ : มือขวาจับที่ไหล่ มือซ้ายจับหลัง สลับกันไป-มา

เท้า : ย่ำเท้าตามจังหวะเพลง

ฝึคนฤไทยกาฬสินธุ์ **ท่าที่ 7**

คีระชะ : เวียงตามมือ

มือ : มือซ้ายจับ มือขวาหงาย

เท้า : นิ่งกับสับ

ฝอยนฏไทกาพสินธุ์

ท่าที่ 8

ศิรณะ : เวียงตามมือ

มือ : มือขวาอยู่ข้างลำตัว มือซ้ายจับ
แล้วมือบนออกอยู่ระดับศิรณะ

เท้า : ก้าวชิดตามจังหวะเพลง

ฝอยนฏไทกาพสินธุ์

ท่าที่ 9

ศิรณะ : เวียงตามมือ

มือ : จับแล้วมือบนออกทั้งสองข้าง
มือซ้ายอยู่ต่ำกว่ามือขวาเล็กน้อย
มือขวาอยู่ระดับศิรณะ

เท้า : ก้าวชิดตามจังหวะเพลง
แล้วยกขึ้น

ฝอยนฏไทกาพสินธุ์

ท่าที่ 10

ศิรณะ : เวียงตามมือ

มือ : จับทั้งสองข้างอยู่ข้างลำตัว
แล้วมือบนออกมือขวาอยู่ระดับ
ศิรณะ มือซ้ายอยู่ข้างลำตัว

เท้า : ก้าวชิดแล้วยกขึ้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านพืชนกไทกาฬสินธุ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อละ 1 คำตอบ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

2. แบบทดสอบแบบปรนัย มีทั้งหมด 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน
ใช้เวลาทั้งหมด 30 นาที

1. ละครไทยมีกี่ประเภท	
ก. 2 ประเภท	ข. 3 ประเภท
ค. 4 ประเภท	ง. ไม่มีข้อใดถูก
2. ละครที่เก่าแก่ที่สุดคือละครประเภทใด	
ก. ละครใน	ข. ละครนอก
ค. ละครชาตรี	ง. ถูกทุกข้อ
3. ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้นำละครชาตรีกับละครนอกมาผสมผสานเข้าด้วยกันเรียกว่าอะไร	
ก. ละครชาตรีเข้าเครื่อง	ข. ละครชาตรีของหลวง
ค. ละครชาตรีเครื่องใหญ่	ง. ข้อ 1 และ 3 ถูก
4. ละครที่พัฒนามาจากละครชาตรี ไม่พิถีพิถันเรื่องการรำมีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว คือละครใด	
ก. ละครใน	ข. ละครนอก
ค. ละครชาตรี	ง. ถูกทุกข้อ
5. ละครนอกแบบหลวงเกิดขึ้นสมัยใด	
ก. สมัยสุโขทัย	ข. สมัยกรุงธนบุรี
ค. สมัยกรุงศรีอยุธยา	ง. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
6. ละครตีกด้าบรพ์เกิดขึ้นในสมัยใด	
ก. รัชกาลที่ 2	ข. รัชกาลที่ 3
ค. รัชกาลที่ 4	ง. รัชกาลที่ 5
7. ละครที่มีลักษณะของการแสดงที่ร้องเอง รำเองคือ ละครประเภทใด	
ก. ละครเสภา	ข. ละครพื้นทาง
ค. ละครตีกด้าบรพ์	ง. ไม่มีข้อใดถูก
8. ละครที่นำเนื้อเรื่องมาจากพงศาวดารชาติต่าง ๆ มาแสดงคือละครใด	
ก. ละครเสภา	ข. ละครพื้นทาง
ค. ละครตีกด้าบรพ์	ง. ไม่มีข้อใดถูก

9. ละครร้องเกิดขึ้นสมัยรัชกาลใด

ก. รัชกาลที่ 2

ข. รัชกาลที่ 3

ค. รัชกาลที่ 4

ง. รัชกาลที่ 5

10. ละครร้องจัดแสดงครั้งแรกที่ใด

ก. ศาลาเฉลิมกรุง

ข. โรงละครปรีดาลัย

ค. โรงละครแห่งชาติ

ง. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ

11. นาฏยศัพท์คืออะไร

ก. ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ที่ใช้เรียก ภาษาท่า

ข. ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ที่ใช้เรียกท่ารำ

ค. ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูดในการสื่อสาร

ง. ถูกทุกข้อ

12. การแสดงท่าทางแทนคำพูดและใช้แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก และอิริยาบถต่างๆ เรียกว่าอะไร

ก. ภาษาท่า

ข. นาฏยศัพท์

ค. ภาษานาฏศิลป์

ง. ถูกทุกข้อ

13. ข้อใดหมายถึงการตีบท หรือ การรำตีบท

ก. การแสดงท่ารำเพื่อสื่อความหมายระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง

ข. เป็นการทำทบาทของตัวละครแทนคำพูดประกอบทำนองดนตรี

ค. ท่าที่ใช้เลียนแบบมาจากธรรมชาติ

ง. ถูกทุกข้อ

14. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้มือทั้งหมด

ก. เดินมือ หีบจับ

ข. โย้ตัว จีบหงาย

ค. ประทับ ก่อมไหล่

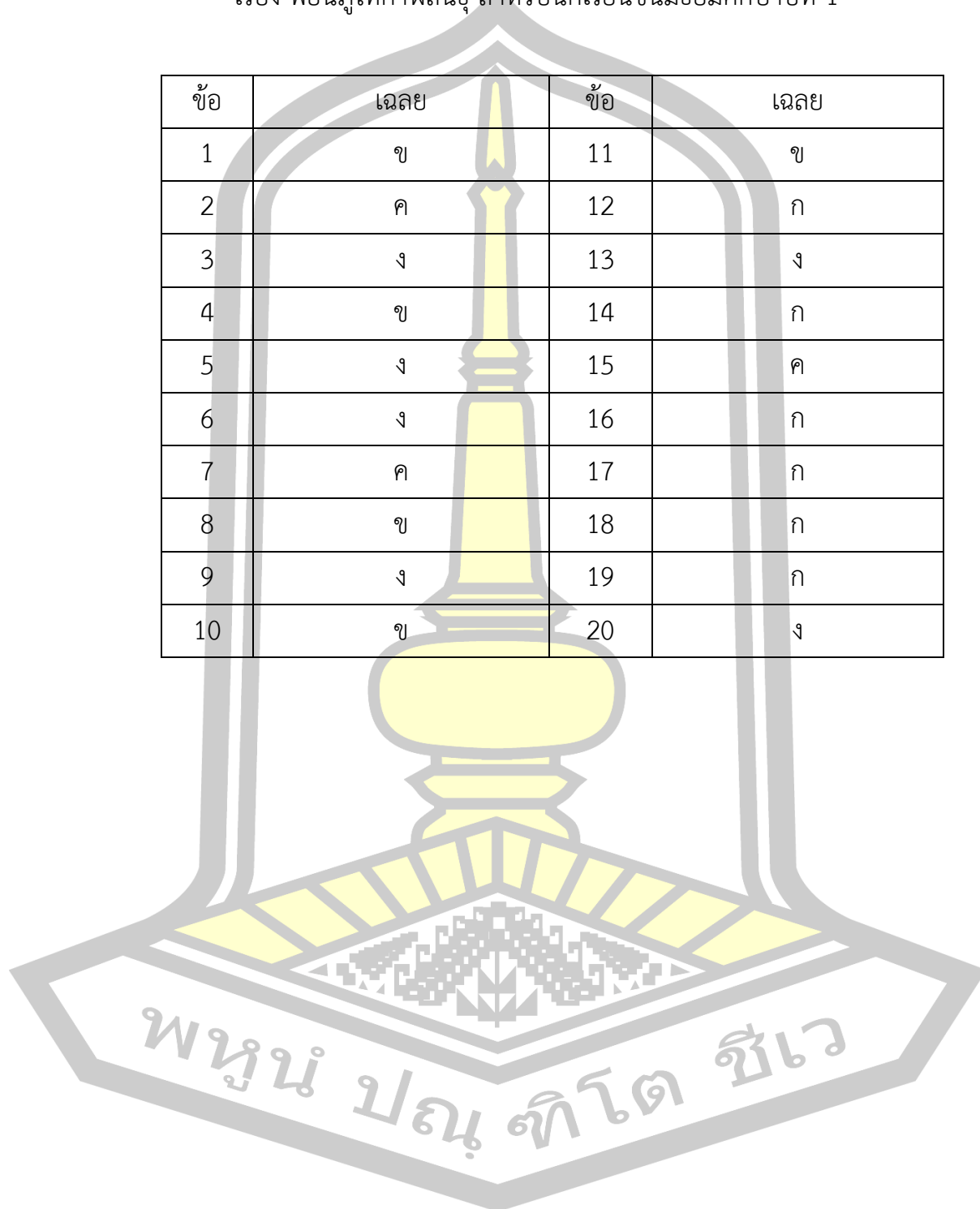
ง. สายมือ กระดกเท้า

พหุ ประ โท ชีเว

เฉลยแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ข	11	ข
2	ค	12	ก
3	ง	13	ง
4	ข	14	ก
5	ง	15	ค
6	ง	16	ก
7	ค	17	ก
8	ข	18	ก
9	ง	19	ก
10	ข	20	ง

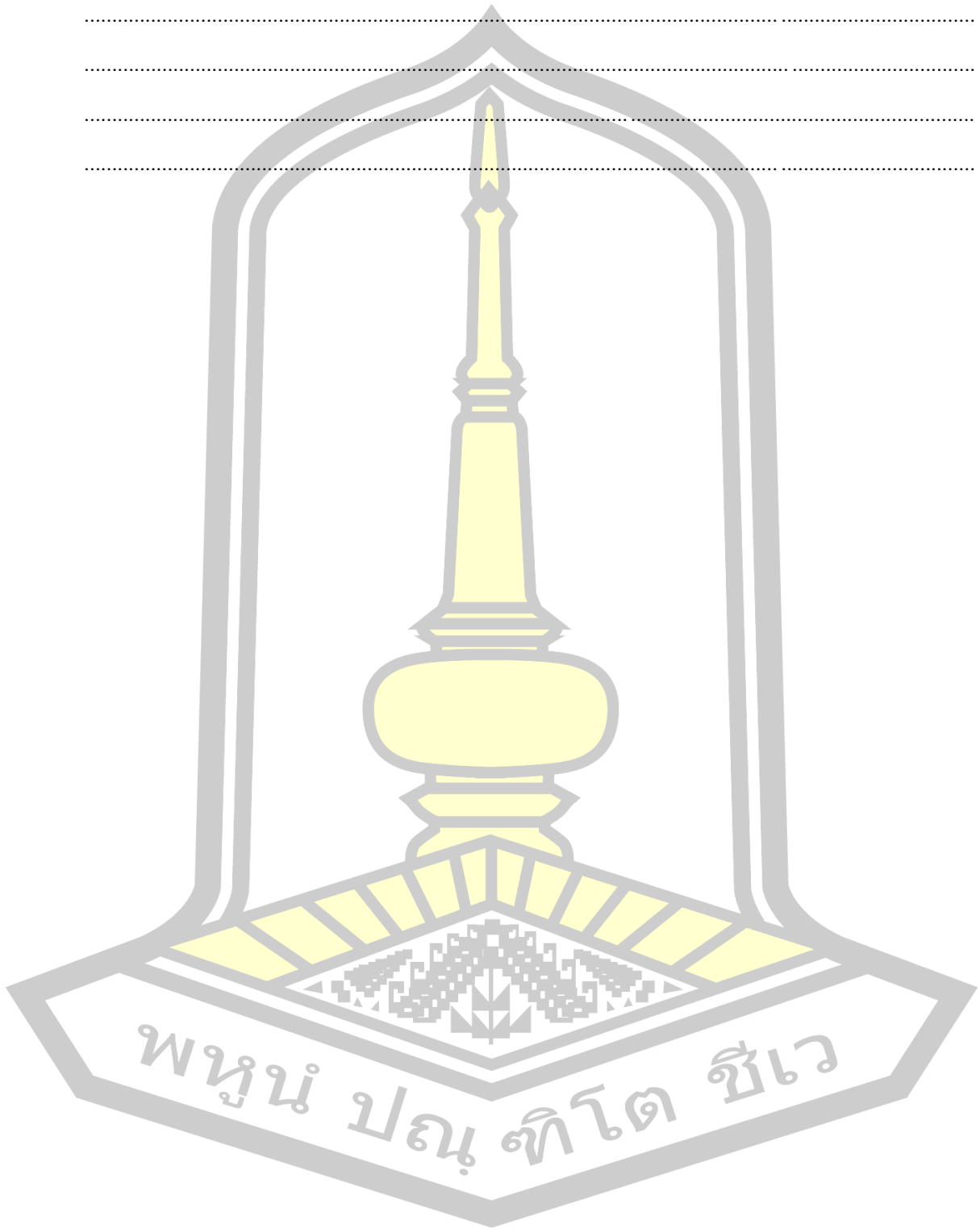
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์
ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

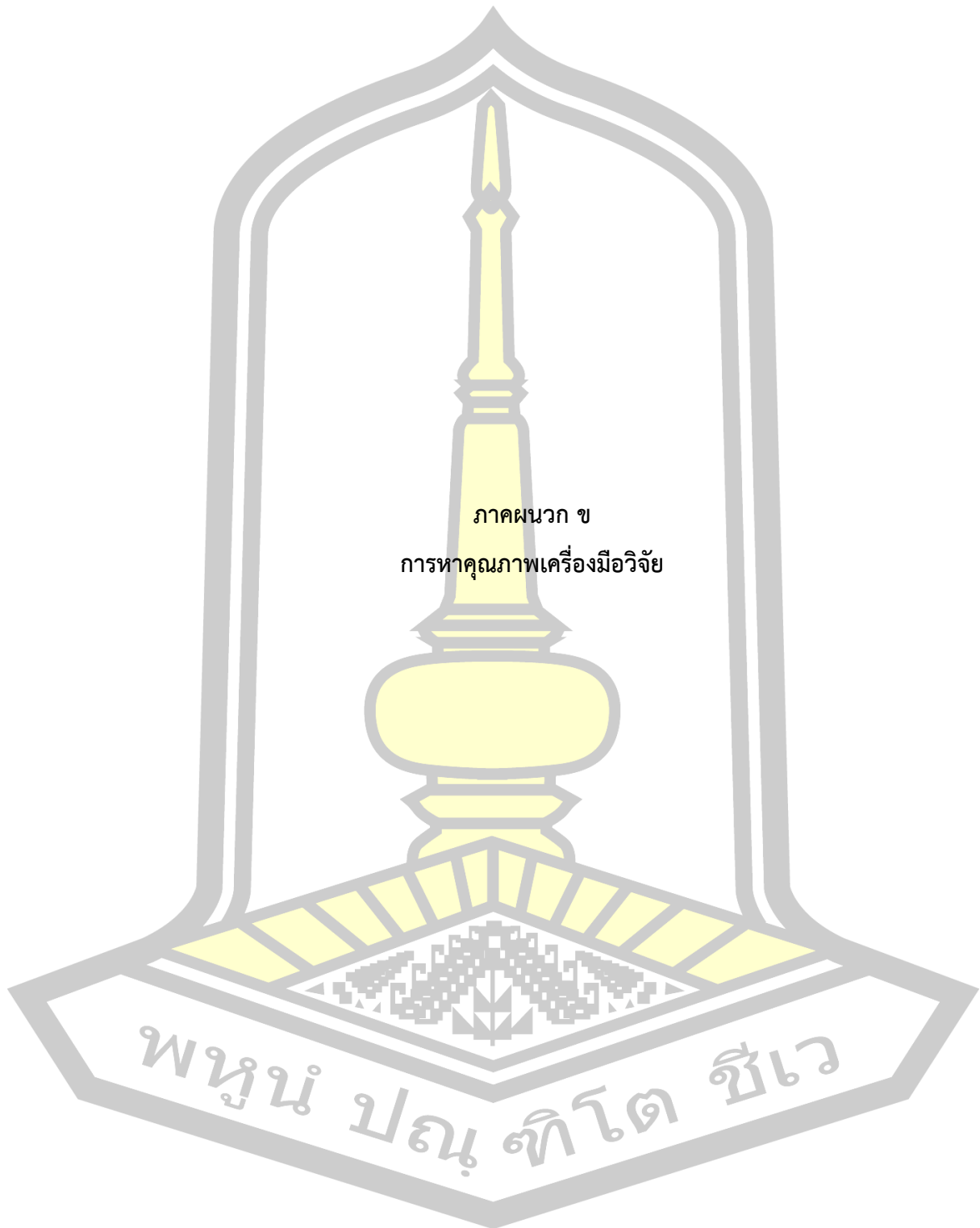
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำรำให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง					
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำตามสื่อวีดิทัศน์ไปที่ละท่า					
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำรำด้วยสื่อวีดิทัศน์โดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู					
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำรำแต่ละท่า					
5	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ให้เชื่อมโยงทุกท่ารำและปฏิบัติหลายๆครั้ง					
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำรำง่ายๆและค่อยๆเชื่อมโยงไปทำที่ยาก					
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ					
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการฟ้อนภูไทกาฬสินธุ์					
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำรำ					
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน					
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก					

ระดับคุณภาพ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

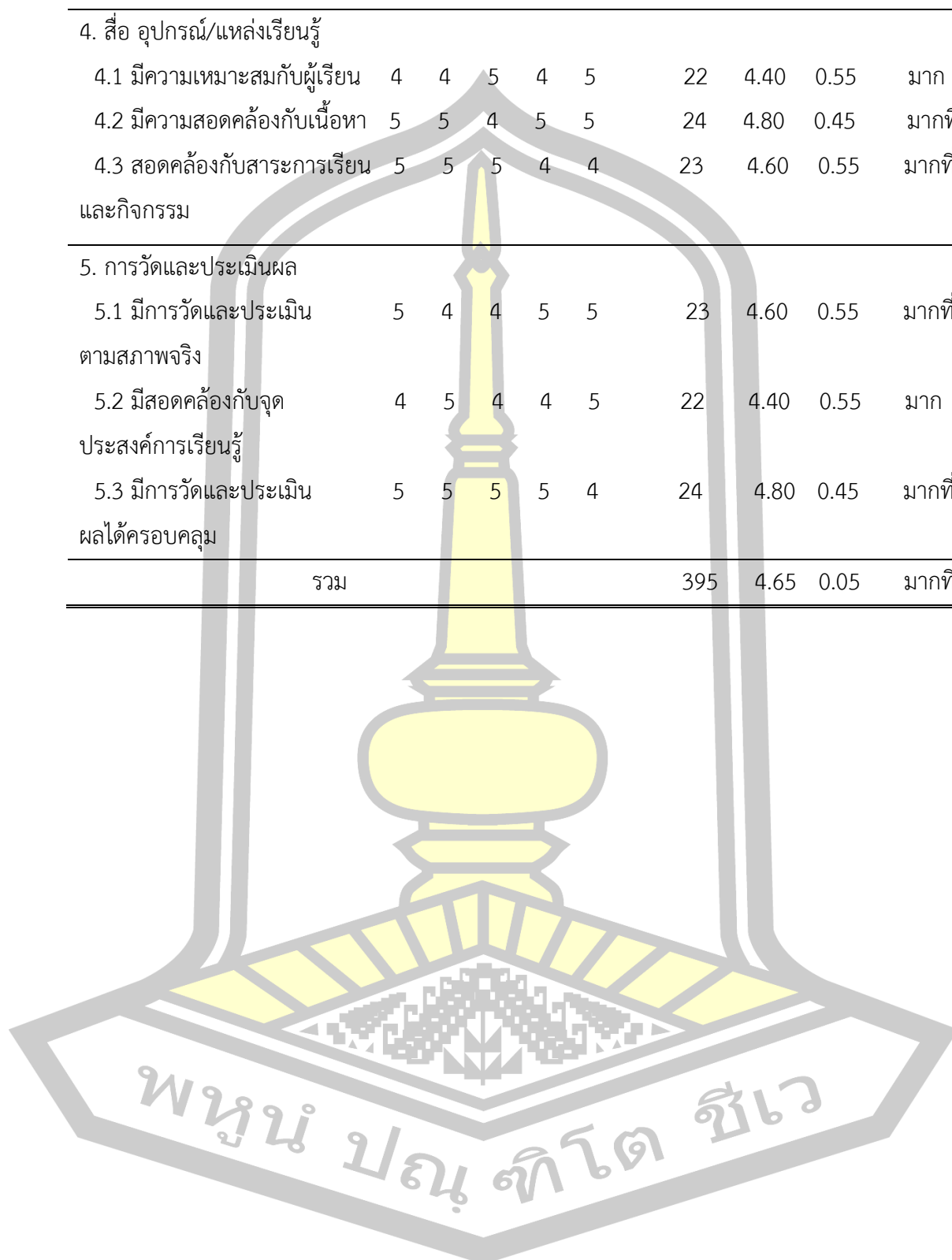

ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนภูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1. ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสม กับเนื้อหา	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	5	5	4	4	24	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด

4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้										
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	มาก	
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด	
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด	
5. การวัดและประเมินผล										
5.1 มีการวัดและประเมิน ตามสภาพจริง	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด	
5.2 มีสอดคล้องกับจุด ประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก	
5.3 มีการวัดและประเมิน ผลได้ครอบคลุม	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด	
รวม						395	4.65	0.05	มากที่สุด	

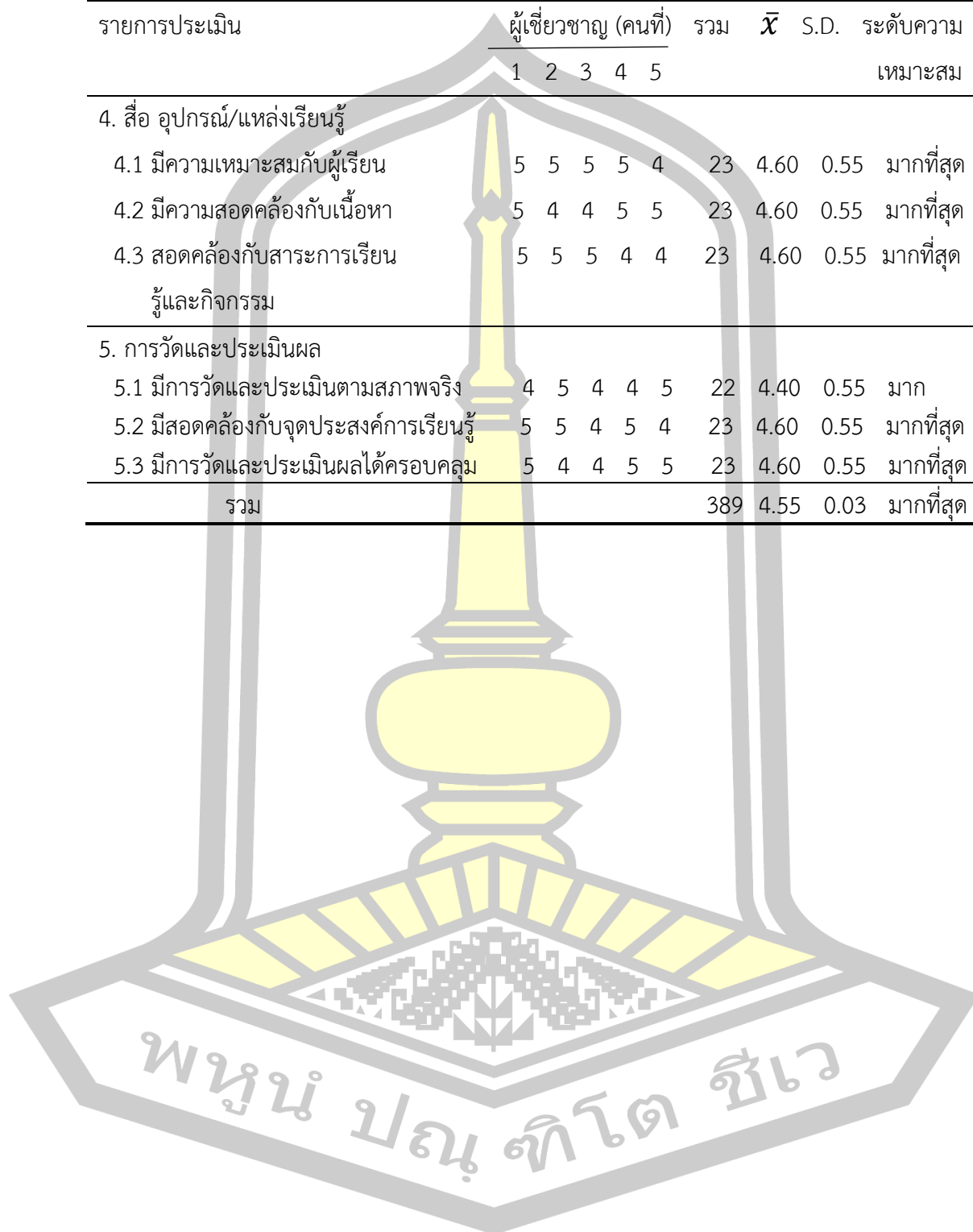

ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนุ่ไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	มาก
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ ที่สุด จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มาก
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	
	1	2	3	4	5					
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้										
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน		5	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา		5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม		5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล										
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง		4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้		5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม		5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม							389	4.55	0.03	มากที่สุด

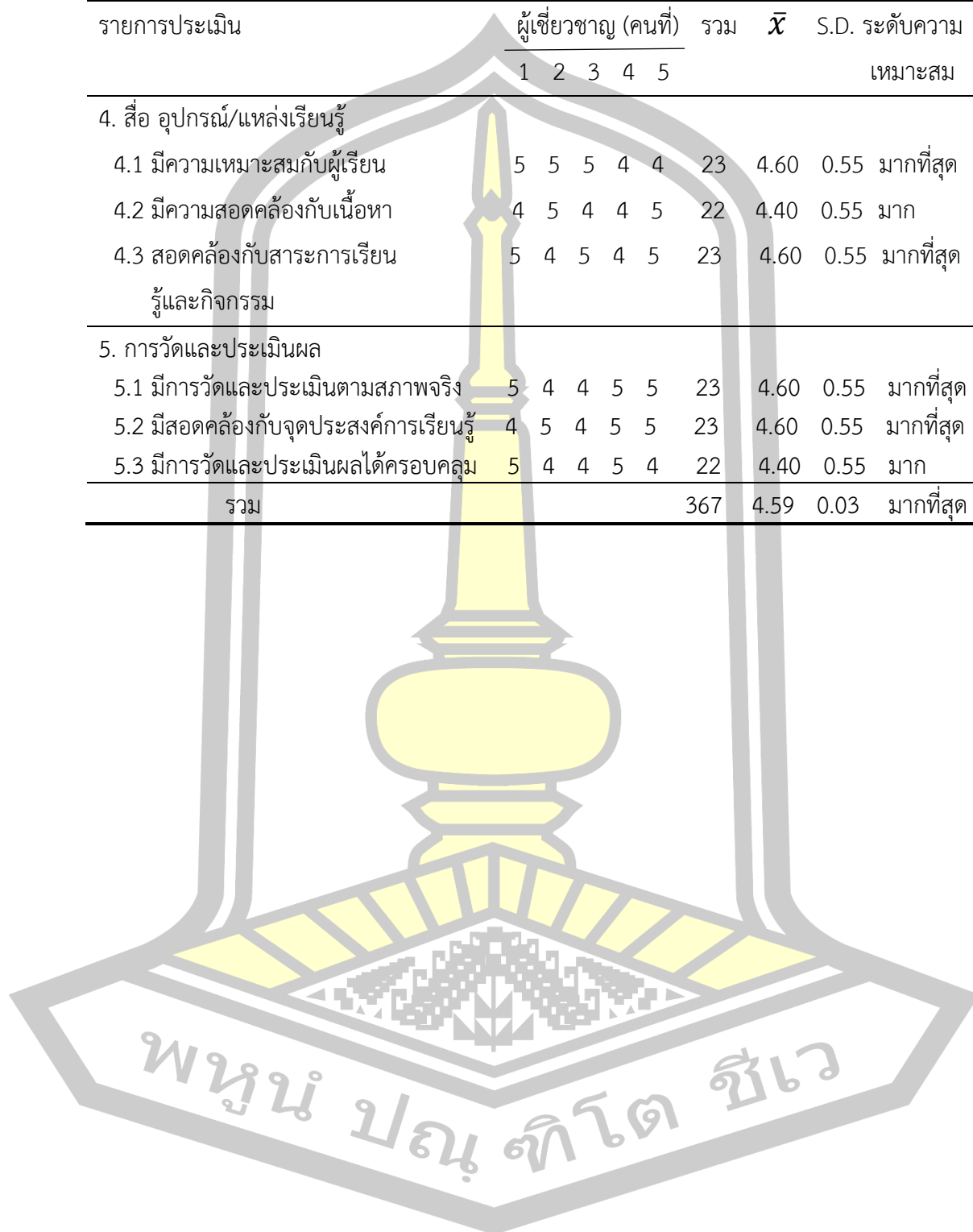

ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	4	22	4.40	0.55	มาก
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	5	5	4	4	4	22	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3	4	5				
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล									
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	5	4	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
รวม						367	4.59	0.03	มากที่สุด

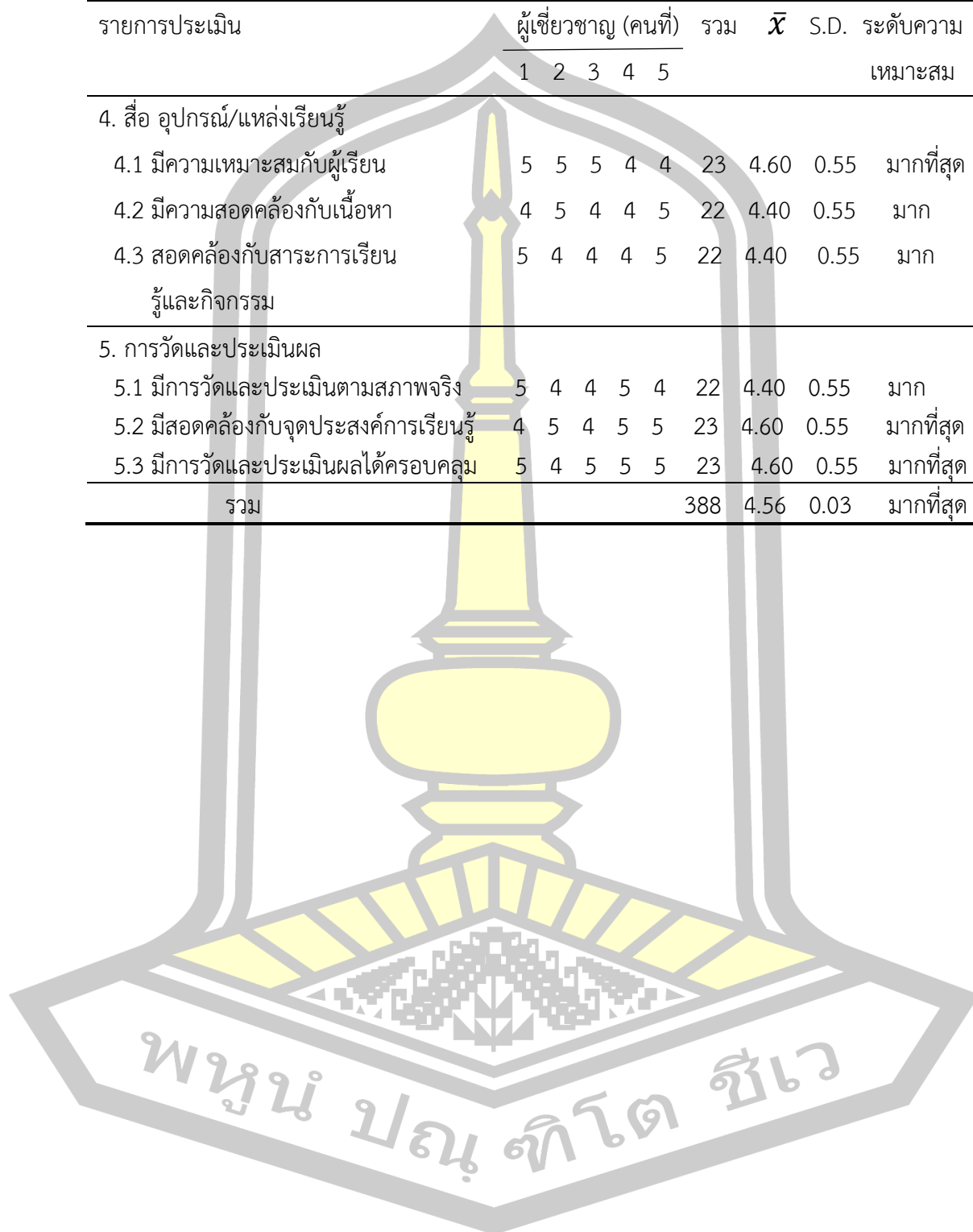
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนุ่ไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	5	4	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
5. การวัดและประเมินผล									
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	5	4	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	5	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						388	4.56	0.03	มากที่สุด

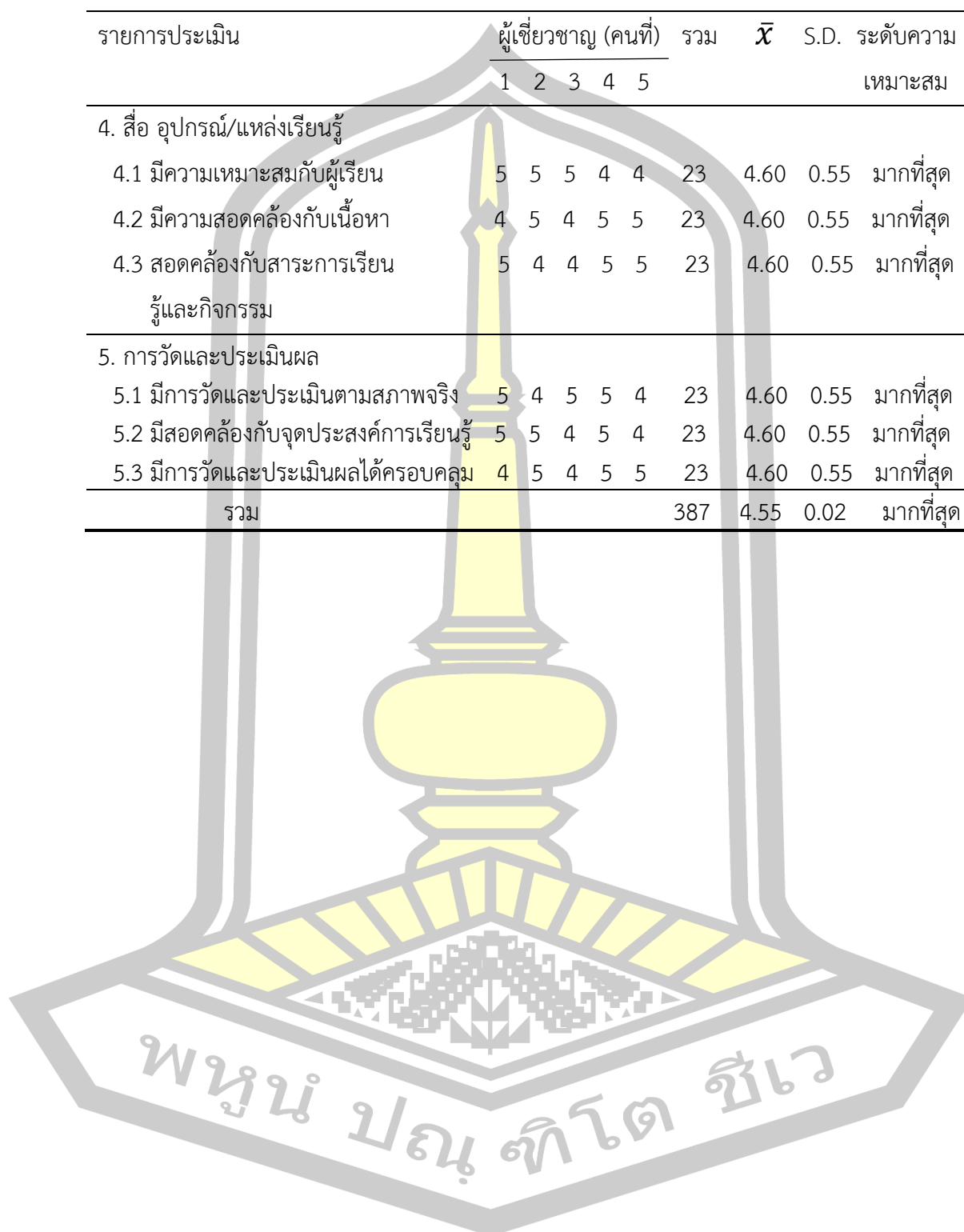
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพื่อนภูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{x}$	S.D	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	4	5	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	5	4	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล									
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	5	4	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						387	4.55	0.02	มากที่สุด

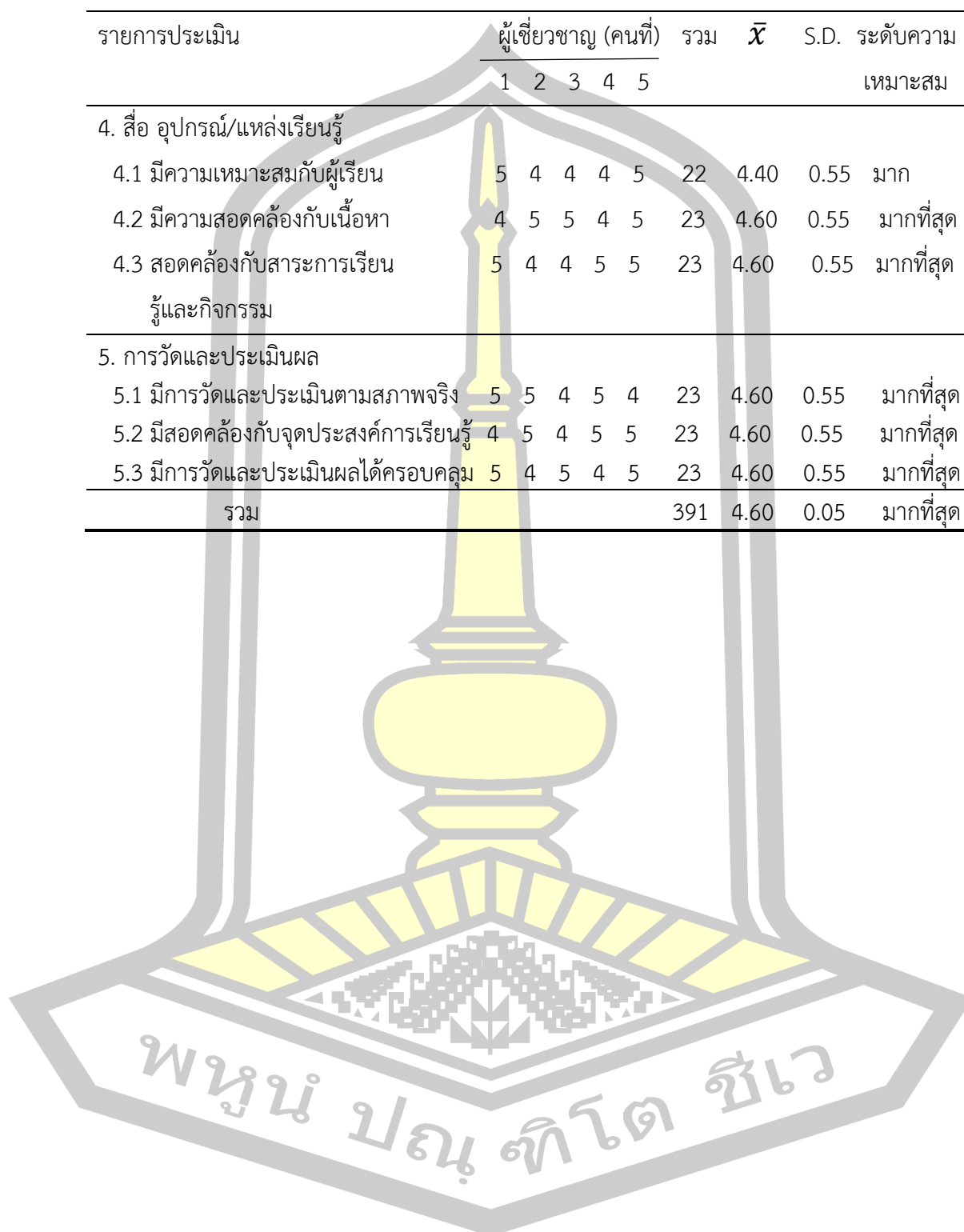
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพื่อนภูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	4	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	มาก
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล									
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						391	4.60	0.05	มากที่สุด

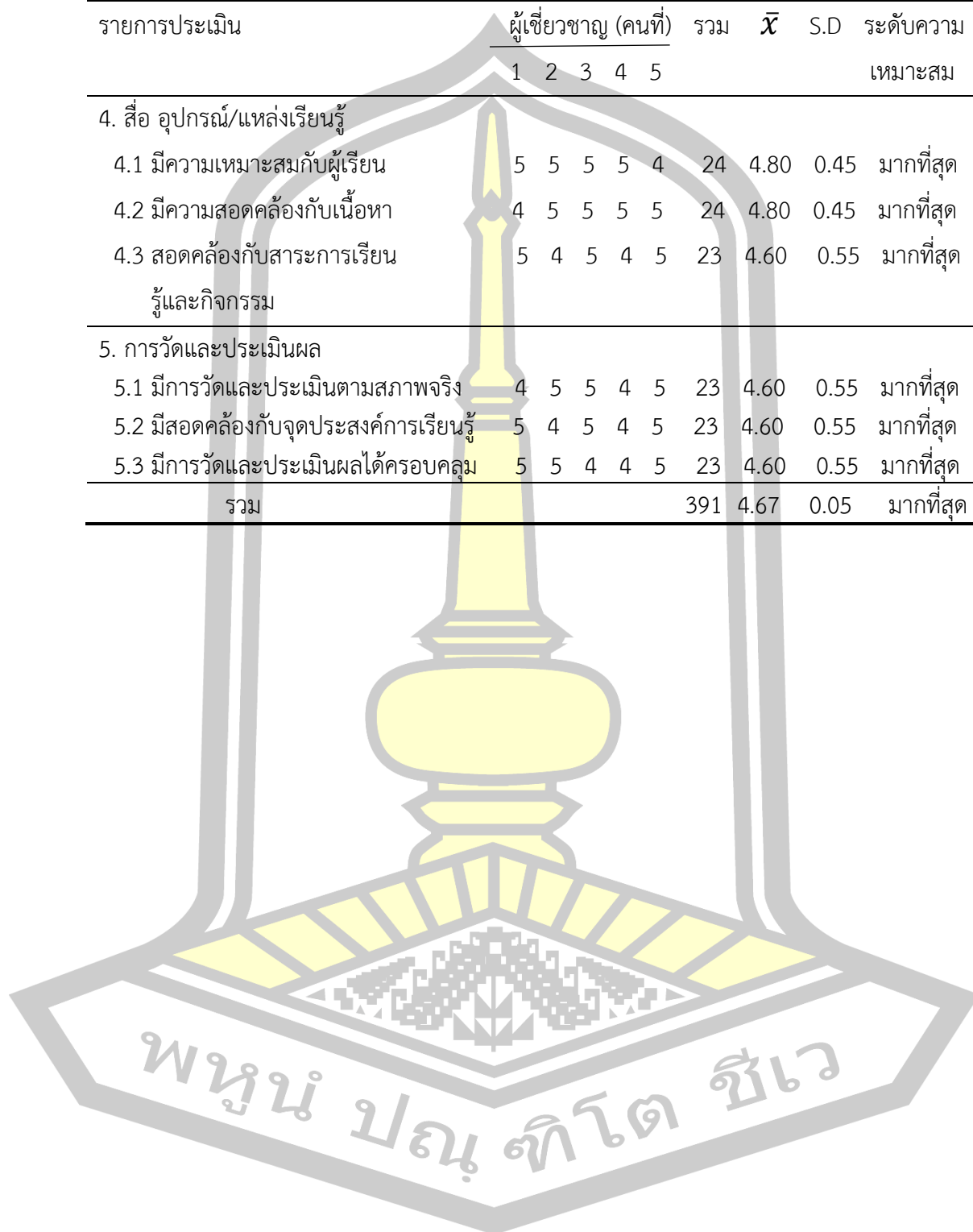
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการเพื่อนูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	4	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความ เหมาะสม	
	1	2	3	4	5					
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้										
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน		5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา		4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม		5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล										
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง		4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้		5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม		5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม							391	4.67	0.05	มากที่สุด

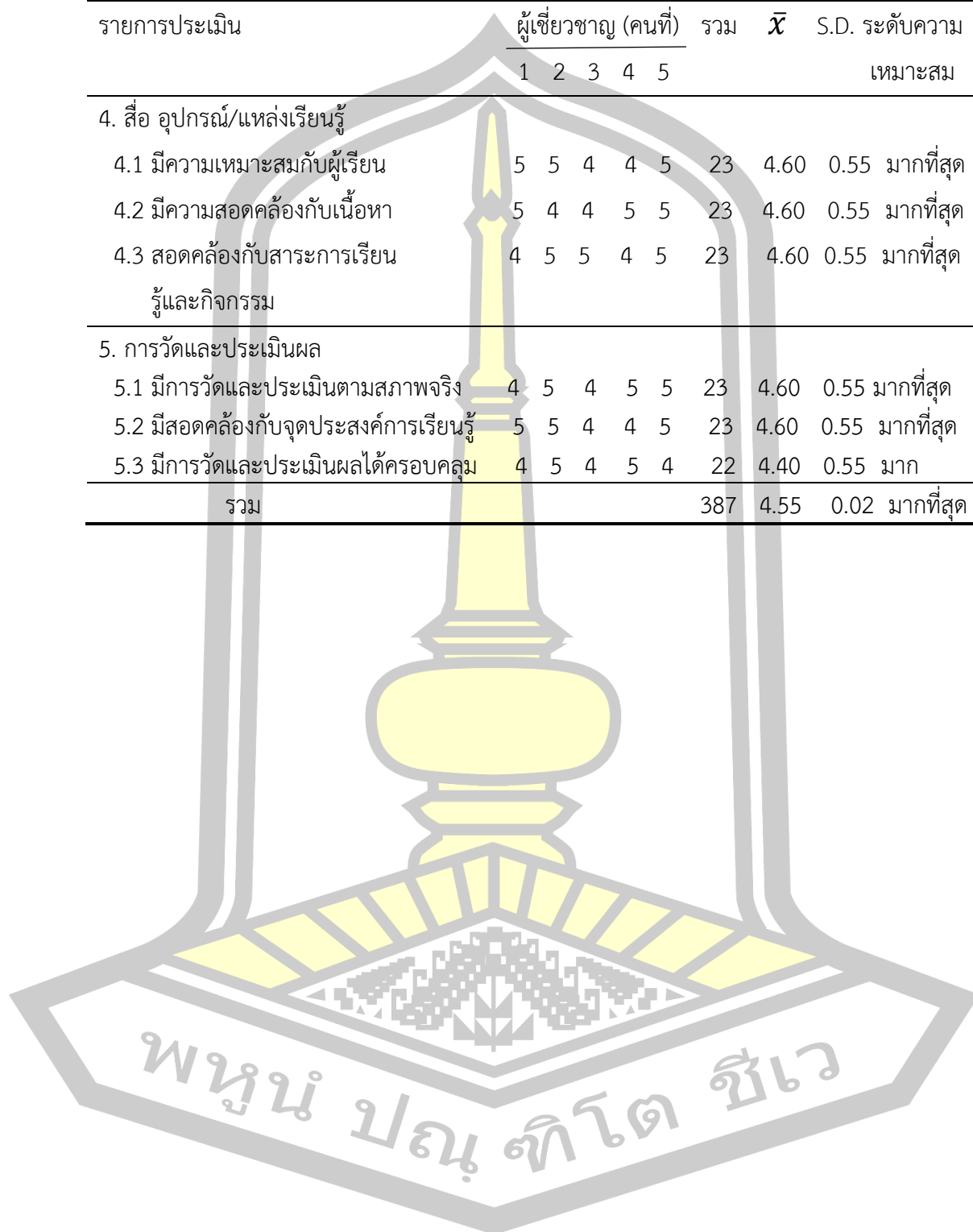
ตาราง 8 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพ่อนภูไท
กาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
1.ด้านสาระสำคัญ									
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	4	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	5	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
2.ด้านสาระการเรียนรู้									
2.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
2.2 มีความสอดคล้อง กับสาระสำคัญ	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
3.2 เรียงลำดับกิจกรรม ได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้น ตอนของการจัดกิจกรรม	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	5	4	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ	4	5	4	4	5	22	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5				
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	4	5	5	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล									
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	23	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	4	5	4	5	4	22	4.40	0.55	มาก
รวม						387	4.55	0.02	มากที่สุด

ตาราง 9 สรุปลักษณะเหมาะสมของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการพจนานุกรมไทยกาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ (แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.ด้านสาระสำคัญ								
1.1 มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.40	4.80	4.80	4.60	4.80	4.80	4.80	4.60
1.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.60	4.40	4.80	4.60	4.40	4.60	4.80	4.60
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.80	4.60	4.60	4.60	4.60	4.40	4.60	4.60
2.ด้านสาระการเรียนรู้								
2.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	4.80	4.40	4.40	4.60	4.80	4.80	4.40
2.2 มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	4.80	4.40	4.60	4.60	4.40	4.60	4.80	4.80
2.3 เวลาเรียนเหมาะสมเนื้อหา	4.40	4.60	4.60	4.80	4.40	4.40	4.60	4.40
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	4.60	4.60	4.80	4.60	4.80	4.60	4.40
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสมเป็นไปตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรม	4.40	4.60	4.40	4.40	4.40	4.40	4.60	4.60
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4.60	4.60	4.60	4.60	4.60	4.80	4.60	4.60
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.80	4.60	4.60	4.60	4.40	4.80	4.80	4.60
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.80	4.40	4.60	4.60	4.60	4.40	4.40	4.40

(ต่อ)

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	4.60	4.60	4.60	4.60	4.40	4.80	4.60
4.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	4.60	4.40	4.40	4.60	4.60	4.80	4.60
4.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรม	4.60	4.60	4.60	4.40	4.60	4.60	4.60	4.60
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 มีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	4.60	4.40	4.60	4.40	4.60	4.60	4.60	4.60
5.2 มีสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	4.60	4.60	4.60	4.60	4.60	4.60	4.60
5.3 มีการวัดและประเมินผลได้ครอบคลุม	4.80	4.60	4.40	4.60	4.60	4.60	4.60	4.40
$\bar{X}$	4.65	4.55	4.59	4.56	4.55	4.60	4.67	4.55
S.D.	0.05	0.03	0.03	0.03	0.02	0.05	0.05	0.02
ระดับความเหมาะสม	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

สรุปคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ภาคศิลปะที่บ้านด้วยสื่อ
 วัตทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ($\bar{X}$ = 4.65 ,S.D. = 0.05 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ($\bar{X}$ = 4.55 ,S.D. = 0.03 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ($\bar{X}$ = 4.59 ,S.D. = 0.03 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ($\bar{X}$ = 4.56 ,S.D. = 0.03 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

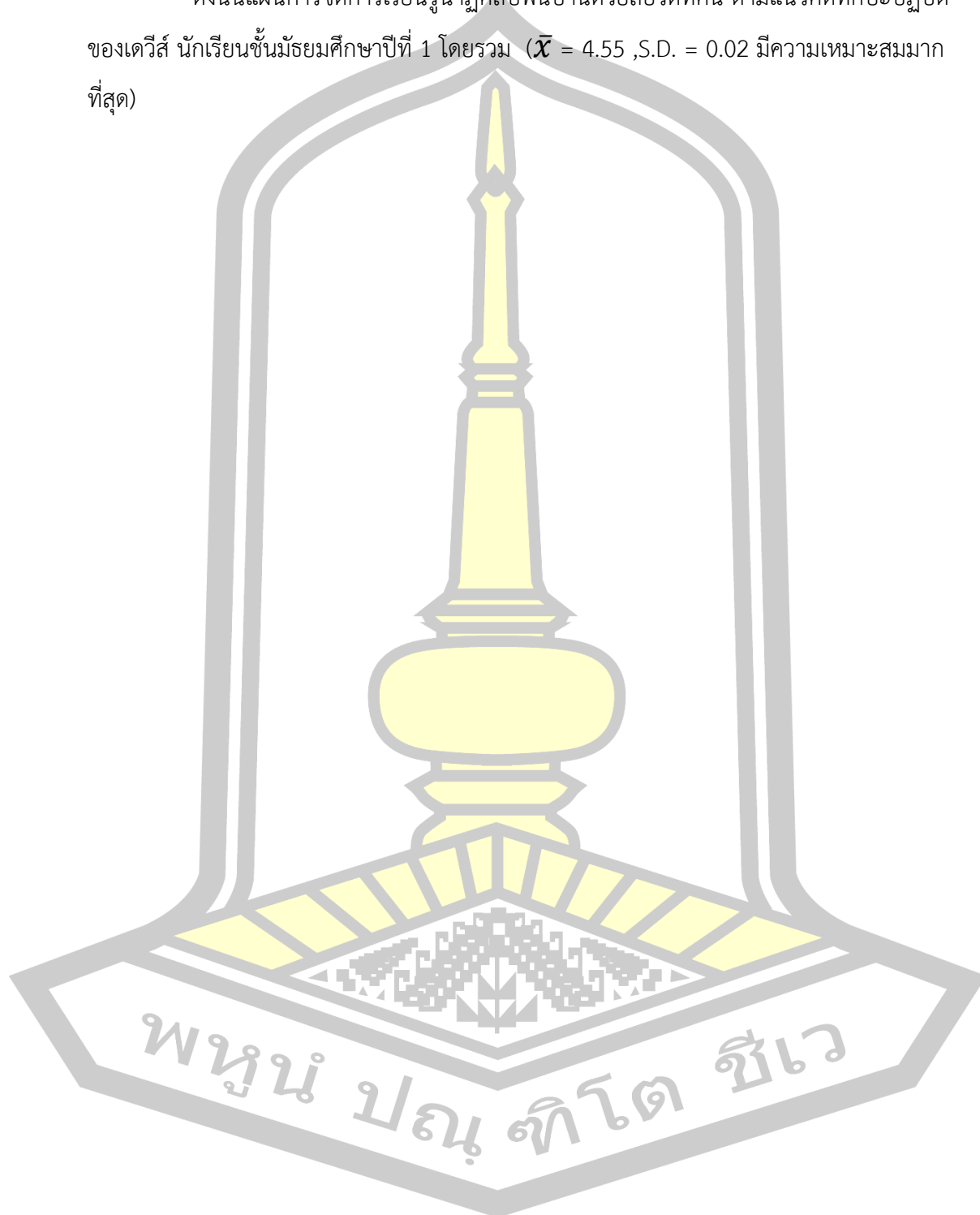
แผนการเรียนรู้ที่ 5 ($\bar{X}$ = 4.55 ,S.D. = 0.02 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 6 ($\bar{X}$ = 4.60 ,S.D. = 0.05 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 7 ($\bar{X}$ = 4.67 ,S.D. = 0.05 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 8 ($\bar{X}$ = 4.55 ,S.D. = 0.02 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ภาคศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติ
ของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม ($\bar{X}$ = 4.55 ,S.D. = 0.02 มีความเหมาะสมมาก
ที่สุด)

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของสื่อวีดิทัศน์ทักษะปฏิบัติการเรื่อง ฟอโนไทกาพินธุ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
สื่อวีดิทัศน์มีความน่าสนใจ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
สื่อวีดิทัศน์มีความทันสมัย	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
เนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
สื่อวีดิทัศน์มีรูปภาพคมชัด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
สื่อวีดิทัศน์มีวิธีการสาธิตการปฏิบัติทำท่า	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเหมาะสมของศัพท์ที่ใช้	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ความถูกต้องของสาระ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้/กระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
สะดวก ง่ายต่อการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
เพิ่มบทบาทผู้เรียนในการเป็นผู้ปฏิบัติลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
เป็นสื่อที่ประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
สามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมได้	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายสามารถจดจำได้นาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประเด็นการประเมิน/คำอธิบายเกณฑ์	ความคิดเห็น					ระดับความ IOC เหมาะสม
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3	4	5	
1. การปฏิบัติท่ารำถูกต้อง						
(5) ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องครบถ้วนทุกท่าตามแผน และมีความต่อเนื่องสวยงาม						
(4) ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนทุกท่าและ ขาดความต่อเนื่องสวยงาม						
(3) ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องแต่ไม่มั่นใจในกระบวนท่า	1	1	1	1	1	1.00 สอดคล้อง
(2) ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องบางท่าและขาดความ ต่อเนื่องสวยงาม						
(1) ปฏิบัติท่ารำได้ไม่ถูกต้องทุกท่าและขาด ความต่อเนื่องสวยงาม						
2. สีลาในการปฏิบัติท่ารำ						
(5) ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่สง่างามและมี ความอ่อนช้อยสวยงามครบทุกท่า						
(4) ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่สง่างามแต่ขาด ความอ่อนช้อยสวยงามบาง						
(3) ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่สง่าแต่ยังขาดความมั่นใจ	1	0	1	1	1	0.80 สอดคล้อง
(2) ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่ไม่สง่างาม และ อ่อนช้อยสวยงามในหลายท่า						
(1) ปฏิบัติท่ารำด้วยท่าทางที่ไม่สง่างาม และอ่อนช้อยสวยงามทุกท่า						

(ต่อ)

พหุ ประถมศึกษา

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน/คำอธิบายเกณฑ์	ความคิดเห็น					ระดับความ	
	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC เหมาะสม	
	1	2	3	4	5		
3. จังหวะในการปฏิบัติท่ารำ							
(5) ปฏิบัติท่ารำสอดคล้องสวยงามกลมกลืนกับจังหวะดนตรีครบทุกท่าทุกจังหวะและมีความต่อเนื่อง							
(4) ปฏิบัติท่ารำสอดคล้องกลมกลืนกับจังหวะดนตรีแต่ไม่ครบทุกท่าและขาดความต่อเนื่อง							
(3) ปฏิบัติท่ารำสอดคล้องสวยงามแต่ยังขาดความมั่นใจในการสื่ออารมณ์	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
(2) ปฏิบัติท่ารำไม่สอดคล้องกลมกลืนกับจังหวะดนตรีและมีความต่อเนื่องหลายจังหวะ							
(1) ปฏิบัติท่ารำไม่สอดคล้องกลมกลืนกับจังหวะดนตรีและไม่ต่อเนื่องทุกท่า							
4. ความมั่นใจกล้าแสดงออก							
(5) ปฏิบัติท่ารำได้และมั่นใจกล้าแสดงออกจนครบทุกท่าและจบเพลง							
(4) ปฏิบัติท่ารำได้แต่ยังมีท่าเคอะเขินไม่มั่นใจในบางท่า							
(3) ปฏิบัติท่ารำได้แต่ยังความมั่นใจกล้าแสดงออก	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
(2) ปฏิบัติท่ารำไม่ได้ไม่มีความมั่นใจแต่เริ่มมีความกล้าแสดงออก							
(1) ปฏิบัติท่ารำไม่ได้และขาดความมั่นใจกล้าแสดงออก							

พหุบัณฑิต ชีวะ

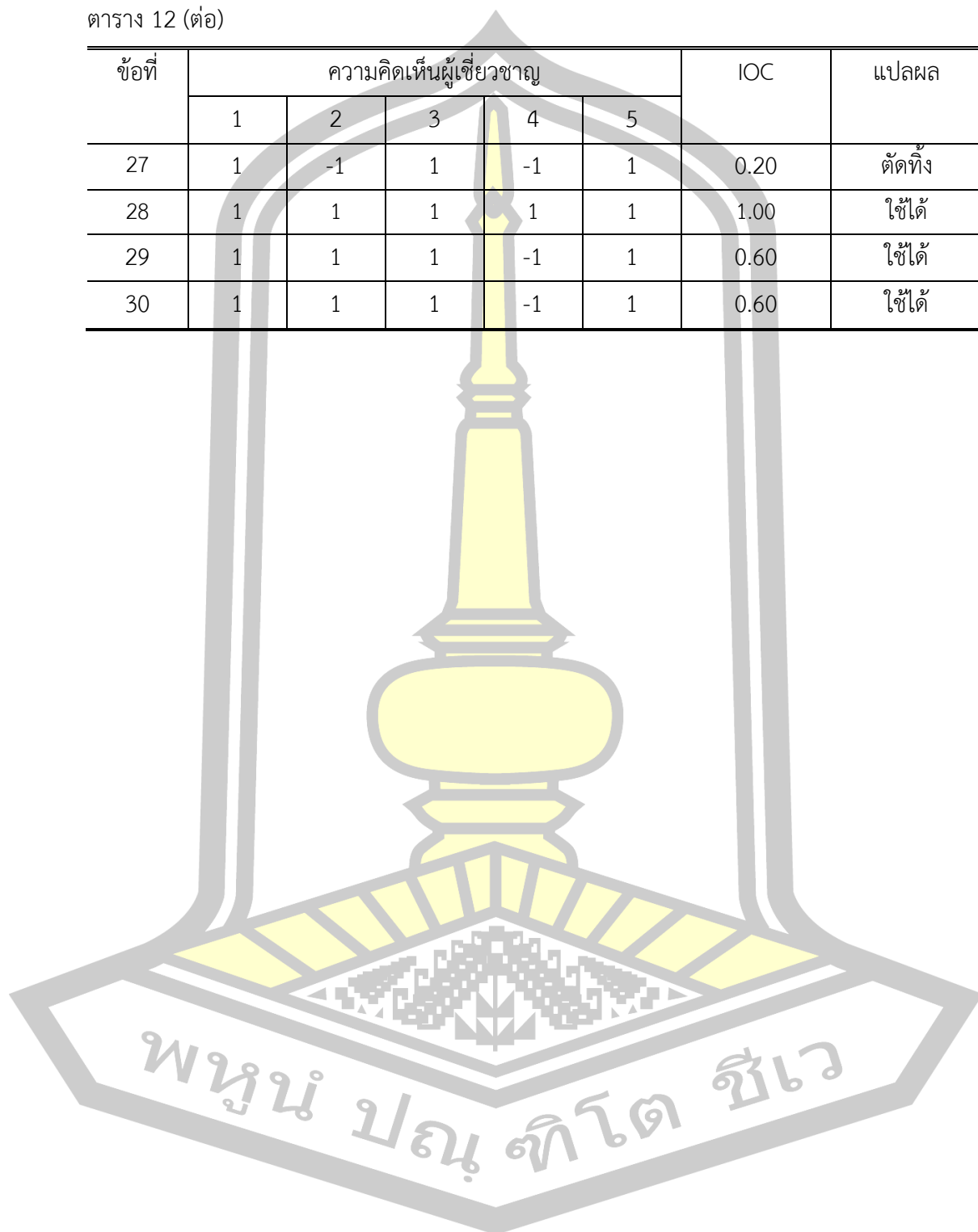
ตาราง 12 แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
4	1	1	1	-1	-1	0.20	ตัดทิ้ง
5	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	-1	1	-1	1	0.20	ตัดทิ้ง
8	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	-1	-1	0.20	ตัดทิ้ง
14	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
15	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	-1	1	-1	1	0.20	ตัดทิ้ง
18	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้
19	1	-1	1	-1	-1	0.20	ตัดทิ้ง
20	1	1	1	-1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	-1	1	1	-1	0.60	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	0.20	ตัดทิ้ง
23	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
26	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้

(ต่อ)

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
27	1	-1	1	-1	1	0.20	ตัดทิ้ง
28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้
30	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้

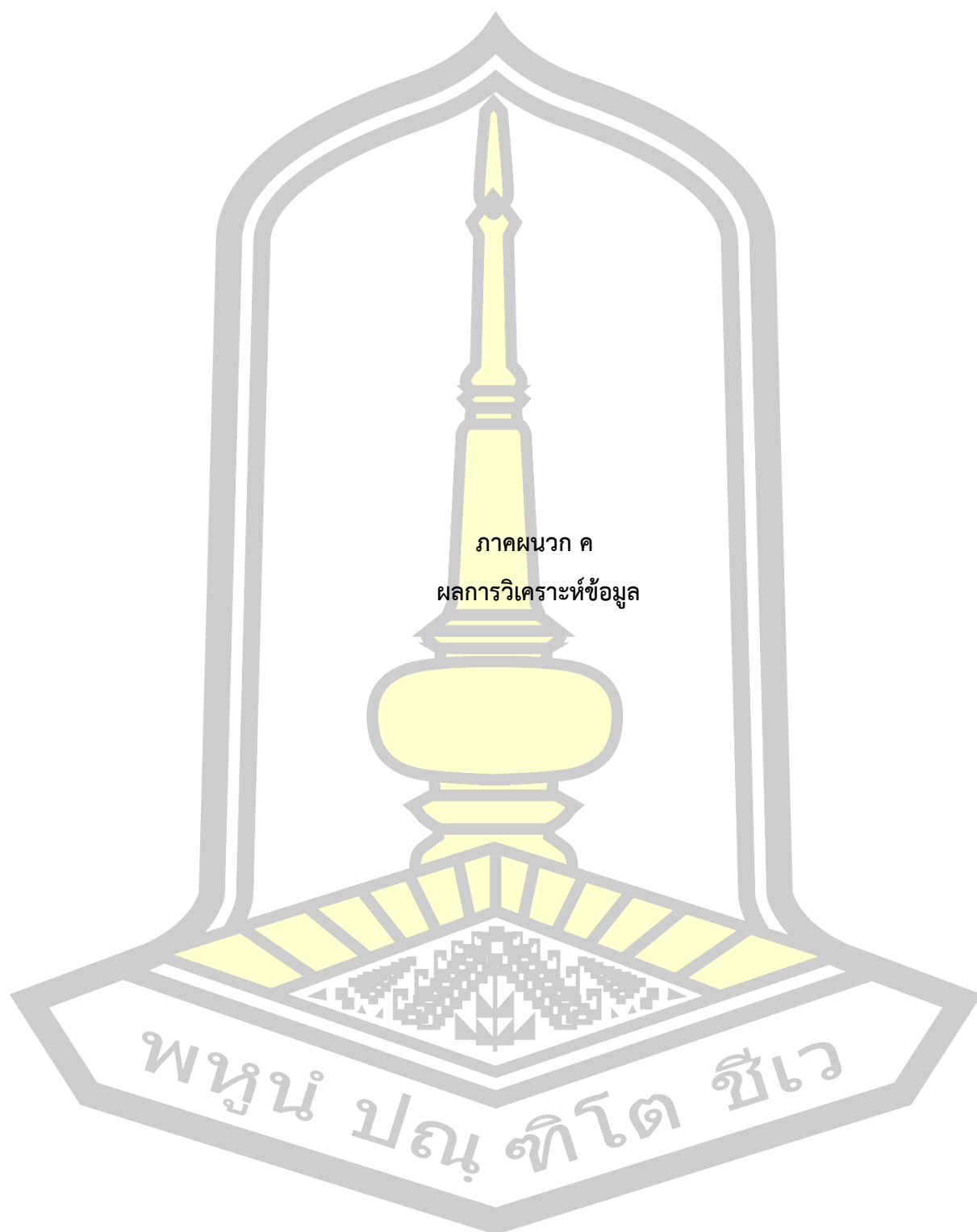
ตาราง 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) อำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	อำนาจจำแนก (r)
1	0.55	0.36
2	0.73	0.94
3	0.55	0.36
4	0.85	0.82
5	0.70	0.94
6	0.61	0.30
7	0.73	0.94
8	0.73	0.93
9	0.73	0.94
10	0.73	0.93
11	0.73	0.94
12	0.73	0.93
13	0.61	0.30
14	0.82	0.80
15	0.73	0.94
16	0.82	0.80
17	0.94	0.29
18	0.73	0.93
19	0.42	0.34
20	0.70	0.94
21	0.73	0.94
22	0.85	0.82
23	0.73	0.94
24	0.79	0.30
25	0.67	0.69
26	0.73	0.94
27	0.67	0.69
28	0.42	0.34
29	0.73	0.94
30	0.52	0.22

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ทักษะปฏิบัติการพ่อนภูไทกาฬสินธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำร่ำให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง	1	1	1	0	1	0.80	สอดคล้อง
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำร่ำตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำร่ำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู	0	1	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำร่ำแต่ละท่า	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ให้เชื่อมโยงทุกท่าร่ำและปฏิบัติหลายๆครั้งเพื่อให้จำได้	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำร่ำง่ายๆและค่อยๆเชื่อมโยงไปท่าที่ยาก	1	1	0	1	1	0.80	สอดคล้อง
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ	1	0	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการพ่อนภูไทกาฬสินธุ์	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำร่ำ	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	1	0	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	0	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	0	1	0.80	สอดคล้อง
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 15 คะแนนประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดกีส

เลขที่	แผนที่								รวม	คะแนน หลังเรียน
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	5	5	5	5	5	5	5	5	100	20
2	5	5	4	16	17	17	5	19	88	16
3	4	5	5	15	16	17	5	18	85	18
4	5	5	4	17	17	16	5	18	87	17
5	5	5	4	16	16	17	4	18	85	15
6	4	5	5	18	17	18	5	19	91	16
7	4	5	5	16	17	17	5	19	88	18
8	5	5	5	15	16	16	5	18	85	17
9	5	5	5	17	16	17	5	18	88	15
10	5	5	4	15	16	18	5	18	86	17
	5	5	5	18	18	17	5	19	92	18

(ต่อ)

ตาราง 15 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่								รวม	คะแนน หลังเรียน	
	1	2	3	4	5	6	7	8			
	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ทดสอบย่อย หลังแผน	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	
11	4	5	5	15	17	18	20	5	19	88	15
12	5	4	5	16	15	17	20	5	18	85	14
13	5	4	5	17	16	17	20	5	19	88	16
14	5	4	4	15	17	16	20	5	18	84	17
15	4	5	5	16	15	16	20	5	18	84	17
16	5	5	4	15	16	16	20	5	19	85	18
17	4	5	5	17	17	16	20	5	18	87	15
18	5	5	5	18	18	18	20	5	19	93	16
19	4	5	5	15	18	17	20	5	18	87	18
20	5	5	5	18	17	17	20	5	18	90	17

(ต่อ)

ตาราง 15 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่		แผนที่		แผนที่		แผนที่		แผนที่		รวม	คะแนน หลังเรียน
	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ		
21	5	5	5	4	16	15	17	5	18	85	18	
22	5	5	5	5	18	18	17	5	19	92	16	
23	5	5	5	5	18	16	15	5	19	85	15	
24	4	5	5	5	16	17	15	5	18	87	16	
25	4	5	5	5	17	18	15	5	18	84	14	
26	5	5	5	5	16	15	15	5	18	87	18	
27	5	4	5	5	18	16	15	5	19	85	15	
28	5	5	5	5	18	17	18	5	19	92	16	

(ต่อ)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่		แผนที่		แผนที่		แผนที่		แผนที่		แผนที่		รวม	คะแนน หลังเรียน
	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ทดสอบย่อย หลังแผน	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ	ประเมิน ทักษะปฏิบัติ			
29	5	5	5	5	20	20	20	20	5	5	20	20	100	20
30	5	5	5	5	16	16	16	16	5	5	18	18	86	18
รวม	140	146	146	144	494	499	498	498	148	148	552	552	2621	492
ค่าเฉลี่ย	4.66	4.86	4.86	4.83	16.48	16.62	16.59	16.59	4.93	4.93	18.38	18.38	87.34	16.41
S.D.	0.48	0.35	0.35	0.41	1.17	0.89	1.00	1.00	0.25	0.25	0.50	0.50	2.77	1.28
ร้อยละ	93.1	97.2	97.2	96.6	82.4	83.1	82.9	82.9	98.6	98.6	91.9	91.9	87.34	82.07

ตาราง 16 คะแนนการทดสอบปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	ประเด็นการประเมิน				รวม
	การปฏิบัติ ทำท่าถูกต้อง	ลีลาในการ ปฏิบัติท่า	จังหวะใน การปฏิบัติท่า	ความมั่นใจ กล้าแสดงออก	
	5	5	5	5	20
1	4	4	3	3	14
2	4	3	3	3	13
3	5	4	3	4	16
4	4	5	4	3	16
5	5	5	5	3	18
6	5	4	3	4	16
7	5	5	4	3	17
8	4	4	3	5	16
9	5	5	4	3	17
10	5	5	3	3	16
11	5	4	4	3	16
12	4	5	5	3	17
13	5	4	4	4	17
14	4	5	3	4	16
15	5	4	4	3	16
16	4	5	4	4	17
17	5	4	5	5	19
18	5	5	3	5	18
19	5	5	4	4	18
20	4	5	4	5	18

(ต่อ)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คนที่	ประเด็นการประเมิน				รวม
	การปฏิบัติ ทำร้ายถูกต้อง	ลีลาในการ ปฏิบัติทำ	จังหวะใน การปฏิบัติทำ	ความมั่นใจ กล้าแสดงออก	
	5	5	5	5	20
21	4	5	3	4	16
22	5	4	4	4	17
23	5	4	3	4	16
24	5	4	4	4	17
25	4	4	5	4	17
26	5	5	4	3	17
27	4	4	3	4	15
28	5	3	4	3	15
29	5	4	3	4	16
30	5	4	4	3	16
รวม	139	131	112	111	493
ค่าเฉลี่ย	4.63	4.37	3.73	3.70	16.43
S.D.	0.49	0.61	0.69	0.70	1.22
ร้อยละ	92.67	87.33	74.67	74.00	82.17

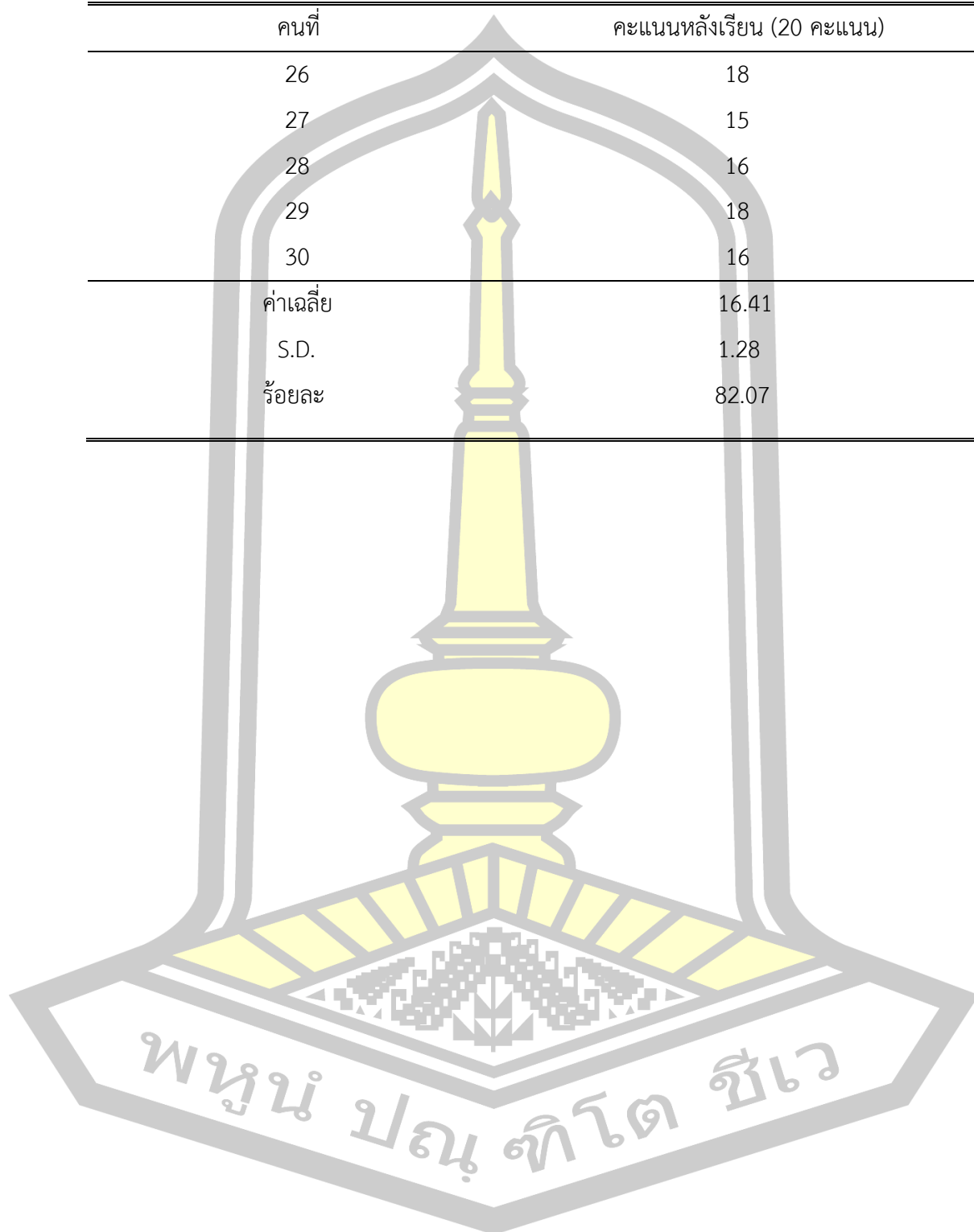
ตาราง 17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนการเรียนรู้ด้วยทักษะปฏิบัติ การพัฒนา
นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)
1	16
2	18
3	17
4	15
5	16
6	18
7	17
8	15
9	17
10	18
11	15
12	14
13	16
14	17
15	17
16	18
17	15
18	16
19	18
20	17
21	18
22	16
23	15
24	16
25	14

(ต่อ)

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)
26	18
27	15
28	16
29	18
30	16
ค่าเฉลี่ย	16.41
S.D.	1.28
ร้อยละ	82.07

ตาราง 18 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการพัฒนาอนุศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำทำให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง	4.76	0.56	มากที่สุด
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำทำตามสื่อวีดิทัศน์ไปที่ละท่า	4.82	0.46	มากที่สุด
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำด้วยสื่อวีดิทัศน์โดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู	4.76	0.50	มากที่สุด
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำท่าแต่ละท่า	4.30	0.68	มาก
5	นักเรียนชอบที่ครูให้เชื่อมโยงทุกท่าทำและปฏิบัติหลายๆครั้งเพื่อให้จำได้จนปฏิบัติได้สวยงามและ	4.33	0.06	มาก
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำร่างกาย ง่ายๆ และค่อย ง่ายๆ เชื่อมโยงไปทำที่ยาก	4.24	0.75	มาก
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ	4.33	0.65	มาก
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการพ้อนภูไทกาฬสินธุ์	4.27	0.72	มาก
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำท่า	4.67	0.69	มากที่สุด
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.58	0.62	มากที่สุด
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.82	0.53	มากที่สุด
12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน	4.48	0.83	มาก
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.15	0.83	มาก
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.64	0.60	มากที่สุด
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง คล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก	4.61	0.56	มากที่สุด
	รวม	4.52	0.60	มากที่สุด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายศุภลักษณ์ ตระกูลศรี
วันเกิด	วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2540
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลบ้านแท่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	107 หมู่ 1 ตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ 36110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอินทรีศึกษา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553-2555 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2555-2558 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2559-2562 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ) สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2563-2566 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว